

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologōn diaphorōn syngrammata palaia kai orthodoxa

Gessner, Conrad

Tiguri, 1560

VD16 G 1810

Athenagorae Atheniensis Philosophi Christiani Apologia Vel Legatio Pro
Christiani. Conrado Gesnero interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72021](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72021)

ΑΘΗΝΑΓΩΡΟΥ ΑΘΗ-
ΝΑΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΧΡΙ-
ΣΤΙΑΝΟΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΣΙΝ, ΜΑΡΚΩ ΑΥ-
ΡΗΛΙΩ ΑΝΤΩΝΙΝΩ ΚΑΙ ΔΟΥΚΙΩ ΑΥΡΗΛΙΩ ΚΟΜΜΩΔΩ,
Αρμενιανίς, Σερματικίς, & δε μέγιστων φιλοσόφοις.

ATHENAGORAE ATHE-
NIENSIS PHILOSOPHI CHRI-
STIANI APOLOGIA VEL LEGATIO PRO CHRISTIANIS

Conrado Gesnero interprete.

IMPERATORIBVS M. AVRELIO ANTONINO ET L. AV-
RELIO COMMODO, ARMENIACIS, SARMATICIS,
& quod maximum est, philosophis.

Qui uestrum imperium, maximi Re-
ges, Iogè lateq; per orbem terrarū
agnoscūt, moribus ac legib⁹ inter
se omnino diuersis degunt: nec eo

rū quisquā uel ulla lege, uel poenæ metu, quo-
minus patrios ritus, etiā si ridiculi fuerint illi,
ut à maiorib⁹ suis accepit, ita colere pergat, ab-
sterretur. Itaq; Iliens⁹ deū Hectorē prædicat,
& Helenam, ueluti Adraștiā, scientes adorāt.
Agamemnonē Iouē, & Phylonoēn Tyndari fi-
liā, Lacedæmonij: Tenē uerò Tenedij uenerā-
tur. Atheniēses Erechtheo Neptuni nomine
sacra faciūt. Agrauli & Pandrosi [Cecropis fi-
liarū] ceremoniā & mysteria peragunt Athe-
nis: quæ quidē per arcā aperuissent, scelus per-
petrasse existimatæ sunt. Quid multis? gentes
& nationes hominū passim ijs, quæ approba-
uerint quæq; sacris & mysterijs addictæ sunt,
Aegyptij feles etiā, & crocodilos, serpentes,
aspides & canes Diuinis honorib⁹ afficiunt.
Atq; hæc per uos omnibus licēt, hæc leges cō-
cedunt: ea nimirū ratione, q̄ numen om̄ino
tollere, scelus & impietas uideatur: deorum
autem quos sibi quisq; delegerit cult⁹, res ne-
cessaria: ut diuinæ iustitiæ metu, à malefactis
abstineāt mortales. At uos (ne quæso hinc e-
tiam uobis, quod uulgo hominum, imponat)
uel nomine tantūq; audito, auersamini. at qui nomina odio digna nō sunt, sed scelus ipsum
poenā & suppliciū meretur. Mansuetudinem ac lenitatem uestram, animum erga omnes
placabilem & benignum cum singuli suspicientes, æquab⁹ il ac pari iure utuntur: tum ci-
uitates, pro sua quæq; dignitate, suis potiūtur honorib⁹. deniq; uniuersus hic terrarū orbis,
uestræ prudentiæ beneficio, altissima pace perfruit. Nostri tantum, qui Christiani uocamur,
nulla

ΕΥΜΕΤΕΡΑ, μεγάλοι βασιλέων, οἱ
κοιμῶν, ἀλλ' ὅτι πολλοὶ εἰδὸς ἡρώων
ὡ νόμοις, ἀ δ' εἰς αὐτῶν νόμῳ τὸ φό-
βῳ δίκης, καὶ γελοία ἢ, μὴ εἶργειν
τὰ πάτρια ἐργαται, ἀλλ' ὅ μὴ ἱλαεὺς θεῶν ἑκτρα-
λέγει, τὸ Ἀβελῶν Αδράστειαν ἠδὲ ἀμλίον προσ-
κουεῖ. ὁ δ' ἔλακε δ' αὐμῶν. Ἄγγλ' ἡμῶν ἀλά, καὶ
φυλονόων Ἀττυνδάρειω θυγατέρει, τὸ Τηνώων δὲ
αὐτῶν βίβλ' ἢ ἀδλωδίων, Ερεχθεὶ πατρὶ ὄντι θυγα-
τρίαν ἀδλωδίων τὸ Τηλέσειν ἢ μυστήρια ἀγνοεῖ, ὡ
Γρανδρόσω, αἱ φίλοι δὲ ἴσαν ἀσεβῶν, ἀνοήτων ἢ
λάρνακα. Ἐπιλόγων, ἢ ἔθνη ἢ ὄνομα, θυσιάζουσα
ἡγήσαντες ἀπ' ἐθελωσιν ἀλθεῶσι, τὸ μυστήρια.
οἱ δ' εἰς ἀγνοῦσιν καὶ ἀλλήλους τὸ κρονοδίδης τὸ δ-
φειδ τὸ ἀπαιδίας τὸ κώϊας, θεῶν νομίζουσι. ἢ τῶν
ἑσῶσιν ἠδ' ἐπέπεσε τὸ ὕμεις τὸ οἱ νέμουν τὸ μὴ οὐ
μυθ' ὄλωσθε θεῶν ἢ γένησθε, ἀσεβῶν τὸ ἀνόσθι νομίζου-
στε τὸ ἢ, οἱς εἰς τὸ θούλει τὸ ἡρώων ὡς θεοῖς, ἀναγ-
καίον ἢ ἀπὸ πῶς τὸ θεῶν δίκης, ἀπέχων τὸ ἀδι-
καίον ἢ μὴ δὲ (τὸ μὴ ἡξακροδιδότε, ὡς οἱ πολλοὶ, ἢ
ἀνοήτων) τὸ ὄνομα π' ἀπεχθάνεθε. ὁ γὰρ τὰ ὄνομα τα-
μίςος εἶσθε, ἀλλὰ τὸ ἀδίνωμε δίκης τὸ ἡμῶν εἶσθε. δι-
ὅπῃ τὸ πῶρον ἢ μὴ καὶ ἢ μὴ τὸ τὸ πῶς ἀπαιδίας
ἐφλωσθῶν τὸ φιλαλήθων τῶν θαυμάσιων, οἱ μὴ κατ-
ήνα, ἰσορρομῶν τὸ αἰ ἢ πολλῶν, πῶς εἶσθ' ἢ ἵσθ' ἢ
τεχσοῖ ἡμῶν. τὸ ἢ σὺ μπάτω οἰκουμενῶν τῶν ἡμῶν
συνίεσθε βαθείας ἐφλωσθῶν ἀρελαύουσιν. ἢ μῆς

ἢ οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ (ὁ τ. μὲν προνοήσας
 καὶ ἡμῶν, συγχωρεῖτε δὲ, μηδὲν ἀδικουῦντας,
 ἀλλὰ καὶ πάντων, ὡς προϊόντος τοῦ λόγου δε-
 χήσεται, δυσβέβητα δὲ κειμένους καὶ δικαιο-
 πεινὰ πρὸς τὸ θεῖον καὶ πλὴν υμετέρων βασι-
 λείων, ἐλαύνει τὰ φέροντα καὶ δικαιοσύνην μόνον
 ἀνάγκη πρὸς πολέμου ἡμῶν ἢ τῶν ἀλλοτρίων) μη-
 νύσαι τὰ κατὰ ἑαυτοὺς ἐφ' ἡμῶν. διδάχθησε
 δὲ καὶ τὸν λόγον, ἀποφ' ἡμῶν καὶ πρὸς τὸν νό-
 μον καὶ λόγον τὰ ἑαυτῶν ἡμῶν. καὶ δέδοται ὑμῶν
 ὡς πρὸς ἡμῶν ἡ σκεῆτα δα. ὅπως πασάμεν ἡμῶν
 καὶ τὸν συνοφθαλμῶν ἢ σφραγίσμενοι. ὁ δὲ γὰρ εἰς χη-
 ματὰ ἢ πρὸς τῶν δικαιοσύνην ζυμια, εἰς εὐπαι-
 ῆ ἀειμῶν, ἢ εἰς ἄλλο τι τῶν μίσητον ἢ ἐλάθει (τῶν
 γὰρ κατὰ φρονήσει, καὶ τοῖς πολλοῖς δικαίως ἀποφθα-
 ῆ εἰ ὄντα ὁ μόνον τὸ ἀντιπαίειν, ὁ δὲ μὲν δικαιο-
 σύνην ἀγνοεῖ καὶ ἀρπάζει ἡμῶν, μεμαδηνότες.
 ἀλλὰ τῆς μὲν καὶ ἡτ' ἡρώδης πρὸς ἀσκητικῶσι, καὶ
 τὸ ἐτόρον παίειν πρὸς ἡμῶν φησὶ κεφαλῆς μέρθ· τῆς
 δὲ, εἰ τῶν χιτῶνα ἀφαιροῖν, ἡδὲ δίδοναι καὶ τὸ ἐ-
 ματῶν) ἀλλ' εἰς τὰ σάματ' καὶ τὰς λυγὰς, ὅταν
 ἀπέπαυται τοῖς χημάσι, ἡδὲ βολβόσι ἡμῶν, καὶ
 πρὸς κλάζοντες ὄχλον ἐγκλημάτων· ἢ ἡμῶν μὲν, ὁ
 δὲ μέγιστος ἡσυχίας, τῆς δὲ ἀδολοχῶσι καὶ τῶν ἐ-
 κένων πρὸς εἰς γῆν. καὶ εἰ μὲν πρὸς ἡμῶν ἐλέγχει
 ἡμῶν ἢ μικρὸν ἢ μέγιστον ἀδικουῦντας, καὶ λαζῶσι ὁ πρὸ
 ραυτῶν μεθεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν πρὸς τὰς καὶ ἀνυλῆς
 ἡμῶν, ὅπως εἰς ἀξίῳμ'· εἰ δὲ μέγιστος ὀνόματ' ἢ
 κατὰ γοῖα (εἰς γοῦν τῶν σήμερον ἡμῶν ἀπρὸς ἡ-
 μῶν λογοποιῶσι, ἢ κρινῶν καὶ ἀκρίτ' τῶν ἀνθρώ-
 πων φήμ'· καὶ ὁ δὲ ἀδικῶν Χριστιανὸς ἐλέγχει
 τῶν) ἡμῶν ἢ δὲ ὄργον τῶν μεγίστων καὶ φιλαυθῶ-
 πων καὶ φιλομαθεσάτων βασιλείων, ἀρσικὸν δὲ ἡμῶν
 ἡμῶν νόμον τῶν ἐπὶ ἡμῶν. τὸ ὡς τῶν ἢ σὺμπασι τῶν
 τῶν ἡμῶν διδρυγείας καὶ κατὰ τῶν κενῶν ἀνυλῆ καὶ
 ἡτ' πόλεις, καὶ ἡμῶν ἐχόμεν ἡμῶν χαίειν, σεμνω-
 μῶν ὁ πρὸς πᾶσι μετὰ συνοφθαλμῶν. ὁ γὰρ ὄν-
 τος φησὶ ὑμῶν πρὸς δικαιοσύνης, εἰς μὲν ἀλλ' εἰς, ἀ-
 τῶν λαβόντας ἀδικημάτων, μὴ πρὸς τῶν ἢ ἐλε-
 χθῶν καὶ λαζῶσι, εἰς ἡμῶν, δὲ μέγιστον ἡμῶν τὸ ὀ-
 νια τῶν ἡμῶν πρὸς δικαιοσύνης. ὄν κ' ἢ δικαιοσύνη πρὸ
 κενῶν μῶν, τῶν δικαιοσύνην ἀδικημάτων, ἀλλ'
 εἰς τὸ ὄνομα, ὡς εἰς ἀδικημάτων, σὺν βελόντων, ὄνδ' ἡ
 δὲ ὄνομα εἰς ἑαυτῶν καὶ δι' αὐτῶν, ὄν πονηρῶν ὀ-
 π' ἡμῶν νομίζετ'· εἰς δὲ τὰς ἡμῶν ἀδικημάτων αὐτοῖς
 ἢ πονηρῶν ἢ ἀγαθῶν πράξεις, ἢ φιλῶν ἢ ἀγαθῶν
 φησὶ. ἡμῶν ἢ τῶν τῶν φανερώτερον, ὡς ὄν εἰς ἀ-
 πρὸ φιλοσοφίας καὶ παιδείας πᾶσι ὀργῶν μῶν.

ἢ

nulla uobis cura est. finitis enim nos, qui ni-
 hil mali patram, imò omnium. Int in progressu
 sermonis nostri exponet) pijsimè iustissimè
 q̄ cū erga Deū tum imperiū uestrum nos geri-
 mus, exagitari, rapi, fugari, nomē dūtaxat no-
 strū pleriq; impugnatibus. Quāobré causam
 nostrā uerbis perspicuè explicare, sumptis in
 presentia animis, ausi sumus. Intellegitis autē
 ex sermone nostro, prorsus imeritò præterē
 omnē legem ac rationē hæc mala nos sustine-
 re. Proinde uos obsecram⁹ ut & nostri aliqua
 curā suscipiatis, quò aliquando tandē ab hu-
 iusmodi calūniatoribus iugulari desinamus.
 Nō mouet nos dānum quod facultatibus no-
 stris aduersarij moliuntur: nō q̄ existimatio
 famæ & honoris nostri imminuatur integritas,
 nō si quid aliud huiusmodi aut etiā maius est
 (cui nocere homines queat, metuendū id no-
 bis uidetur.) Quippe hæc etiā si uulgò maximi
 fiant, contēnere solem⁹. Nō solum enim, si ua-
 pulemus, regerendis uerbis abstinere: &
 ijs qui nos nostraq; inuadunt aut diripiunt, li-
 tē nullā intēdere didicimus: sed insuper illis,
 quanuis colaphū infixerint, alterā quoq; ca-
 pitis partē præbere: his uerò, si tunicā abtule-
 rint, pallium etiam addere. Corporibus & ui-
 tis nostris, postquam renuntiatum à nobis est
 opibus, insidiantur: & criminum aceros ad-
 uersus nos debilerant, quæ neque in mentē
 unquam nobis uenerunt: sed in ipsos potius
 eisq; similes dici oportebat. Quòd si quis uel
 parui uel magni alicuius criminis nos conui-
 cerit, non deprecamur supplicium: sed uel
 crudelissimum illud tolerare parati sumus.
 At si nomine tenus dūtaxat accusamur (nam
 in hunc usque diem quæ de nobis spargun-
 tur, promiscuæ incertæque famæ commenta
 sunt: neque Christianorum quisquam ullius
 criminis conuictus est) uestrum iam fuerit,
 maximi, humanissimi, sapientissimi que Re-
 ges, ab hac iniuria legibus nos uindicare: ut
 quemadmodum in toto terrarum orbe cum
 singuli, tum uniuersi & oppidatim benefice-
 tia uestra communi bono fruantur: sic nos
 quoq; gratias uobis habeamus, & q̄ à calūniis
 liberati sumus, gaudentes gloriemur. Neque
 enim iustitiæ & æquitati uestræ decorum hoc
 fuerit, si aliorum nemo criminis de quo infi-
 mulatus est, condemnetur, nisi conuictus: ad
 uersum nos uerò maior sit uis nominis, quàm

quæ iudicij conueniunt argumentorum & probationum. Etenim iudices non tam quid
 commiserit reus aliquis nostrum, inquirunt, quàm ipsi nomini tanquam certo sceleri illu-
 dūt, quū tamen nomē ipsum, per se & quatenus nomē est, bonum malū ue existimandū sit
 nullum sed tale profectò iudicandum unum quodq; qualis res ipsa aut actio, qua de prædi-
 catur, fuerit. id quod uos philosophiæ & omnium disciplinarū gnari, melius cognoscitis.

Ideoq; & qui uestrum subituri sunt iudicium, si
 cet maximorum criminum rei, animis confidunt,
 quoniam sciant inquisitione de vita ipsorum futura:
 & neque nominibus uanis uos iri commotum: neque
 falsis accusatorum intentationibus fidem ha-
 bituros, sibi persuaserint. Eandem enim sem-
 per apud uos & aequalem iudiciorum ratio-
 nem, siue damnandi siue absoluendi, experiuntur
 rei. Ergo uestram hanc in omnes aequabili-
 tate nos quoque imploramus: & ne quis idcirco
 quod Christiani dicimus, odio statim poe-
 nanae dignos existimet, petimus. Quid enim
 nomen ad malitiam nobis conferret? Quin po-
 tius sistamur iudicij, ut a criminibus illis que-
 cunque nobis intentantur, aut absoluamur,
 aut, si conuicti fuerimus, puniamur: non pro-
 pter nomen inquam (nullus enim Christianus
 malus est, nisi hanc professionem simularit) sed
 propter crimen. Hoc modo illos etiam
 qui philosophiam profitentur, iudicari cer-
 nimus. Nemo eorum, ante causam iudicio cog-
 nitam, propter scientiam uel artem suam, bonus
 malus uel iudici esse uidetur: sed postquam
 improbitas alicui detecta fuerit, poenas luit,
 nec ullum ex eo in philosophiam redudat cri-
 men. malitia enim in ipso est qui non legiti-
 me philosophabatur: professio autem crimine
 uacat. Idem si calumnias refutarit, libera-
 tur. Hoc ex aequo in nobis etiam fieri cupimus.
 Examinetur uita eorum: nomen ne culpetur.
 Porro nunc ab initio instituta orationis meae
 obsecro uos, summi Imperatores, equis & be-
 nignis animis auscultare ut dignemini, neque
 uos communis & nulla ratione uigetis fatiae
 prauiudicio occupari, & ad illius ueluti impe-
 tum rapi patiamini. Quin illud uestrum sapie-
 tia & ueritatis audissimum studium mea quo-
 que oratio ut sentiat, sinite. Sic fiet ut neque
 uos per ignorantiam delinquatis: & nos, de-
 pulsis confutatique ijs, quae temere in nos
 uulgius hominum effudit, quietiores agamus.
 Trium igitur flagitiorum infamis rumor de
 nobis spargitur: impietas quae deos tollat, e-
 pula Thyestes, concubitus incesti. Quae si ue-
 ra sunt, nulli uel sexui uel aetati parcite, ad poe-
 nas rapite, cum uxoribus & liberis funditus
 extirpate, si qui inter nos homines belluarum
 more uiuunt. quanquam & belluae gentiles suas
 (ut ita dicam, siue sui generis) animan-
 tes non attingunt: & lege naturae & destinato ad
 procreationem tempore, tanquam sobolis
 potius quaerendae quam impudenter libidinis
 causa, inter se miscuntur. Eadem benefi-
 cos in se agnoscunt. Quod si quis homo ipsis
 immanior belluis, ea quae diximus facinora
 perpetrarit, quoniam ille satis digno sua prauitate
 supplicio afficiet? Si uero commeta improborum
 hominum & inanes calumniae haec sunt (quum
 ita natura comparatum sit, ut malitia se oppo-
 nat uirtuti, & diuina quadam lege, quae inter
 se contraria sunt, depugnent) & nihil iniuste
 a nobis committi, uos ipsi testes nobis esse locupletissimi
 possitis: uestrum iam fuerit, inquirere
 de uita

ὁμοῦ καὶ οἱ τῶν ὑμῶν κεινομένων, καὶ μὴ μείζους
 φθύνουσι, ἀλλὰ ἴσους, εἰς δὲ τὸ ὅτι ἐξέτασται αὐτῶν
 τὸ βίον, καὶ ἔτι τῆς ὀνόμασι περὶ δὴ σιδήρου, αὐτῶν
 νὰ, ἔτι ταῖς ἀπὸ τῆς κριτικῆς ἀπορίας, εἰς τὴν
 δὲ εἰς τὴν ἴσην τάξιν τῶν κατὰ δίκην ἔσσαν ἐπι-
 λυθῶν δέχονται ψῆφον. τὸ ὅτι οὐκ ἔστι ἀπὸ τῆς
 ἴσης καὶ ἡμῶν ἀξιοῦμεν, μὴ ὅτι χρεῖται οἱ λεγόμε-
 να, μισοῦσι δὲ καὶ ἡμῶν (τί γὰρ ἡμῶν τὸ ὄνομα πῶς
 κακίαν τελεῖ;) ἀλλὰ κείνοισιν ἐφ' ὅταν αὐτῶν ἐπι-
 νη τις, ἢ ἢ ἀφίεται ἀρλουμένους τὰς κριτικὰς,
 ἢ καὶ ἡμῶν τῶν ἀλισσομένων πονηρῶν, μὴ ὡν τῶν
 νόμου (ὁ δὲ γὰρ χρεῖται οὐκ ἔστι πονηρῶν, εἰ μὴ ὑποκρί-
 νεται τὸν λόγον) αὐτῶν δὲ τῶν ἀδικημάτων. ἔτι οὐκ
 ἀπὸ φιλοσοφίας, κεινομένων ὁρῶμεν. οὐδεὶς αὐτῶν
 πῶς κρίσεως ἐστὶ τῶν ἡδυσήμων ἢ τέχνη, ἀγαθὸς ἢ
 πονηρὸς τῶν δικαστῶν ἐν δικῆν, ἀλλὰ λόγους μὴ
 ἀδικῶν, καὶ ἡμῶν, ὁ δὲ τῶν φιλοσοφίας πρὸς τρι-
 ψάμην ἐγκλημα. ἐκείνος γὰρ πονηρῶν, ὁ μὴ ὡς νό-
 μος, φιλοσοφῶν δὲ ἡδυσήμων, ἀνάπτεσθαι. ἀρλου-
 μένων ἢ τὰς ἐπιβολὰς, ἀφίεται. ἔσο δὲ τῶν ἴσων
 ἐφ' ἡμῶν ὁ τῶν κεινομένων ἐξεταστέον βίον, τὸ δὲ
 ὄνομα πῶς ἀφίεται ἐγκληματῶν. ἀναγκάσιον
 δὲ μοι ἀρχομένῳ ἀρλουμένῳ ἐστὶ τὸν λόγον, δει-
 θνῶν αὐτῶν, μείζους αὐτῶν ἀρλουμένους, ἴσους ἡμῶν ἀρ-
 λουμένους γὰρ, καὶ μὴ τῶν ἴσων καὶ ἀλόγων φήμους
 ναπνευθῆναι πρὸς ταχέως δειθῶν, ὡν τῶν ἐφ' ἡμῶν
 μὴ τῶν φιλοσοφίας ἢ φιλαλήθους ἢ τῶν κατὰ ἡμῶν λό-
 γων ἡμῶν τε γὰρ ὁ πῶς ἀγνοίας ἀμαρτησῆτε, ἢ
 ἡμῶν τὰ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων τῶν πολλῶν φήμους ἀρλου-
 μένοι, παυσθησάμενοι πολεμῶμενοι, ἵνα ἡδυσήμων
 ἡμῶν ἐγγλήματα, ἀδελφότητά οὐσῆσαι δέσπῃ, οἱ-
 διποδῆσθαι μίξῃς. ἀλλὰ εἰ μὴ ἀλλοθῆ ταῦτα, μὴ
 νὸς γῆρας φείσῃσθε, ἐπεξέλθετε δὲ τοῖς ἀδικημα-
 σιν. οὐ γὰρ γινώσκῃ καὶ πῶς πρὸς ἡμῶν ἀπο-
 τένατε. εἰ γὰρ πῶς ἀδελφότητων (ἢ δικῶν θεῶν, καὶ
 τῶν γὰρ καὶ τὰ θεῶν ὁμογενῶν οὐκ ἀφίεται, καὶ
 νόμος φύσεως, καὶ πῶς ἵνα καὶ τῶν ἐπι-
 ποιῆσθαι, οὐκ ἐπ' ἀδελφότητος μίγνῃται, γινώσκῃ δὲ καὶ
 ἐφ' ὧν ἀφελῆται. εἰ πῶς οὐ καὶ τῶν θεῶν ἀρλου-
 μένων τῶν, τῶν πῶς πῶς τὰ τηλικαῦτα ἀπορῶν
 δικῶν, καὶ πῶς ἀφίεται κεινομένων νομιμῶν
 εἰ δὲ λογοποιῆσαι ταῦτα καὶ ἐπιβολὰς κενὰ, φη-
 σῶν λόγους πῶς τῶν ἀρλουμένων καὶ κακίας ἀρλου-
 μένων, ἢ πολέμου ἀλλοθῆσθαι τῶν ἀρλουμένων θάνατον. ὁ δὲ
 μὴ γὰρ τῶν ἀδικημάτων, ἡμῶν ἀρλουμένων, κεινομένων
 ὁμογενῶν πῶς ἡμῶν λοιπῶν, ἐξέτασθαι ποιῆσθαι,
 βίου

βίου διαγωγῶν ἢ πῶς ὑμᾶς ἢ τῶν ὑμῶν ὁρί-
ων καὶ τῶν βασιλείων σου δὲ καὶ ὑποταξίαις, ὅ-
στις ποτὲ συγχωρήσῃ ἡμῖν εἰδὲν πλείονος διώ-
κοντι ἡμᾶς νικητὴν γὰρ αὐτῶν, ὑπερβαλλούσας
ἀκύνως ἢ τὰς ψυχὰς ὑπὸ δειδόντες.

ὅτι μὴ οὐκ ἐκίστην ἄθεοι, πῶς ἐν ἐκείνῳ ἀ-
παντήσω τῶν ἐγκλημάτων· μὴ καὶ γὰρ ὁμοίως ἢ ἄλλο
λέγοντας μὴ ἐλέγχειν. Διαγέρ· μὴ γὰρ ἐκείνους ἀ-
θεοῦ τὰ ἐπιπέλασιν ἀβελήαι μὴ μόνον τῶν ὀρφῶ-
ν πρὸς μέσον καταπέδησι λόγον, καὶ τὰ ἐν ἐλθού-
σιν καὶ τὰ τῶν καβείρων δημόσιον μυστήρια, ὅ-
τι τῶν ἱεραλέων, ἵνα τὰς γογγύλας ἐψοῖ, κατακό-
πῃσι τὸν αἰῶνα· αὐτὸς δὲ ἀποφανομένη μὴ δὲ ἴ-
λας ἢ τὸν θεόν· ἡμῖν δὲ, διαρῶσιν ἕξ τῶν ὕλων τῶν
θεῶν, καὶ δεκνύσιν ἐτόρον μὴ πὶ τῶν ὑλλῶν,
ἢ καὶ δὲ τῶν θεῶν, καὶ τὸ δὲ μὴ μὴ πολλὴν τὸ μὴ γὰρ
θεῶν, ἀλλήλων τῶν ἐν καὶ αἰθίον, ἢ μόνον ὅτι λόγῳ
θεῶν ἢ μὴ τῶν πῶν δὲ ὑλλῶν, γρητὴν τῶν ὅτι φθαρτῶν μὴ
πὶ οὐκ ἀλόγως τὸ τῶν ἀθεοῦ τῶν ὑπὸ καλῶσιν ὄνο-
μα· ἢ μὴ γὰρ ἐφροντίζον ὄμοια τῶν διαγέρων, ποσαὶ
τα ἐφροντες πῶς θεοσεβείαν γίνεσθαι, τὸ ὑπὸ κα-
τῶν, τὸ δὲ πᾶν τὸς σύμφωνον, τὸ μὴ γὰρ τῶν ἡχοί-
ων, τὸ ἡμῶν, τῶν διαθεσῶν τῶν ἡσμοῦν ἐκείνους αὐ-
τῶν καὶ ἢ τῶν μὴ θεοσεβείαν δὲ ἴσα καὶ ἢ τῶν ἐλαύνε-
σιν αὐτῶν προσετίθειτο· ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ἡμῶν
τῶν θεῶν ἀγεί τῶν τῶν τῶν πᾶν τῶν ποικίλῶν, αὐ-
τῶν μὴ οὐ γρηόμενον (ὅτι τὸ ὄν οὐ γίνεται, ἀλ-
λὰ τὸ μὴ ὄν) πᾶν τῶν δὲ δὲ τῶν τῶν αὐτῶν λόγον
πεποιηκότα· ἐκείνους ἀλόγως πᾶν τῶν, καὶ
καὶ καὶ ἀγορῶν ὄνομα καὶ διανομῶν. καὶ ποι-
ησῶν μὴ καὶ φιλόσοφοι οὐκ ἐδοξάν ἄθεοι, ὑπὸ τῶν
σῶν τῶν πῶν θεοῦ· ὁ μὴ, εὐεπίστους ὑπὸ μὴ τῶν
ἢ τῶν πῶν πῶν ἀνεπιστημῶν ὄνομα ὀνομαζόμενον
θεῶν ἢ πῶν ὄν.

ὁ φησὶ δ' ἐπὶ τῶν ἐν ἐρανῶν
Ζεὺς, μὴ τῶν αὐτῶν δυστυχῶν καὶ διασῶν.
ὅτι δὲ τῶν κατ' ἀδισίμων νοσητῶν, ὡς ἐκείνῳ διαγ-
ματίων,
ὄρως τῶν ὑψοῦ τῶν δ' ἀπειροῦν ἀδέρων,
καὶ γὰρ πῶν ἐξ ἔχον ὄρως ἐν ἀγκυλάσιν!
τῶν νόμῳ Ζεῦσιν, τῶν δ' ἢ γὰρ θεῶν.
τῶν μὴ γὰρ ὑπὸ τῶν ὄνομα, αἷς ὑπὸ τῶν τῶν
ἀπὸ τῶν ὄνομα συμβεβηκῶν, ὑποκειμένης ἑώρα
(Ζεῦσιν γὰρ ὄνομα Ζεὺς, οὐκ οἶδ' ἐν, πῶν λόγῳ)
ἢ τῶν ὄνομα κατ' ὑποκειμένων κατηγορεῖ-
σιν πραγμασιων. ὄν γὰρ αἱ ὄνομα οὐκ ὑπο-
κινῶν, τί πλείον αὐτῶν τῶν ὄνοματων; τῶν δὲ ἕξ

Illorum enim neque essentias uidebat, de quibus efferri nomina solent: (loué enim, inquit,
alium quàm qui ore hominum circumfertur, nescio:) neque nomina ipsa de rebus existenti-
bus dici arbitrabatur. quorū enim nomina cōducunt nō extantibus rebus? Vnū autē &

de uita nostra, de opinionib⁹, de studio & o-
bedientia erga uos, familiam & imperium ue-
strum: atque ita demum tātundemuris & æ-
quitate, quantum aduersarijs nostris (ampli⁹
enim non petimus) concedere. Vincemus e-
nim proculdubio illos, qui pro ueritate uitā
etiam effundere parati sumus.

Primum igitur, (ut singulis quæ nobis ob-
ijciuntur, respondeam, neque, simpliciter ea
negando, rifu excipiar) negare nos diuinam
naturam, calumnia est. Diagoræ quidem sacri-
legam impietatem iure damnabant Atheniē-
ses, qui cum arcanos Orphei sermones uul-
go exponebat, tum Eleusinia & Cabirorum
mysteria publicabat, & Herculis statuum, ne
ligna rapis coquendis deessent, dissecabat: de-
nique palam & disertè Deum esse negabat.
Nos uerò qui Deum à materia separamus, &
aliud quippiam esse materiam, aliud uerò
Deum, docemus: alia insuper quamplurima
in medio (partim materiæ, partim Deo quoe-
piora:) nempe Deum ingenitum & eternum que
asserentes, materiam genitam & corruptibili-
lem, nō inique impietatis accusant? Nam
si ita ut Diagoras sentiremus, quum tot tantæ-
que res agnoscendi colendique numinis nos
admoneant, ratur omnium ordo, concinna
proportio, magnitudo, color, figura, situs at-
que digestio mundi eiusque partium, merito
nobis tum impietatis crimen, tum condem-
nationis pœna impingeretur. Sed quoniam
omnis sermo noster Deum unum celebrat,
conditorē illum uniuersitatis, qui ingentis
ipse (neque enim generari potest quod est, sed
quod non est) omnia Verbo suo creauit: tum
uerbis, quod in eum sumus: tum re, quod in eum
mur ac profigamur, iniuria nobis fit. At qui
poetæ & philosophi, qui animum ad contem-
plationem de Deo intendere, & aliter quàm
uulgus hominum de eo pronūtiare ausi sunt,
impij idcirco iudicati non sunt. Nempe Euri-
pides diuinitatem eorum quos uulgus teme-
re deos esse ex communi persuasionē putat,
in dubitationem his uersibus uocat,

Smuere in celo Iuppiter Deus præest,
Debebat ille non facere uiros bonos
Calamitosos.

8 Illum uerò qui humana ratione cognosci po-
tuit, Deum esse affirmat,
Vidēsne sublimē hūc & immēsūm etherē,
Omniem qui terrām continet sinu suo?
Hunc tu louē putabis, hūc credes Deum.

summū Deū ex operib⁹ quæ oculis & uisu nō
 stro usurpant, apparentq; aere, caelo, terra,
 percipiēta illum esse coniectans (omniū au
 thore) cuius hæc opera sunt, & cui⁹ spiritu re
 guntur. Huic & Sophocles assentitur.

Vnum re uera numen est, & unicum,

Quod cœlum & terrā nutu condidit suo.
 Vterque scilicet illorum, Dei naturam ex tan
 ta pulchritudine mūdi tū inuenit, cum unum
 esse, & ubi illum esse oporteat, ostēdit. Philo
 laus quoque uniuersa tanquam in carcere à
 Deo cōtineri dicens, simul unum esse ipsum,
 simul & materia superiorem non obscure in
 finuat. Porro Lysis (& alius quidam philoso
 phus) in hac sententia fuerunt, ut Deum nu
 merum quendam esse putarent: alter, ineffa
 bilem: alter uerò excessum illum quo nume
 rus maximus proximum sibi superat. Ergo si
 numerus maximus, ut Pythagoricus placet,
 denarius est (qui & quaternarius est, & ratio
 nes tum numerales, tum harmonicas omnes
 continet) eum uerò proximè nouenarius an
 tecedat, Deus unitas fuerit, hoc est unus. uni
 tate enim denarius proximum sibi numerum
 excedit. Plato etiam & Aristoteles quid sen
 ferint, nunc dicam: non quòd placita philoso
 phorum de Deo omnia & studiose exponere
 instituerim. Noui enim uos, quantum intel
 ligentia simul & uimperij præstatis omnibus
 tantum etiam exquisita scientiarum cogni
 tione excellere: ita in singulis pariter sapien
 tia partibus uersatos, ut nihilo inferiores sitis
 illis qui unam duntaxat aliquam sibi excolē
 dam delegerunt. Sed quoniam commodè ex
 plicare nequeo, non solos nos Deum unitate
 circumscribere, nisi philosophos eiusdem opi
 nionis nominauero, ad proferenda singulorū
 dogmata deflexi. Sic igitur Plato, Opificem &
 patrem uniuersæ & inuenire difficile est: &
 quum inuenieris, omnibus effari impossibile.
 De uno uidelicet ingenito æternoque Deo scē
 tiens, nam et si alios quoque hoc nomine di
 gnatur, ut Solem, Lunam & stellas: genitos ta
 men illos fatetur: (ut quum ibidem Deū sum
 mum his uerbis concionantem inducit) Dij
 deorum, quorum opifex ego & pater sum, hæc attendite, Quæ à me facta sunt, me ita uolen
 te indissolubilia sēnt. Omne siquidem quod uinctum est, solui potest. Sed mali est, quòd
 pulchrè compositum est, seque habet bene, uelle dissoluere. Quapropter, quia generati e
 stis, immortales quidem & indissolubiles omnino non estis, nec tamen unquam dissolue
 mini, nec mortis fatum subibitis. Nam uoluntas mea maius præstantiusque uobis est
 uinculum ad uitæ custodiam, quàm nexus illi quibus estis tunc quum gignebamini, col
 ligati. Quòd si non impia est hæc Platonis de uno uniuersitatis ingenito Deo sententia:
 ne nos quidem fuerimus impij, qui illum agnoscamus & obseruemus Deum, cuius ut uer
 bo fabricata sunt, sic spiritu continent hæc uniuersa. Aristoteles uerò eiusq; sectatores Deū
 & ipsi unum celebrant, sed illū, tāquam animal quoddam, ex corpore & anima cōponunt,
 corpus

ἢ ὄργων ὀφείτ' ἀδύλακ' εὐδὸν τὰ φαινόμενα, αἰ
 ρθ', αἰθέρ' ὁ γῆς. ὅ οὐ τὰ ποιήματα, ὅ ὑφ' ὃ πα
 πνὸν μάλ' ἠνοχέει, ὅσ' ἐφ' ἡμῶν λαμβανέει ἐν ἑαίρῃ
 συναδ' ἄντ' ὅ τὸ πρὸς Σοφοκλέους.
 εἰς ταῖς ἀλθ' θείαισιν, εἰς ἐσμὸν θεῶν.
 Ὁ δ' ἐραῖόν τ' ἐτόξευ' ἰγὺ γαίαν μακρῶν.
 πῶς τὴν τῶν θεῶν φύσιν τῆς κελύφης τὸ ἐκένου πλη
 ρουμένων ἐκείτ' ὅρα, καὶ ποῦ δὲ ἐν τῆς θεῶν, καὶ
 ὅτι γῆα δὲ εἶναι, διδασκῶν. καὶ φιλόλα' ὁ δὲ, ὡς
 πρὸς γ' ἠφ' ὅρα, καὶ ταῖς ἰσὺ τῶν θεῶν ποσειδῶνα
 λέγων, καὶ τὸ γῆα εἶναι, καὶ τὸ αἰωτέρω ἢ ὕλης, δε
 κνύει λύσις δὲ καὶ ὄφει. ὁ μὲν, ἀειμὸν ἀρρήτην ὁ
 ἐξέται τῆς θεῶν, ὁ δὲ, τῶν μεγίστου τῆς ἀριθμῶν τῆ
 πρὸς τῆς ἑγγυτάτων ἰστροχῶν. εἰ δὲ μέγιστος μὴ
 ἀριθμὸς ὁ δ' εἶνα, ἢ τῶν ἐπιταγορικών ὁ τριπλάσιος
 τε ὢν, καὶ πάντας τοὺς ἀριθμητικὰς καὶ τοὺς ἀρῆ
 νίας ποσειδῶν λόγους, τὸ πρὸς ἑγγύς τῆς ἀκταὶ ὁ
 γῆνα μονάς ἐσμὸν ὁ θεός, τὸ πρὸς ἐσμὸν εἶς. γῆ γὰρ ἰστρο
 χῶν δὲ καὶ ἀειστοπέλας (καὶ ὅτι ὡς αὐτὸς ἀεικῶν τῶν
 λόγους τῶν φιλοσόφων ἐπ' ἀεικῶν, ὅσ' αἰ
 ρήσασι πρὸς θεῶν, δ' ἐξέειμι, οἰδα γὰρ ὅτι ὅσον σιω
 σε καὶ ἰστροχῶν βασιλείας πάντων ἰστροχῶν, τ
 σὸ τῆς ἰστροχῶν πᾶσαν παιδ' ἐκ ἀεικῶν, καὶ πάντων
 κρατῆτε ἔστω καὶ ἐκείνων παιδείας μέγ' ἡστρο
 δοῦντες, ὡς ὁ δ' εἶναι αὐτὸς μέριον ἀπεικῶν μι
 νοί) ἀλλ' ἐπειδὴ ἀδύνατον διακνύειν αὐτὸν πρὸς
 σεως ὀνομάτων, ὅτι μὴ μόνον εἰς μονάδα τῆς θεῶν
 κατὰ κλέμεν, ἀλλὰ τὰς δόξας ἰστροχῶν) φησὶ
 οὐδ' ὁ πλάτων, τῆς μὴ οὐδ' ὡς ἰστροχῶν καὶ πατέρα
 τῶν θεῶν τῶν ἰστροχῶν τε ὄργων, καὶ ἐυρόντα, εἰς
 πάντας ἀδύνατον λέγειν. γῆα τῆς ἀρῆτην
 καὶ αἰδέου νοῦν θεῶν. εἰ δ' οἰδέου καὶ ἀλλοῦς, οἰσ
 ἡλιον καὶ σελλῶν καὶ ἀσέρας, ἀλλ' ὡς γῆν ὅσο
 οἰδέου αὐτοῦς. θεοὶ θεῶν ὡς ἐγὼ δημιουργος, πα
 τῆς τε ὄργων, ἀδύνατα ἐμὸν μὴ θεῶν τῶν μὴ
 ὁμῶν δὲ γ' ὡς αὐτὸν, λυτόν. εἰ τῆν ὡς ὅσον ἐσμὸν ἀδύ
 πλάτων, γῆα τῆς δημιουργῶν τῶν ὄργων νοῦν ἀρῆ
 τῶν θεῶν ὁ δ' εἰς ἡμῶν ἀδύνο, ὑφ' ὃν λόγους δὲ δημι
 οῦργῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ἀδύνατα σιωπέται
 τὰ πάντα, ὅσ' ὅσον εἰς ὅσ' κρατῆτες θεῶν, ὅ ὅσον
 εἰς ὅσον τῶν ἀπ' αὐτῶν, γῆα ἀγούσης οἰονεὶ τῶν σιω
 πῶν, ἐκ ψυχῆς ἰγὺ σώματος σιωπῆς κῶντα λέγεται τῶν θεῶν
 σδ

η οὐδ' ἐστι· κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν· ὃν λογιθῆσθε τα
ἐπεὶ ὁ πατὴρ καὶ τὸ υἱὸν· καὶ πάλιν, ἔγωγε θεὸς πρῶ-
τος· καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ πάλιν ἑμὸς ὁ ἐστὶν θεὸς·
οὐ μὴ ἑμὸς ὁ ἐστὶν ἑξ ἑβένου πρὸ ἁλλοῦ θεοῦ, καὶ
ἐκ ἐστὶ παρ' ἐξ ἑβένου· καὶ πάλιν, ὁ υἱὸς μου, ὁ υἱός
μου· ὁ υἱὸς μου, ἡ δὲ γῆ, ἅπο ποδῶν τῶν ποδῶν μου.
ποῖον οἶνον οἶνος ἵππευτέ μοι; ἡ τίς πόσις πινει
καὶ παύσεται; καὶ κλέπτω ἐξ ὑμῶν, ἔπειτα τῶν
τῶν βιβλίων γρηγορίου, ἀκούεσθε ὁ δὲ ἀκούων·
καὶ ἵνα μὴ προφητείας, ὅπως μετὰ τοῦ προσ-
κλήτου λογισμοῦ, τὸν καὶ ἡμεῖς ἐπέγραψεν· ἡ
σκηνώσθη δε. τὸ μὲν οὖν αἰετοῦ· μὴ ἔστιν· ἡ γὰρ ἡ γῆ
καὶ αἱ δὲ αἰετοῦ καὶ ἀόρατος καὶ ἀπείρατος καὶ ἀκα-
τάλητος καὶ ἀχώρητος, ἡ μὲν καὶ λόγος καὶ κα-
λαμβανόμενος, φωνὴ καὶ κλίμα καὶ πνεύμα· τὸ
δὲ ἄπειρος ἀνεκδιήγητος πνεύμα· ὅφ' εἰ γρηγο-
ριος τὸ πάλιν αἰετοῦ τοῦ ἀνομήτου λόγου καὶ ἀκατα-
λήτου καὶ συγκατατίθει, θεῶν ἀφαντοῦ· ἡμεῖς μοι
δέδοκται, νοῦν μὲν γὰρ καὶ ἵππον τῶν θεῶν· ἡ γῆ, ὡς πῦρ
τὰ μυστοποιήσας, ὅσων βελτίους τῶν ἀνθρώπων
καὶ ἀνομήτων οὐκ ἐστὶν ἡ πῦρ· ἡ δὲ πῦρ ἡ πῦρ
ἡ πῦρ πεφρονήσασθαι· ἀλλ' ἔστιν ὁ υἱὸς τῶν λόγων
πρὸ πατρὸς, ὅν ἐστὶν ἡ γῆ γῆ· ὅσων καὶ ἡ γῆ
αὐτὸ πῦρ ἐστὶν ἐξ ἑβένου, ὅσων ὄντων τῶν πατρὸς, ἡ γῆ
ἡ γῆ ὄντων δὲ τῶν ἡ γῆ πατρί, καὶ πατρὸς ὅν ἡ γῆ,
ἡ γῆ ὄντων δὲ ὁ πατὴρ πνεύματος, νοῦς καὶ λόγος
τῶν πατρὸς, ὁ υἱὸς τῶν θεῶν· εἰ δὲ δι' ἅπαντα
νῦν οὖν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῶν πῦρ, ὁ πῦρ τῶν Βούλεται,
ἡ γῆ ἐστὶν βραχέως· πρῶτον γῆν μὲν ἐπὶ πατρί,
ὅν ὡς γῆν ἐξ ἑβένου (ὅσων ἀρχὴς γὰρ ὁ θεὸς, νοῦς αἰετοῦ
ἡ γῆ, ἀρχὴ αἰετοῦ ὅσων ἐστὶν τῶν λόγων, αἰετοῦ ἡ γῆ
ἡ γῆ ὄντων) ἀλλ' ὡς τῶν ὁλοκλήτου ἐπιπαύσασθαι ἀπολύου φῶ-
στος καὶ γῆς, ὅσων ἡ γῆ καὶ ἡ γῆ, μεμυ-
κλώσασθαι τῶν πατριμῶν ἐξ ἑβένου πῦρ τὰ κονφότερα
ἐπὶ αὐτοῖς, ἡ γῆ καὶ ἡ γῆ ἐπὶ προσελθόντων· ὡς
ἡ γῆ τῶν λόγων καὶ τῶν προσκλήτου πνεύματος, κύ-
ριος γὰρ, φωνὴ, ἐκπέσει, ἀρχὴ δὲ ὄντων ἀνομήτων
ὄντων ἀνομήτων· καὶ τῶν καὶ αὐτὸ τῶν γῆ ὄντων τῶν
φονοῦσιν προσκλήτου ἀγίου πνεύματος, ἀπὸ ἐβένου
ἐπὶ φωνῆ τῶν θεῶν, ἀπὸ ἐβένου καὶ ἐπὶ ἀναφερόμενος,
ὡς ἀκτῖνα ἡλίου· τίς οὖν οὐκ ἀνομήτως, λέγον-
τας θεῶν πατρὸς καὶ ἡ γῆ θεῶν καὶ πνεύματος ἀγίου,
καὶ ἀνομήτως αὐτῶν καὶ τῶν γῆ τῶν φῶσιν δὲ ἡ γῆ
ἡ γῆ τῶν γῆ τῶν διακρίσεων, ἀνομήτως ἀνομήτως καὶ
ἡ γῆ; ὅσων ἡ γῆ τῶν θεολογῶν ἡ γῆ ἡ γῆ
ἡ γῆ; ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ γῆ ἡ γῆ καὶ λειτουργῶν
φωμῆ,

Sed quid illi? Dominus (inquit) est Deus no-
ster, no cōparabitur alius ad ipsum. Et rursus,
Ego sum Deus primus. Et post hæc, Et præ-
ter me non est Deus. Similis ante me non fuit
Deus alius; & post me non erit. Ego sum De-
, & non est præter me. Et de magnitudine eius,
Coelum mihi thronus est, terra uerò scabel-
lum pedū meorū. quam uos mihi eadē cōstrue-
tis? aut quis locus me, ubi quiescā, capiet? Sed
uobis relinquo qui libros nouistis, studio sine
in illorū prophetias inquirere ac perpédere,
ut à cōtumelijs ac iniurijs quas patimur, iusta
ratione nos uiudicatis. Verūm satis iā mihi de
mōstratum est, nō negare nos numē, qui unū
illū ingenitum, æternū, inuībilē, impasibile:
qui nec loco includi potest, nec aliter q̄ soia
mente & ratione comprehendit: qui luce, pul-
chritudine, spiritu & potentia ineffabili con-
tinetur: à quo facta sunt omnia per uerbum i-
fius, per quod & digesta sunt & stabiliuntur
hunc in quā unum prædicamus Deum. Quin
& Dei filium mente complectimur. Nec est q̄
aliquis ridiculum putet, Deo filium à me attri-
bui. Non enim, ut poētē fabulantur, qui nihi-
lo meliores hominibus suos deos faciūt, uel
de Deo & Patre, uel de Filio sentimus. Sed Fi-
lius Dei, est uerbum Patris, in idea & effica-
cia. ab ipso enim & per ipsum facta sunt om-
nia, quum Pater & Filius unum sint: ita ut Fi-
lius sit in Patre, & Pater in Filio, per unōnem
& potentiam spiritus. Equidem mens & uer-
bum Dei, Filius Dei est. Iam si uobis, qui in-
tellectus subtilitate excellitis, altius repeten-
dum uideatur, quidnam sibi uelit hic Dei Fi-
lius: paucis dicā. Primigenia hic est Patris pro-
genies quæ non ut facta (à principio enim
Deus, qui est mens æterna, ipse in seipso λόγος,
hoc est, uerbum aut rationem, habet, quum
rationalis ipse æternus sit) sed ut rerum cun-
ctarum idea & perfectio foret, progressa est.
hac enim indigebat materia informis illa na-
tura, & terra [ceteraque elementa] quæ om-
nia quum materiæ duntaxat rationem obti-
neant, & subiecti quòd se formandum præ-
beant, confusa inter se adhuc, necdum discre-
tis crassioribus ab ijs quæ leuiora sunt, diuini
tus digeri perficique opus erat. Orationi nos-
træ Propheticus etiam spiritus assentitur.
Dominus enim (inquit) creauit me, initium

progreffionis eius ad opera sua. Quamquam & ipsum Spiritum sanctum, agentem in illis
qui Propheticos sermones fundunt, ita à Deo emanare ad ipsumque reflecti dicimus, ut e-
missi à Sole radij recipiunt. Quis igitur non miretur, nos qui Deū Patrem prædicam⁹, &
Deū filiū, & Spiritum sanctum, ita ut & unionis eorum uim, & ordinis distinctionem expo-
namus, impios & sine Deo homines uocari? Neq; tamē intra hunc finem nostra de diuinis
essentijs professio cōtinetur: sed etiam magnum numerum Angelorum & ministrorū Dei
esse

opificem, conseruatem & gubernantem arte ac scientia res uniuersas, manusq; ad eum puras astollimus, quanā amplius hecatombe, quo magnificentiore sacrificio indiget? Cantit quidem poeta.

Sacrificat, adolēt, libāt, orantq;, uouentq; Mortales Superis, si quid peccauit iniquē Quisquā: ut placati pœnas irāq; remittāt. Sed quid ego sacrificia & holocāysta curem, quibus non opus habet Deus? Deposcit ille sibi uictimam incruentam, & animum rationis comptem sibi offerri ac ministrari.

Iam quod à nobis requiritur, cur statuis non supplicemus, & eosdem, quos ciuitates plerāque omnes, deos honoremus: nulla ratione faciunt. Si quidem ne illis quidem ipsis qui nobis hoc uitio uertunt quòd non eosdē quos ipsi agnoscunt, deos sequamur, inter se cōuenit. Nempe Athenienses sibi Celeum & Metanirā deos statuerunt. Lacedæmonij Menelaū, cui & sacrificia & dies festos peragūt. Ilienses, qui ne nomē quidem illius audiunt, (& tanquā hostis audire nollēt,) suū celebrāt Hectorē, Chij Aristæum, eūdem & Iouem & Apollinem existimātes. Thafij Theagenem, à quo cædes etiam in Olympiadibus commissa est. Samij Lylandrum, post tot illatas ab eo cædes, tot mala perpetrata, Alcman & Hesiodus Medeam: & Cœlices Niobē. Siculi Philippum Butacidæ, Onesilaum Amathusij, Amilcam Carthaginienses. Sed deficiet me prius dies quàm omnes recensuero. Quum igitur ipse inter se de suis dijs dissentiant, quid est quod in nobis ad assentientibus uituperent? Porro Ægyptiorum ceremonias quies non ridiculas dixerit? plangūt illi per festos frequentesq; cōuentus, & pectora feriunt, tanquam propter defunctos, & rursus sacrificant tanquam Dijs. Sed hoc mirum nō est in illis qui etiā in bestias honores diuinos cōferunt: que quū moriuntur, capillos tondent, easq; in tēplis sepeliunt, & placus publicos decernūt. Ergo si nos impietatis postulamur quòd non cōmunes cum ipsis cultus exerceamus: omnes eodem nomine ciuitates, gētesq; pariter omnes impia fuerint. non enim omnes eosdem deos uenerantur. Sed quanuis inter se conuenirent: oporteretne idcirco nos etiam ad statuas eorum adire & supplicare? Nō discernentes pleriq;: quid materia sit, quid Deus, & quantum utriusq; interualli pateat, coniunctis materiæ simulachris accedunt. nos uerò discrimen facimus inter genitum & ingentum, inter ens & non ens: inter id quod intellectu, quodq; sensu percipitur: & suum unicuique nomen tribuimus. Nam si materia & Deus inuicē nihil differrent, sed nomina tantum diuersa, res una foret, impij sanē essemus non adorando lapides, lingua, aurum & argentum. Si autem maximo distant interuallo non minus quàm artifex & ea quæ ad artē ei

θεόν, συνέχον τὰ καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς οὐσίας, καὶ τῆς ἀγίας καὶ ἀθάνατης, ἐπαίρουμένης οὐσίας, ἡρώδης αὐτῶν, ποίας ἐπιχρῆσαι καὶ τῶν βῆσιν ἔχεις

καὶ οὐδὲν μὲν θυσίῃσι ὁ δὲ ἡρώδης ἡρώδης
 λοιβῆ τε κνίσου τε πῆρα τρωπῶσ' ἀβρωποι,
 λιόσμοι, ὅτε καὶ πρὸς περβαίη ὁ ἀμάρτυς.
 τί δέ μοι ὀλοκαυτώσεων, ὡν μὴ δέεται ὁ θεός;
 καὶ τῆ προσφίσειν δέου ἀναιμακτῆρ θυσίαν, καὶ
 τῆ λογικῶν προσάγειν λατρίαν. ὁ δὲ μὴ πε-
 ρεῖ τῶ προσίγειν καὶ οὐδὲν αὐτῶν πόλεσι θεοῦ
 ἀγειν, παύσιν αὐτῶν θυθῆναι λόγῳ. ἀλλ' ὅτε οἱ ἄ-
 μῃρ ὑποκαλοῦντο δὲ ἀθεότῃτα ἐπεὶ μὴ οὐδὲν αὐτῶν
 οἷς ἴδρασι νομίζομεν, σφίσι αὐτῶν συμφανῶσι πε-
 ρεῖ θεῶν μᾶλλον ἀλλ' ἀθηναῖοι μὲν, Κελεῖρ καὶ Με-
 ταίεραν ἰδρωται θεοῦ, λακεδαίμονιοι δὲ Μερῆ-
 λεων, καὶ θύουσι αὐτῶν καὶ ἑορταλοῦσι. ἰ-
 λῆες δέ, οὐδέ τ' ὄνομα ἀκούοντες, Εὐκρα φέρου-
 σι. καὶ χιοὶ ἀεὶς ἔωρ τῶν αὐτῶν καὶ Δία καὶ Ἀπόλ-
 λω νομίζοντο. θάσιοι Θεαρχίλῳ, ὑφ' οὗ καὶ φέ-
 ρου ὀλυμπίασιν ἐρχέτο. σάμιοι Λύσανθρον, ὑπὸ
 Ρωσῶταις σφαγῆς καὶ Ρωσῶν κενῶσ'. Ἀλλ-
 μῆ καὶ Ησιόδοσ' Μήδειαν ἢ Νιόβην. κίλικες,
 σικελοὶ Φίλιππον τῶν Βοτακίδου. Οησιλάου ἄ-
 μαθούσιοι. Ἀμικλαν κερχυδάνιοι. ἰδηλέες μὲν ἢ
 ἄμῆρα τ' πλῆθος κερταλεγοντα, ὅταν οὐ αὐτῶν
 αὐτῶν ἰσφαρῶσι πῶς τῶν κατ' αὐτῶν θεῶν, τί ἢ
 μῆ μὴ συμφορομένοισι ἰδηλαλοῦσι; τὸ δὲ κατ' αὐ-
 γυπῆσι, μὴ ὁ γαλοῦν ἢ. τὴν πῶνται γὰρ τῶν τοῖς ἰ-
 ροῖς τὰ εὐθὴν ἢ τὰς πικρυγῆρας ὡς ὑπὸ τετελεθῆ
 ἰνῶσι καὶ θυσοῖν ὡς θεοῖς. καὶ ὁ δὲ βαμμάσιν οἱ γὰρ
 καὶ τὰ θρησκεία θεοῦ ἀγνοοῖ, καὶ ξυρῶνται, ἐπεὶ ἀπεθνήκα-
 σιν, καὶ τὰ πῶσιν τῶν κείνοις, καὶ δὲ μὴ εἰδῶσι ἡρώδης ἐγεί-
 ρασιν. αὐτῶν ἡμεῖς, ὅτι μὴ κενῶσ' ἐκείνοις θεοῖς
 βῆσιν, ἀσεβῶμεν, πᾶσαι μὲν πόλεις, πάντα δὲ
 ἔθνη ἀσεβῶσιν. ὁ γὰρ οὐδὲν ἀγνοοῖ θεοῦ, ἀλλ' ἔ-
 σωσαν οὐδὲν αὐτῶν ἀγοντες. τί οὐκ, ἐπεὶ οἱ πολλοὶ
 ἰσφακῶναι ὁ δὲ μὴ κενῶσ' ἢ τί μὲν ὕλη, τί δὲ θεός, πῶ-
 σον δὲ τὸ δὲ μὲν αὐτῶν. προσίασιν τοῖς ἀπὸ τῶν
 λῆς ἐιδῶσιν, δὲ ἐκείνους, ὁ ἡμεῖς οἱ ἰσφακῶντες
 ὁ χροῖζοντες τὸ ἀρχόντων καὶ τὸ γῆρας, ὅτι ἡμῶν
 τὸ ἔκαστ' ὁ νοτῶν ὁ τὸ αὐτῶν, ὁ ἐκαστῶν αὐτῶν τὸ
 προσῶν ὄνομα ἀποδιδόντες, προσελθόντες μὲν
 ὁ προσκωῆσμεν τὰ ἀγάλματα; εἰ μὲν γὰρ τῶν
 τῶν ὕλη καὶ θεός, δὲ ὄνοματα καὶ φῆσ' πρᾶγμα-
 τῶν, οὐδὲν λίθους καὶ τὰ ξύλα, τῶν χρυσοῦν καὶ τῶν
 ἀργυροῦν οὐ νομίζοντες θεοῦ, ἀσεβῶμεν. εἰ δὲ
 θεοῖσιν ὡς ἀμύπου ἀπ' ἀλλήλων, καὶ προσῶ-
 τῶν ὄσον τεχνίτης καὶ ἢ πῶς τῶν τέχνῳ αὐτῶν
 compa-

ἡσπασθη, τὴν ἐργασίαν ἕχουσα; ὡς ὁ κεραμίδης, ἢ ὁ θεὸς
 ἡμιουργός, ἴσα κεῖται τῷ αὐτῷ ἢ ὑπὸ τοῦ τῆς τέχ-
 νης, ἀλλ' ὡς ὁ πηλὸς καθ' αὐτὸν συγκινῶν γρηγορῶν
 εἰς τὴν κερὰ ἀδύνατον, ὡς ἢ περὶ δεικνύει ὑλὴ αὐτοῦ. ἢ
 θεῷ ἢ ἡμιουργῷ διάκρισις ἁρμόδια ὡς ἡμῶν ἐκ ἐ-
 λαιβαίου. ὡς δὲ εἶπε κερामीος πρὸς ποιητορῶν ἢ ἐρ-
 γασμῶν αὐτῶν ἐργασίαν, εἰς τὴν αἰτία εἰς ἀρμόδιαν,
 ἢ καὶ ἐκείνου ἑαυτῷ εἶναι πρὸς ἐκείνου δεξιῶν ἢ τῆς
 τέχνης, ἢ τῆς τέχνης ἐπὶ αὐτὸν ἐλθόντα, ὡς εἶπε δὲ τῷ
 ἄλλοις συγκινῶν δόξαν κεραμίδου, ὡς ἐπὶ τὴν ὑλὴν
 ὡς ἢ θεῷ, ἢ τῆς ἰσότητας ἢ κεραμίδων ἐχῶν
 τῷ δόξαν ὡς τῆς πηλῶν δικαίαν ἔχει, ἀλλ' ὁ ἡμιουργός
 αὐτῷ θεῷ, ὡς εἰ τὰ εἶδη τῆς ὑλῆς ἀργυροῦ θεῷ,
 ἀναδύεται ἢ ὑλὴν θεῷ δόξαν, τὰ ἑαυτῷ ὡς φθα-
 νὰ τῶ ἀείδων ἡμισοῦται. κεκλός μὲν γὰρ ὁ κέρμας, ἢ
 τῶ μεγεθεῖ πρὸς ἕχοντα, ὡς ἢ ἰσότητας τῶ τῶ λά-
 ξῶ κινῶν, ἢ τῶ πρὸς τῆς ἀρμόδιαν, ὡς τῶ ἡμιαιὸν σφα-
 ρικῶν ὄντων ἀλλ' ἐξ ἑαυτῷ, ἀλλὰ τῆς τέχνης αὐτῷ πρὸ
 σκωπτόν. εἰ δὲ γὰρ ὡς πρὸς ὑμᾶς ἀφικνούμενοι ἴσως
 ἡμεῖς, ἢ ἡμιαιῶντες ὑμᾶς ὡς ἀρχόντας ὡς δεξιῶ-
 ντες θεραπείαν, ἢ ὡν, ὡν ἀλλ' ἀεικνῶν, ὡς τὴν ἴσων,
 ὡς τὴν σκωπτόν τῆς κατεργασίαν ὑμῶν κατεργασίαν
 σφ. ἀλλὰ τῆς μὲν βασιλικῶν εἰσῆν, τὴν ἀλλῶν ἑστῶ-
 χόντες αὐτῷ, ἢ ἡμιαιῶντες ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται
 πάντες ἢ τῶ ἀεικνῶν τῶ δόξαν. καὶ ὑμᾶς μὲν οἱ
 βασιλεῖς ἑαυτῶν ἀσκήτε τῶ κατεργασίαν βασι-
 λεῖς ὡς ἢ ἡμισοῦται, ὡς ἢ ἡμισοῦται ἢ θεῷ γέγονεν.
 πάντα γὰρ ὁ θεὸς δὲ αὐτῶν αὐτῶν, φὰς ἀπὸ τοῦ
 ἡμισοῦται τῶ πνῦμα, δὴ ἡμισοῦται, λόγῳ. εἰ ἴ-
 νω ἡμιαιῶντες ὡς ἡμισοῦται ὄργανον καὶ κινῶν ἢ ἡμισοῦται
 ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται ὡς πᾶσι τοῖς ὡς φθόγγος καὶ
 ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται ὡς ἢ ὄργανον, πρὸ
 σκωπτόν. εἰ δὲ γὰρ ὡς τῶ ἀεικνῶν, ἢ ἡμισοῦται οἱ
 ἀπὸ τοῦ τῶ κατεργασίαν, τῶ κατεργασίαν σεφῶν ὡς
 αὐτῶν, εἰτε ὡς ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται ἢ θεῷ, δαυ-
 μᾶ (ὡς αὐτῷ ἢ ἡμισοῦται, ὡς) τέχνης πρὸς ἡμισοῦται
 εἰτε ὡς καὶ σφῶν (ὡς οἱ ἀπὸ τῶ πρὸς πᾶσι) ὡς ἡμισοῦται
 πάντων πρὸ σκωπτόν ἢ ἡμισοῦται ἢ ἡμισοῦται ἢ σφῶ-
 ματῶν θεῷ, ὡς τὰ πᾶσι ὡς ἀπὸ τῶ σοφῶν κατεργασίαν
 πᾶσι τοῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ αἰετῶν αὐτῶν ὡς πᾶσι τῶ
 ἡμισοῦται πρὸ σκωπτόντες. εἰτε δὴ ἡμισοῦται ἢ θεῷ, τὰ μέρη
 ἢ ἡμισοῦται νοεῖ τῶ, εἰ τὰς δὴ ἡμισοῦται πρὸς ἡμισοῦται θεῷ
 πρὸ σκωπτόν, ἀλλὰ τῶ πρὸς τῶ αὐτῶν ὡς δεξιῶν, ὡς αὐτῶ
 τῶ ἡμισοῦται ἀμῶν ἔχει, εἰτε ἡμισοῦται ἢ θεῷ, [ὡς σοφῶν
 θερα-

comparata sunt, quid in eufamur? Nam sicut
 figulus, ita Deus est opifex; materia uero ad
 artem ei se praebet. Et ut lutum per se aut sua-
 pte ui figlinorum formam accipere non po-
 test, sic rerum omniu formis in se recipendis
 apta materia[illa prima] sine opifice Deo di-
 scerni, figurari, ornariq; non potuisset. Iam ut
 figlinu figulo preferre nemo solet, neq; phia-
 las uel auzea uasa magis quam fabri eorum
 honorare: sed si quid in illis probè, elegater,
 artificiose factum est, inde laudatur artifex,
 cui omnis uasorum laus meritò cedit: similis
 circa Deum & materiam ratio est. non enim
 ad materiam pertinet gloria & honor, quòd
 ordine situq; tam certo, ornatu tam pulchro
 digesta sint omnia: sed ad architectum eius
 Deum. Quamobrem si materiae species, [ele-
 menta, aut quaecunque ex eis coaluere] pro-
 dijs habeamus, meritò Deum uerum ignora-
 re existimabimur, ea quæ solui corrumpique
 oportet, æquantur æterno. Est sanè pulcher-
 rimus hic mundus. nã & magnitudine quum
 fit excellēs, ut omnia, sic pulchra omnia con-
 tinet. Ex dispositione etiam & uarietate sy-
 derum pulchritudo eius elucescit, cum illo-
 rum quæ in Zodiaco circulo, tum quæ circa
 Septentriones sunt: denique è figura sphaeri-
 ca. Non ipse tamen mundus, sed artificiosus
 ille conditor eius adorandus est, ut neque ue-
 stro imperio subditi, quum aliqua re indi-
 gent, ut assequantur, qui uos adierint, omis-
 sis uobis dominis ac principibus, nulloq; af-
 fectis honore, ad palatij uestri magnificen-
 tiam se conuertunt, sed ædificij regij tam ele-
 gantem structuram, obiter & prætereunt
 tantum admirati, uos ipsos ante supraq; om-
 nia honorant Verum hoc interest, quòd uos
 Reges in uestrum usum ædes regias adorna-
 tis: mundus à Deo nõ indigente factus est. Est
 enim Deus ipse sibi omnia, lux inaccessa, mú-
 dus perfectus, spiritus, potentia, uerbum. Si-
 ue igitur mundus ueluti organum quoddam
 concinū est, & numeros[hoc est suis nume-
 ris & rythmis] mouetur: illum duntaxat qui
 fons dirigit tangitq; & concinnam modula-
 tionem accinit, non organum ipsum adoro,

Idem in certaminibus munerarij [sic appello qui præfunt, & munera uictoribus propo-
 nunt] non citharcedis neglectis, citharas eorum coronant, Siue idem mundus ars Dei est
 (ut Platoni uidetur) pulchritudinem quidem eius admiramur, ad ipsum uerò artificem
 accedimus: siue corporea eius essentia, (ut Peripatetici sentiebant) non ipso Deo, quo au-
 thore [mundi] corpus mouetur, prætermisso, nullòque cultu affecto, regis & infirmis
 elementis nos prosternentes submittimus, impasibili spiritu [anima rationali] ut ipsis
 [quoque] uidetur, pasibilem materiam adorantes. Siue denique mundi partes, potentia
 Dei esse existimantur, non adipas colendas nos conferimus, sed conditorem eorum &
 dominum. Non ea peto à materia, quibus ipsa caret: neque, Deo præterito, elementa

honore profecto, quibus ultra concessum est nihil quam quod facere iussa sunt. Et si enim pulchra sunt propter opificis arte: a materia tamen natura non degenerant. Sententia nostra Plato quoque astipulatur. Essentia illa (inquit) quam caelum & mundum appellavit, multos quidem foelicitatis numeros a parente consequuta est: non effugit tamen quominus esset corporea. quam ob causam mutationis expers esse non potest. Quod si caelum & elementa, in quibus diivnum opificium agnosco, non adoro tanquam deos, quum dissoluenda olim cognosca, qua tandem ratione deorum nomine salutabo illa quae ab hominibus fabricata esse novii? Vos obsecro rem breviter aestimate. Necesse est autem me qui defendenda causa nostra negotium suscepi, diligentius alitiusque repetere omnia, & cum de nominibus deorum, quod nupera sint: tum de statuis, quod heri & nudius tertius (ut aiunt) factae, differere. quantum & vos ipsi, in antiquissimis quibusque scriptis, si alius quisquam, uersati, accuratè hanc intelligitis. Orpheum igitur dico, & Homerum & Hesiodum (uel aequales, uel non multo inferiores aetate) illis quos celebrant dijs fuisse. quod uel Herodoti testimonio comprobabitur. (Vnde singuli deorum extiterint (inquit ille) an cuncti semper fuerint, aut qua specie, hactenus ignoratū est: nisi nuper atque heri, ut sic dicā.) Nam Hesiodus atque Homerus, quos quadringētis non amplius annis ante me opinor extitisse, primi Graecis deorum generationem suis carminibus decantarunt, eisque & nomina posuerunt & cognomina asignantur: & eorum genera (uel sexus) honores, artes diuersas, figuraeque descriperunt. Ceterum imagines deorum, antequam plasticè pingēdi, & statuaria ars in usum uenissent, ne nominabantur quidē: donec tandem nati floruerūt, Saurias Samius, Craton Sicyonius, Cleanthes Corinthius, & Core (κόρη hic tanquam proprium nomen accipere licet, uel uirginem interpretari. Corinthia. Umbratilē enim picturam equi, umbra in sole circumscriptione). Saurias inuenit. Graphicen uerò id est picturam res cum suis coloribus representantem) Craton ostendit, qui in tabula dealbata uiri & mulieris umbras delineauit. Cores inuentum est coroplastice. haec enim illius quem amabat dormientis in umbram pariete quum consignasset, pater tam expressa similitudine delectatus (figlinam is exercebat) lineamenta exculpata luto repletuit. qui typus etiamnum in Corintho feruatur. His posteriores Dada lus & Theodorus Milesius statuariam & plasticen adinuenerunt Nempe ad eadē breue tempus post inuetas imagines & simulachrorū usum effluxit, ut nomina etiā artificū qui deos expresserunt, singillatim referre possimus. Dianę enim Ephesie idolum, & Minerū (quam Graeci Αθηνά uocant, alij secretius Αθηνά) oleaginum uetus, & (eandem) sedentem Endyali

θεραπειω, οἷς μὲν πλεονῶσα κελδὶ δουλοῦ
ἐξείρι. εἰ γὰρ καὶ κατὰ ἰδέαν τῆς τοῦ δημιουργοῦ
χρῆς, ἀλλ' αὐτὰ τῆς φύσεως μαρτυρεῖ. μαρτυ
ρεῖ δὲ τῆς λόγου τῶν φησὶ πλάτων, ὅτι γὰρ οὐρανὸς
φησὶ, καὶ νόστος ἐπ' αὐτῆς, ποτὶ δὲ μὲν μετῆ
ρχηκε μακαρίων πατέρα τοῦ πατρός, ἀτὰρ ἐν δὴ κ
νωινῶν κκε σώματ' ὁδὸν αὐτῶν μεταβολῆς ἀμοί
ρω τυγχάνειν ἀδωάστῃ. εἰ δὲ νῦν θαυμάζω τὴν ἐ
ραυὸν καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, ὅτι πεσοκωῶ αὐ
τὰ ὡς θεῶς, εἰδὼς ἑρπὲς αὐτοῖς φιλύσιως λόγον
ἀρῶ οὐδ' ἀθεωροῦν δημιουργούς, πᾶς τοῦτα πᾶ
σείτω θεῶς; σκέψασθε δέ μοι εἴθε βραχέως. αὐαγ
κη δέ, ἐπεὶ πολυγούμῳ, ἀκριβέστερος παρεχειν οὐδὲ
γισμοὺς, καὶ ποδὶ τῶν ὀνομάτων, ὅτι νεώτεροι καὶ
ποδὶ τῶν εἰκόνων, δὴ χεῖρες καὶ πρῶτον γενέσται, ὡς
λόγῳ, εἰπέμ, ἵτε δὲ καὶ ὑμεῖς τοῦτα ἀξιολογώ
τερον, ὡς αὐτὴν ὡσαύτως καὶ ἑτέρων αὐτῶν τῶν πα
λαιῶν συγγινόμενοι. φημι δὲ Ὄρφειά τε Ὀμηροῦ τε
Ἠσιοδὸν εἶναι τοὺς αὐτῶν λεγομένοις θεοῖς. μαρ
τυρεῖ δὲ καὶ Ἠρόδοτος. Ἠσιοδὸν γὰρ καὶ Ὀμηροῦ
ἠλικίῳ τετρασίοις ἔτεσι διοκίῳ πρεσβυτέρῳ
ἕμου γηθῶτα καὶ ὄνομασι, σὺν καὶ γῆν καὶ ὀνό
μασιν δόντας. ὅτι δ' εἰσὶν οἱ ποιῶσαν αὐτῶν
νῦν ἐπισημασι; καὶ ποῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόν
τες, καὶ τῆμα τε καὶ τέχνας δειλόντες, εἰδὲ αὐ
τῶν σκευάωντες. αὐτὸ δ' εἰκόνες, μὲν μάλιστα πλά
στικὰ καὶ γραφικὰ καὶ ἀσβεστα ποικιλικὰ ἴσαν, ὅ
δὲ φησὶ Ἠρόδοτος. Σαυρίου δὲ τοῦ Καμίου καὶ Κράτω
νος σικωνίου καὶ Κλεανθούς τοῦ Κορινθίου, καὶ
κόρης κορινθίας τῶν γηγονητῶν καὶ σκιαγραφίας
μετ' εὐρεθείσης ἑσὺ Σαυρία, ἰππορὸν ἠλία ποδὶ
γραφέων τε, γραφικῆς δὲ ἑσὺ Κράτωνος, γῆ πι
νακι λελοδικαμῶν σκιάς αὐτῆς ἑσὺ ζωαῖος γῆ
λέων τε. ἀπὲρ δὲ τῆς κόρης ἠεροπλασικῆς ἐρε
θη, ἔρω πᾶς γὰρ πνεῦμα, πᾶσι γραφῆσιν αὐτῆ
κοίμαμηνσ γῆ ριχὴ τῆς σκιάς εἰδὲ ὁ πατήρ ἠδὲ
ἀπαράλλαξις ὅσην τῆ ὁμοίότητι (λέραμον ἡ ἐργά
τῆς) αὐαγλύφας τῆ ποδὶ γραφῆν, πηλῶ πεσοκ
πλήρωσιν. ὁ τύπος ἐπὶ αὐτῶν γῆ κρεῖνθῶ σαζῆς.
τῶν δὲ ἀθηγηγόμενοι δαδὲ λαλῶ ἡ οὐλοσῶ ὁ
μολῶσι αὐθρῶ καὶ ποικιλικὰ πλάστικῶν πο
εφ' ἀσπερ. ὁ μὲν δὴ χρόνος ἀλίγος, τῶν δὲ τῶν ἐνό
σι ἑσὺ τῆς τῆς εἰδὼλας ἑραγματῆρα, ὡς ἔχει εἰ
πέμ τ' ἐκείσε τεχνίτων θεῶ. ἡ μὲν γῆ ἡ φῆσιν ἑ
ἀπῆρμι δὲ, καὶ τῆς Ἀθηνῶν. μάλλον δὲ Ἀθηνῶν
(Ἀθηνῶν γὰρ ὡς οἱ μυσηκώτερον) οὕτω γῆ ἑσὺ ἑ
ἑλαίας, ἡ παλαιὸν, καὶ τῆν κερθημῶν ἑσὺ ἑ
Dadali

ἀργαῖα ἄσθεμα θητις δαυδ' ἄλα. ὁ δὲ πύδιος, ὄργου
 οὐδ' ἄρα τὴν Τηλεκλέους καὶ ὁ δὲ ἄλιος, καὶ ἡ Ἀρτέ-
 μισ, ἰδὲ καὶ τῶν ἰγ' Ἀγγελίου τέρην. ἡ δὲ γὰρ σάμα
 ἡρα τὴν ἀργεῖ, Σμίλιδ' ὄργου, καὶ φαιδὸν τὰ λοι-
 πὰ ἐδωλα. ἡ ἄφροδύτη γὰρ κνίδω ἐτόρα, πρᾶξιτέ-
 λας ἔχου, ὁ γὰρ ἰπὸν δ' αὐρω ἀσκληπιός, ὄργου φαιδὸν.
 σιωπῶντα φαιδὸν, ὁ δὲ γὰρ αὐτῶν δ' ἀσπεδύτην τὸ μὴ
 ἴσῃ ἀνθρώπων γεγονέναι. εἰ τίνων θεοὶ οὐκ ἴσαν δὲ
 ἀρχῆς, τί δ' αἰεσι νεώτεροι τῆ πεποιήστων; τί δ' αἰ-
 ἴδαι αὐτοῖς, πῶς τὸ γενέσθαι, ἀνθρώπων καὶ τέχ-
 νης; γὰρ ταῦτα καὶ λίθοι καὶ ὕλη, ἐπεὶ ὄργου τῆ
 χην, ἐπεὶ τοῖσι φασι πῆρες εἰκόνας μὴ εἶναι ταῦτα
 θεοὶ δὲ, ἐφ' οἷς αἰεὶ εἰκόνας ἰγ' τῶν θεῶν ὡς τὰ
 πῆρες θεοῖσι, καὶ τῶν δυοῖας ἐπ' ἐκένους ἀναφέ-
 ρεσθαι καὶ εἰς ἐκένους γίνεσθαι, μὴ εἶναι τῆ ἔτορον
 πρόπον τοῖς θεοῖς ἢ τῶν πεσοῦντων (-χαλεπὸν ἢ
 θεοὶ φαίνεσθαι γὰρ ἀργεῖ) καὶ τὸ ταῦτ' ὅπως ἔχειν,
 καμύεια πῆρεσιν αὐτῶν γίνωμι εἰδ' ὡς ἄλλω γίνεσθαι.
 φρεῖ δὲ τὰ σάμα τῶν ἰπὸν τοῖς ὀνόμασι δὴ ἡμεῖς αὐ-
 τῶν. δὲ ἡ σάμα δὲ ὑμῶν, μίγιστοι αὐτοῖς ἄρα ὄργου, πῶ
 τὸ λόγος, ἀλλὰ θεὸς πῆρεσιν ὡς λογισμὸς συγ-
 γνῶσαι. ἢ γὰρ προκείμενον μοι ἐλεγεῖται τὰ εἰδ' ὡ-
 λα, ἀλλ' ἀφροδύτη τὰς δ' ἀβολὰς, λογισμὸν δὲ
 προαιρέσιως ἡμῶν πῆρεσιν. εἰοῖτε ἄρ' ἐαυτῶν καὶ
 τῶν ἑπουρανῶν βασιλέων εἰληφόσιν δὲ τὰς ἐμ-
 ὡς γὰρ ὑμῖν πατρὶ καὶ ἡμῶν πάντα κεχέρωνται, αὐτῶ
 δὲ τῶν βασιλέων εἰληφόσι (βασιλέως γὰρ ψυχὴ
 γίνεσθαι θεὸς, φησι τὸ προφητικὸν πνεῦμα) ὅπως
 γὰρ ἴσῃ θεῶν πῆρεσιν αὐτῶν λόγος ἡμῶν νοσηλῶν ἀμείλι-
 πῶντα ὑποτέτακται. ἐκένον τίνων σέβασθαι μοι
 πῶ τῶν ἄλλων, ἐκ δὲ ἀρχῆς, ὡς φασι, ἴσαν οἱ θεοὶ,
 ἀλλ' ὅπως γέγονεν αὐτῶν ἡσας, ὡς γινόμεθα ἡ-
 μῶν, καὶ τῶν πᾶσιν αὐτοῖς ξυμφωνῆ. Οὐμῶν μὲν
 γὰρ λέγοντες,

ἡμεῖς ὅν τε θεῶν γένεσιν ἐμπεδῶν τῶν
 ὄργου ἢ ὅς τῶν ὀνόματι αὐτῶν πρὸ τῶν δὲ ἄν-
 ὄργου, ἐπὶ τῶν γένεσιν δὲ ξηλῶν, ἐπὶ ἑκάστοις πῆ-
 πρακτικῆς ἔπει, ἐπὶ πῆρεσιν τῶν αὐτοῖς ἀλλήλοισιν
 θεολογῶν ὡς ὁμοῦ τῶν πολλῶν τῶν θεῶν μᾶ-
 λιστα πέται) καὶ αὐτῶν τῶν πρώτων γένεσιν αὐ-
 τῶν δὲ ὄργου σιωπῶντα,

ἡμεῖς, ὅς τῶν γένεσιν πᾶσι τέτυκται.
 ἡ γὰρ ὄργου ἀρχὴ καὶ αὐτῶν τοῖς ὄμοις, ἐπὶ δὲ τῶν
 ὄμοις ἴδους κατέστη, ἐκ δὲ ἑκατόρων ἐργονῶν ἰδῶν
 ὄμοιων, προαιρέσειαν ἔχον κεφαλῶν λέοντος,
 εἰ μὲν οὐ καὶ αὐτῶν θεῶν πρόσωπον, ὀνομασερακλῆς,
 καὶ ἡρατῶν. ὡς ὁ Ἡρακλῆς ἐργονῶν ὑπερμύγε-
 θες ὡς, ὅσον πληρῶν ἑσπῶν ἑίας τῶν γένεσιν ὄμοις,
 ἐκ πῆρεσιν βῆς εἰς δὴ ὄμοις ἑρῶν, τὸ μὴ ἔμ ἡρατῶν
 αὐτῶν, ὄμοις ἑρῶν ἑρῶν ἐτελεσθῆν τὸ δὲ κατενεχθῆν, γὰρ

Fuit enim aqua secundū ipsum, principiiū omniū: ab aqua subfidente creata est Ilys hoc est
 lutū his parētibus ortū est animal draco: cui adnatū erat caput leonis: corpus uerò mediū
 cōtinebat faciē Dei, Hercules aut Chroni dicti. ab Hercule natū est ouū immēsae magnitu-
 dinis, q̄ dū cōpletur, [fouetur & incubat] uim passum à genitore suo ex attritione, in duas
 partes disijit: et superior qdē, in Caeli formā p̄fecta est: inferior uerò delapsa, Terrā cōstituit.

Dædali discipulus fecit. Pythius Theodori & Teleclis opus est. Delius [Apollo] & Diana [in Delo] Ideclai & Angelionis ars. Iuno in Samo & Argis, Similidis manus, simula- chra cætera, Phidiaz. Venus hetera hoc est me- retrix in Cnido, Praxitelis: denique Aescula- pius in Epidauro, Phidiaz. Et ut paucis abfol- uam, omnes ubiq; imagines ab hominibus fa- ctae sunt. Quod si dij isti ab initio non erāt, il- linc à quibus facti sunt, posteriores erūt? uel- cur, ut essent, hominibus & arte indiguerūt? Terra hæc sunt, & lapides, & materia, & ars curiosa. Cæterum quoniam non desunt qui hæc nihil quàm simulachra esse dicant, deos uerò, quorū honori ea sint dedicata: & quæ- cunque in ipsos conferuntur, reditus, sacri- ficia, ad ipsos pertinere deos, neq; alio modo homines cōuenire deos posse: (conspectusq; deū grauis est, ut inquit poëta:) & ad hoc comprobandum, historias quasdam recitat, idolorum quorundam opera: agedū inquiramus quænam illorū qui dij nominantur, uis atq; efficacia sit. Rogo autem uos, summi Im- peratores, priusquam institutū hunc fermo- nem ingrediar, ut mihi, si ueras protulero ra- tionem, ad ignoscendū faciles sitis. Neq; enim idola redarguerē ego mihi proposui: sed ut calumnias refellā, religionis nostræ rationes expono. Vos quidem in summa imperij ma- iestate, aded coniectis animis orbem guber- natis, ut inde cælestis etiā regni contempla- tionem clarius animo quis complecti queat. Ut uobis enim patri & filio in potestate sunt omnia, regno diuinitus in uos collato (Regis enim anima, inquit spiritus Propheticus, in manu Dei est:) sic uni Deo, & Filio eius, hoc est Verbo inseparabili, subiecta sunt omnia. Illud uerò imprimis animo perpendite. Dij, inquit, nō erant ab æterno: sed ita eorum nat⁹ est quisq; ut nos etiā nascimur. & in hoc omnes cōsentiunt. Sic enim canit Homerus, Oceanū Tethynq; deorum progenitores. Orpheus uerò qui & nomina eorum inuenit primus, & generationes & gesta singulorum carmine prosequutus est, & in explicadis re- bus diuinis, cæteris fide dignior uisus est: quē & Homerus cum alijs in multis, tum circa deos maximè sequitur) similiter primam eo- rum generationem ex aqua constituit, Oceanūque deis cunctis cōmunis origo.

λω. ἢ ὄρνυ μυσικὸς μὴ Ἀθηνᾶ, κινῶς δὲ φερσε-
 φόνη ὡς Κόρη κέλευται, ἢ ἢ αὐτὴ ἔχει τῆ Ἀθηνᾶ
 τῆ ἀπ' ἧ ἰσθμῆ λεγομένη ὡς δὲ, τὰ πρῶτα ἰσθμῆ
 ἀκριβὲς αὐτῆς, ὡς οἰόντες, διεξελθὺν δασυ-
 κρόνῳ μὴ, ὡς ἐξέτεμα τὰ αἰδοῖα ἔ πατρὸς, καὶ
 κατ' ἐρῆφιν αὐτῆν ἀπ' ἔ αὐματῶ, ὡς ἔτεκνοκ-
 τίνεσιν καταπίνασιν τῶν πειδωμ ἑὸν ἀρσενος. Ζεὺς
 δὲ, ὅτι τῆ μὴ πατὸρα δὴ ἴσως κατεταρτάρωσε,
 καὶ αὐτὸν ὡς ἴσως ὁ Οὐρανός· καὶ πῶς Τιτῶνας πῶδε
 ἢ ἀρῆς ἐπολιέμεσε· ὅ π τῶ μτῶρα βίαια ἔπα
 γαρ δὲσαν αὐτῶ τῆν γάμου ἐδωκε· δρακόντιος δὲ
 αὐτῆν γυνομένης, καὶ αὐτῆς εἰς δρακόντα μεταβα-
 λῶν, σὺν δὴ ἴσως αὐτῶ τῶ καλαμῶν ἠρακλειαπ
 καὶ ἀμματα, ἐμίγη, τὸ γῆματῶ ἢ μίξωσιν σύμβο-
 λῶν τῶν ἐρμῶ ῥά βδῶ· εἶθ' ὅ π φερσεφόνη τῆ θυ-
 γατρι ἐμίγη, Βιασάμειος καὶ ταύτῃν γῆ δρακόν-
 τῶ γῆματῶ, ἢ ἴσως πῶς Διονυσῶ αὐτῶ. ἀνάγκη
 καὶ ἑσθ' ἔμ ἐπ' αὐμ, τί τ' ἀμνῶν ἢ χρῆσιν ἢ ραϊ-
 πης ἰσοείας, ἵνα πῆς δὴ σὺ μὴ θεὸς εἶν' ἔμ Κρόνον, 23
 τῶν δία, τῶν Κόρησιν ἑὸν λοιπός. αἰ δὲ ἀδέρσεσιν τῶν
 σωματῶν ἢ τίς αὐτῶν πῶ κεκλιμῶ καὶ γῆ
 θεοῖα γυνομένης, τὰ θεὸ γυνομένησιν πῆς δὴ σὺ αἰ-
 χιδναῦ, (Ὀρφεύς,
 ἢ δὲ φωνῆσιν ἀλλὰ γενεῶν τεκνῶσιν δανῶ,
 καὶ ἑσθ' ἢ ἰεῖος προσιδῆμ φοβερωτῶν ἑχιδναῦ,
 ἢ καὶ ταῦ μὴ ἀπ' κρατῶσιν, καλόν τε πρόσωπον
 ἢ ἰσθμῶν, τὰ δὲ λοιπὰ μίση φοβεροῖο δρακόντος,
 ἀνχρῶ ἢ ἄκρη)
 ἢ αὐτῶ τῆ φωνῆσιν δέξασθ', θεὸν ὄντα πρῶτό-
 γονον (ἴσως γὰρ εἰσιν ὅ ἐκ τῶ ὡς προχυθείς) ἢ σὺ μὴ
 ἢ γῆματῶ ἐμ δρακόντος; ἢ κατὰ πῶ τῶ αὐτῶ τῶ δὴ οἰ-
 ῶσιν ὅ Ζεὺς ἀφῶρητῶ γῆμοις; εἰ γῆ μὴ γῆ δὴ γῆ
 νόησιν τῶ φαιλοτάτων θηρίων (δὴ ἴσως γῆ ὅ π ἢ
 πῶ δὴ ἀλλῶσιν δὲ τῶ γῆνῶν καὶ τῶν ἀπ' ἧ ἴσως
 ἀκρῶν ἢ γῆνῶν τῶ θεῶν) ὅ ἐκ εἰσιν θεοί. τί δὴ αὐτῶ πρῶ-
 σμῶ αὐτῶσιν; ὡν κτηνῶν μὴ δὴ καὶ ἐμ ἢ γῆμοις,
 ἀντροῖ δὲ θηριόμορφοι ἢ δὴ σὺ εἰδῆσιν. καὶ ρα εἰ σαρ-
 κῶ δὲ μόνον ἐλεγῶν αὐτῶν, ἢ αἰματῶ ἢ σπῆρ-
 μα, ἢ πῶ δὴ ὄργῆσιν ὡς ἰσθμῶσιν ἢ τότε εἰδῆσιν λῆ-
 ρῶν ἢ γέλωτῶ λόγους τῶσιν νομίζω. ἔτε γὰρ
 ὄργῆσιν ἢ ἰσθμῶσιν ὡς ὄρεξιν, ὅ δὲ παιδοποιῶν
 αἰεταῦ ἢ τῶ δὴ ἰσθμῶσιν ὡς ἰσθμῶσιν σαρκῶ δὴ εἰσιν, ἀλ-
 λὰ κρῆσιν μὴ θυμῶ ἢ ὄργῆσιν, ἵνα μὴ Ἀθηνᾶ μὴ
 βλεπῶσιν Σκυλομένη δὴ πατρῶ, γόλῶ δὲ μὴ ἀ-
 γῆσιν αἰετῶ
 ἢ ρα δὲ θεωρητῶσιν, ἢ ρα δὲ ἑκ ἑκαδῆσιν ἢ ἰσθμῶσιν ἢ ἰσθμῶσιν,
 ἀλλὰ προσκῶ δὴ α.
 κρῆσιν δὲ λῦπῶσιν,

Ἰπὸ πῶσιν,

Vnde mysticè (inquiunt) Ἀθηνᾶ (id est non la-
 ctata) uocatur, communiter uerò Proserpina
 & Core (id est uirgo) alia quàm Miuera (illa
 glaucōpis) à pupilla (glauco pupillarū colo-
 re) sic nominata. Deinde gesta eorum accu-
 ratè, ut ipsi putat, conscribūt. Saturnus (aiūt)
 parētī uerenda execut, ipsumq; à curru de-
 icit: filios proprios deuorauit. Hūc patrem
 suū Iupiter uinctum in tartara præcipitè de-
 dit, sicuti & suos filios Cælus. & aduersus Ti-
 tanes bellū de regno gessit. Matrem Rheam,
 quæ cōcubitus eius respuebat, persequutus
 est. & quū illa se in draconam (serpentē foemi-
 nam) cōuertisset, mox ipse draco factus, mi-
 stus est cū illa, Hereuleo, quem uocant, nodo
 (suis spiris) astricta & huius concubitus spe-
 cies in caduceo Mercurij spectatur. Postea
 etiam Proserpinā filiam suā similiter sub dra-
 conis specie uiolauit. & Dionysium ex ea ge-
 nuit filium. Hæc quū ita se habeant, hoc sal-
 tem dicā, Ecquidnam boni ad huiusmodi tra-
 ditiones sequitur? Quæ inde dijs uestris, Sa-
 turno, Ioui, Proserpinæ, & reliquis accedit
 maestas? aut quidnā est quod nobis persua-
 dere possit ut eos uerè deos esse credamus?
 Corporū mne figuræ? quis enim iudicio & in-
 telligentia præditus, uiperam à Deo proge-
 nitam credat? quum sic fabuletur Orpheus,

Progeniēque Phanos aliam suscepit a-
 cerbam,
 Ex utero sacro, specie terrente draconis.
 Crinis erat capiti, faciesq; decora supernè.
 Vipereum corpus reliquum, uisūque tre-
 mendum.

Aut quis ipsum Phaneta, quem deorum pri-
 mogenitum faciunt (hic enim est ille ex ouo
 profusus) draconis uel corpus uel specie ha-
 buisse approbet? aut deuorata à Ioue [Métin]
 esse, ut Iupiter securus tranquillum posside-
 ret regnū? Nam si ab improbiſsimis bestijs ni-
 hil differunt, (liquet autem, ab ijs quæ ex ter-
 ra & materia constant ac generantur, substan-
 tiam diuinam esse discernendā,) dij profectò
 non fuerint. Quid igitur supplices ad illos ac-
 cedimus, quorum generatio nō aliter quàm
 iumentorum aut pecorum se habet: & facies
 ferina & informas est. Atqui etiāsi carne tan-
 tum eos cōstare, sanguinem & geniturā habere,
 passionibus iræ & cupiditatis obnoxios
 esse dicerent, sic quoque, tanquam nugaces,

risu excipiendi forent. Neque enim uel ira, uel cupiditas & appetitus, uel prolificum se-
 men in Deum cadere potest. Sed funto illi corporati & carnei, dum iræ & furori non suc-
 cumbant: ne Minerua appareat
 Tristitia moerens, altò que irata Tonanti.
 Et de Iunone non audiamus,

Impatiensque ira Saturnia talia fatur.

Neque de Ioue hæc,

Hæi mihi, qui charum fugientem micenia circum

Hæctora conspiciens, in pectore uoluo dolorem.

Quippe natura luctu & moerore superior eos decet. Ego enim uel homines, qui iracundia & tristitia cesserint, imperitorum & rudes dixerim. Quum uero parens hominum que deum que suum deplorat filium,

Væ mihi, quandoquidem charum Sarpedona cogunt

Fata Menœtiadæ forti succubere dextra: Et quamuis lugens, periculo eum eripere nequit,

Sarpedo Iouis est proles, Sarpedona prole Iuppiter ipse suam non quit subducere morti.

Quis non illorum qui huiusmodi fabulis delætantur, tanquam philothei, imò potius athei, quis nõ illorum inquam, ruditatem impiam magis quam puerile reprehendat? Rursus carnem eis concedam: modò ne uulnera accipiant: ut Venus à Diomede, suo corpore,

Vulnere Tydides afflixit me Diomedes. Animo uerò à Marte.

Semper me claudum Venus aurea diua maritum

Dæspicit, & rigidi præfert mihi Martis amores.

Neque Mars ab eodem Tydide, Et corpus formosum hasta penetrauit acuta.

Terribilis ille in bellis, & Ioui contra Titanes auxiliaris, infirmior Diomede apparet,

Non minus ille furit, quam Mars uelanus in armis.

Quin taces Homere? nõ furit Deus. Tu uerò mihi & sanguinariù & homicidâ facis Deum: Mars funeste, cruento.

Et adulterium eius & uincula describis, Mollibus in stratis dum Marsque Venùsque sopori

Indulgent: mirum, subtili Mulciber arge Retia circumdat. non amplius ulla mouere Illi membra queunt.

Annon immodicâ ista non expertes impietatis nugæ de dijs effutiuntur? Cælus castratur, ligatur & in tartarum præcipitatur Saturnus, insurgût Titanes, Styx desideratur in pugna. Ergo & mortales eos faciunt. A moribus quoque tum mutuis tum in homines ardent.

Aeneas, formoso olim quem diua parenti Mista uiro peperit, nemorosa in saltibus Idæ, Anchisæ Cytherea Venus.

An hoc non est amare & pati? Quòd si dij essent, non concupiscerent. imò etiam si carnem Deus, providentia diuina, assumeret, non deberet tamen [aut ne posset quidem] in ipsum cupiditatum seruitus cadere.

ὁπόποι, ἢ φίλοι αὐτῆς διὰ τὸν ἰσχυρὸν πόδι τῆς θεῆς. ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμεται, ἐμὸν δὲ ὀλοφύρεται ἡ καρδίαν. ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ ἀνθρώπων ἀμαρτίας καὶ σκαῖος λέγω ὅτι ὀργὴ καὶ λύπη ἐκινῶνται. ἔταν δὲ ὁ πατήρ αὐτῆς ὅτι θεὸν τε ὀδύρηται μὲν τὸν ἴσον, αἰ αἰ (λέγων) ὅτι μοι Σαρπηδόνα φίλτατον αὐτῆς.

μοῖρ' ἔπειτα Γαῖόλοιο Μενόπειάδης δαμνῶμαι. ἀδυνατῆς δὲ ὀδυρόμεθα. ἢ κινδυνὸς ἐξαρπάσαι, Σαρπηδόνα δὲ ἴσος, ὁ δὲ ὀδύρηται ὡς παιδί ἀμύω. τίς ἐκ αὐτῶν ἰσὺν τῶν ἰσῶν μύθοις, φιλοδέους, μάλλον δὲ ἀδίας, ἢ ἀμαρτίας καὶ ταμνοῖσι; ἐστὶσαν παρεοιδεῖς.

ἀλλὰ μὴ προσωσκέδω μὲν δὲ Ἀφροδίτη ἰσὸν Διομήδους τὸ ὄμα, οὐτὰ μὲν τυδέσθ' ἴσος ἰσῶν δὲ Διομήδους. ἢ ἰσὸν Ἀρεῶς τὴν ψυχῶν, ὡς ἐμὲ χαλῶν ἔόν τε δὲ ἴσος θυγάτηρ Ἀφροδίτη Αἰγύπτιάσιν, φίλει δὲ ἀδελφῶν Ἀργα.

— δὲ δὲ χροῖα καλῶν ἰσῶν. ὁ δεινὸς γὰρ πολέμοις, ὁ σύμμαχος ἢ τῆς Τιτανῶν, ἢ Διὸς, ἀδυνάτῃ δὲ Διομήδους φαίνεται. μάστιγος δὲ ὡς ὅτ' Ἀρεῶς ἐγγύσασαθ'. — σὺ πῆσσομ ὀμυρῶν δὲ ὁ μάνεται. σὺ δὲ μοι καὶ μαιφόνον καὶ βροτολογῶν (Ἀρεῶν Ἀρεῶν βροτολογίαι μαιφόνος) δὲ καὶ τὸν θεῶν, καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῶν δὲ ξίφους καὶ τὰ δισμά. (σμοῖ.)

τῶ δ' ἴσος δὲ μινια βαῖτε κατέστραθον, ἀμφὶ δὲ δὲ Τεχνήνητες ἐχωρ πολύφρονος Ἡφαίστιο. οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἴσος. — ἐκτε βάλλασι τὸ πολὺν ἴσος ἀσεβῶν λῆρον πόδι τῶν θεῶν; οὐρανὸς ἐκτεμένετ', δὲ τ' ὅτι κατὰ τὰ τὰ τῶν Κρόνου, ἐπαύσανται Τιτανῶν, ἐπὶ τῆς ἐκ θυγῆσιν ἢ τὴν μάχην, ἢ δὲ καὶ θνητῶν αὐτῶν δὲ ἀκινύσσοι ἐρωδῶν ἀλλήλων, ἐρωδῶν ἀνθρώπων.

Αἰνείας, τὸν ἰσὸν Ἀγχίσην τέκε δὲ Ἀφροδίτη ἰσῶν γὰρ κνημοῖσι, δὲ ἀ βροτῶν ἰσῶν δὲ. ἐκ ἐρωδῶν; ὁ πάσσοι; ἢ γὰρ θεοὶ καὶ ἐκ ἀφεται αὐτῶν ἐπὶ θυμῶν. καὶ σαφῆς θεὸς ἢ θείαν ὀνομασίαν λάβη, ἢ δὲ δὲ ὄλος ἐστὶν ἀπὸ θυμῶν;

— nec

οὐ γὰρ πώποτέ μ' ὦσε θεῶς ἄλλ' ἔγωγε, ἔδ' ἐ γυμνασίου
 ἔμολεν φησὶ θεοῖσι πρὶν προχυθείς ἐδύμασεν.
 οὐδ' ὅπότε ἤρασάμην ἱξονίης ἀλόχοιο,
 οὐδ' ὅτε πρὸς Δανάης καλλιόπης ἄκροισιόνης,
 οὐδ' ὅτε φοίνικ' ἔκρησεν τελευκλαπίο,
 οὐδ' ὅτε πρὸς Σιμέλῃς, ἔδ' Ἀλκμήνης γυνὴ θύβη.
 οὐδ' ὅτε Λήμνην ἔκαλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης,
 οὐδ' ὅτε πρὸς Ληΐος ἔεικυδέθ' ἔδ' ἑσδύαυθι.
 ῥηγνύς ἔστι φθαρτὸς ἔστιν, ἔδ' ἔγωγε ἔχω θεῶ. ἀλλὰ
 καὶ θεοὶ δύνουσι ἀνθρώποις,
 ὡδ' ὠματ' Ἀδμήτεια γυνὴ ἑστ' ἔλπιον ἔγω
 ἔπασσαν τράπεζαν αἰνέσαι, θεῶς πρὸς ὦν.
 καὶ θεοὶ δύνουσι,
 ἔλπιον δ' ἔδ' αἴαντι δ' ἐβαφόρβου ἔξῃ,
 καὶ τὸν δ' ἔσωζον οἶνον. --
 ἔμολεν κρείττων Ἀδμυθ' τῷ θεῷ, ὡ μὲν πικρὸν σὸ
 φέ, καὶ προειδὼς τοῖς ἄλλοις τὰ ἐσομένα, ἐμὴν
 τῆσιν ἔρωμα ἔτ' ἔφρονον, ἀλλὰ καὶ ἐκτε-
 νας αὐτῆσιν ἔφρονον.
 Κλέω π' οἴβο θεῶν ἄψιδ' ἐς σόμα
 ἡλπίον ἔβ' μανητικῆς βρύου τέχνη.
 (ὡς ἄψιδ' ὁμοιωμένη κενεῖται τῷ Ἀπόλλω δ' Αἰ-
 γύλῳ)
 οὐδ' αὐτὸς ἔμολεν, αὐτὸς γυνὴ δύνουσι ἔξῃ,
 αὐτὸς τὰ δ' εἰπὼν, αὐτὸς ἔστιν ὁ κτανῶν
 τὸν πᾶσι δ' ἔρωμα. --
 ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως πλάκην ποιητικὴν, φουσιὸς δ' ἔ
 π' ἔγωγε αὐτῶν ἔρωμα ἔρωμα. Ζεὺς ἀργύς (ὡς
 φησὶν Ἐμπεδοκλῆς) ἤρην τε φερέσειθ', ἢ δ' Αἰδ' ὠ
 νεύς, ἢ δ' Αἰδ' ὠνεὺς ἢ δ' ἀκροῖσι τέγγει κέννομα ἐρώσεον
 ἔρωμα Ζεὺς μὲν τὸ πῦρ, Ἡρα δὲ ἡ γυνὴ, ὡ δ' ἀπὸ Αἰ-
 δωνεύς, ἢ τὸ ὕδωρ νῆσις· σαχναὶ ἢ ταῦτα, ἢ πῦρ
 ἢ ὕδωρ, ὡ ἀπὸ δ' ἔρωμα αὐτῶ θεῶς, ἔρωμα Ζεὺς, ἔρωμα Ἡρα,
 ἔρωμα Αἰδωνεύς. ἀπὸ γὰρ ἔρωμα ἔρωμα ἐρωμα ἔρωμα
 ἔρωμα, ἢ τὸ ὕδωρ, ἢ γαῖα, ἢ πῦρ, ἢ ὕψος,
 καὶ φιλία μετὰ τοῖσιν. --
 ἀπὸ γὰρ ἔρωμα φιλίας ὡ δυνάτα μὲν, ἔρωμα τῷ νέ-
 κους κέννομα. πᾶσι αὐτῶν ἐπιούσιν ταῦτα ἔρωμα θεῶς,
 ἀπὸ γὰρ ἢ φιλία, ἢ τῷ Ἐμπεδοκλῆα· ἀπὸ γὰρ ἔρωμα
 τα σφαιρικά· ἢ δὲ ἀπὸ γὰρ, κέννομα ὡς ἐάν
 μίαν καὶ πᾶσι τῷ τε ἀπὸ γὰρ καὶ τῷ ἀπὸ γὰρ
 δυνάτα μὲν ἔρωμα, ἢ τῷ Ἐμπεδοκλῆα ἰσότημον πᾶσι ὕ-
 λω πᾶσι φθαρτὸν ἔρωμα ἔρωμα ἔρωμα μετὰ βλητῶν ἔρωμα
 ἀπὸ γὰρ.

-- nec enim maioribus unquam
 Me flammis arsisse puto : non me acrius
 ussit
 Seu dea, seu fuerit mortali sanguine creta.
 Non Ixionix tantos ego coniugis ignes,
 Acrifoneæ Danaes nec vulnere sensi,
 Non aded usserunt Phoenicis membra
 puellæ,
 Non Samele, non Alcмене, Thebaides
 ambæ.
 Non Cereris, non Latonæ sic ardor aman-
 tem.
 Me tenuit: non igne tuo sic perditus arsi
 Vnquam alias antehac: ut nunc mea pecto-
 ra tangit
 Summa cupido tui.
 Quisquis hic est genitus est, corruptibilis est,
 nec Dei quicquam habet. Quid quod ho-
 minibus etiam famulantur?
 O Regia Admeti domus, in qua seruiens,
 Quavis Deus, quibusq; gaudebam cibus,
 Mentisque uili.
 Et armenta pascunt.
 Et hoc profectus in solum, meo hospiti
 Custodiebam quotquot illi erant boues,
 Domumque seruabam hanc.
 Admetus ergo præstantior Deo est. Oua-
 tes, ὁ sapiens, qui futuros alijs euentus præfa-
 giebas, pueri quem amabas casum non præ-
 uidisti? tu manibus tuis occidisti charissimū.
 Non posse mentiri pueram Apollinem
 Ego quoque, uatemque esse ueracissimū.
 (Vide ut Apollinem Aeschylus ceu falsum
 uatem traducit.)
 At ipse præfens his epulis, qui talia
 Loquutus est, meum necauit filium.
 Verum hæc fortè (aliquis mihi dicet) figmen-
 ta sunt poëtarum: quæ interpretando, ad na-
 turam referri oportet: sicut Empedocles his
 carminibus nos docuit,
 Iuppiter igne micans, Iano uitalis, & imus
 Diuorum Pluto, uis Nestidis uita tigandi.
 (Permittam & hoc tibi:) esto Iuppiter ignis, Iu-
 no terra, Pluto aer, & Nestis aqua. Constat au-
 tem hæc elementa esse mundi ignem, aërem,
 aquam & terram. proinde conficietur ut nul-
 lus istorum deus sit: non Iuppiter, neque Iuno, neque Pluto. Materiam enim à Deo discretam
 originem suam debent elementa.

Ignis, aqua, & tellus, uis aeris atque benigni:
 Vinculum & amicitia pariter.
 Hæc enim absq; amore mutuo permanere & coalescere nequeunt, lite & contentione dif-
 sipantur. Quo pacto igitur hæc quisquã deos esse dixerit? Summum & principale quid, ami-
 citia est, ut Empedocles sensit: concreta uerò ex elementis corpora illi subiiciuntur. Quod
 uerò principale est, dominatur. Quamobrè si unam eandemq; principali & subiecto uim
 attribuamus, temere ac imprudenter tantumdem honoris corruptibili, fluxæ & mutabili
 materiae

materiae decerimus, quantum uni, ingeni-
 to, aeterno & semper sibi constanti Deo debe-
 tur. Iupiter, ex sententia Stoicorum, nomen
 apud Graecos a feruore tulit, ut nihil aliud sit
 quam feruidissima natura. & Iuno aër, quod
 uel nomen eius Graecum approbare potest.
*h*ra enim Iuno est, cuius uocabuli eadem li-
 tera dissoluta, si alio modo coniungantur,
 aëre sonabunt. Similiter Neptunus etymolo-
 gia uì, aqua est: nempe ποσειδών η πόσις. Sed
 alij etiam aliter hęc interpretantur. Sunt qui
 Iouem faciant aërem, mascula simul & foemi-
 nea natura, alij καιρόν, id est anni partem, quæ
 χρόνον [tempus, annum, aut tempestatis presen-
 tatem] ad moderatam cœli configura-
 tionem redigat & attemperet. quare & hic
 solus (aiunt) Cronum (Saturnum) effugit.
 Et cum Stoicis quidem hoc modo discepta-
 rim. Quod si unum dütaxat, summum illum,
 aeternum & ingentium Deum arbitramini:
 corpora uerò ex elementis cõcreta, omnem
 materiae uarietatem: & spiritum Dei, qui pe-
 netrando materiam uegetat, secundum uar-
 ias ipsius species, nomina quoque diuersa
 fortiri dicitis: sequitur ut ex diuersis materię
 formis corpus Dei constituatur, & olim quũ
 elementa (ut uos sentitis) deflagrabunt, ne-
 cesse erit ut nomina etiam formarum mate-
 riæ, simul intereant, solus autem Dei spiritus
 relinquatur. Quis ergo corpora illa, quorum
 materia mutabilis & corruptibilis est, deos
 esse credat? Cæterum illis qui Cronum (Sa-
 turnum) dicunt esse chronò (hoc est tempus):
 Rheã uerò, terram: & hanc à Crono concipe-
 re atq; parere, unde & mater omniũ existima-
 tur: illũ gignere, inque lucẽ edita rursus con-
 sumere: & uirilium extinctionem, nihil aliud esse
 quàm uiri cũ muliere coitũ, quo ueluti refe-
 cta à uiri corpore genitura in uterũ demitti-
 tur: & hominẽ cui Venus, nẽpe concupiscen-
 tia insita est, generat: Saturni uerò insanã, an-
 ni & tempestatis mutationẽ interpretatur. un-
 de & animata & inanimata corpora intereunt.
 Vincula & tartarũ, ipsum tempus, quod ab
 anni partibus ac tempestatibus uarijs subinde
 immutatur, & nec animaduertentibus nobis
 aboletur. Illis, inquam, responderim, siue tem-
 pus, siue pars eius aliqua & tempestas Cro-
 nus est, conuertitur & mutatur: siue tenebræ,
 aut summa frigiditas, aut natura humida, hæc
 omnia transeunt. Deus uerò, immortalis, immobilis
 ac immutabilis est. Quo circa nec Cronus,
 neque dedicatum ei simulachrum, Deus fuerit.
 Similiter etiam Iupiter, siue is aër est
 à Saturno prognatus, cuius natura altera mas-
 cula sit, Iouis: altera foeminea, Iunonis nomi-
 ne (quare & soror & coniunx illius fertur)
 mutationi obnoxius est: siue tempestas aliqua,
 non constat sibi? Numen uerò mutationis atque
 inconstantia omnis expers est. Sed quid est
 quod multis importunus sim uobis, ea referendo
 quæ uos ex illorum libris qui naturales huius-
 modi commentationes tractant, melius cognouistis?
 ut quæ uel de natura sentiunt scriptores: uel
 de Minerua, quam dicunt esse mentem per omnia
 extensam: uel de Iside, quam faciunt naturam æui,
 ex qua nata sint omnia, & per quam omnia existant.

αγγύτρω αἰδία ὁ ἴσπαυός συμφώνη ποιου
 πος θεῶν. Ζεὺς, ἢ Ζεὺς ὁ σὶα, ἢ τῶν σῶινος. Ἡρα, ὁ
 ἀήρ, ὁ ἴσπαυός, εἰ αὐτῶν αὐτῶ ὠδιωαῖ πῆρι,
 σὺν ἐκφωνομὴν. Ποσειδῶν, ἢ πόσις. ἀλλοὶ δὲ ἀλ-
 λως φυσιολογοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ αἰετὰ διφυῖ, ἀρσῆ
 θηλω, τῶν δια λέγουσιν. οἱ δὲ, καιρόν εἰς ἀνκρασίαν
 τρέποντα τῶν χρόνον. διδόν μόνον Κρόνον διφυ-
 γῆν. ἀλλ' ὡς μὲν τῶν ἀφ' ἐλ σοῦς, εἰμ ἐπερ, εἰ φῖα
 τῶν αἰωτάτω θεῶν, αἰδίου τε καὶ ἀγγύτρω νομι-
 ζετε, συγκρίματα δὲ ἴσα ἢ ἐλ ὕλης ἀλλαγῆ, καὶ τῶ
 πῆνδύμα ἴσπαυός ἐλ ὕλης κεχωριστός ἢ τῶσ πα-
 ραλλάξις αὐτῶ, ἀλλο ὁ ἀλλο ὄνομα μετ' ἀλλαγῆ
 φατέ σῶμα μὲν, τὰ εἰδῶν ἐλ ὕλης ἴσπαυός
 φθερμὴν δὲ τῶ σῶμα ἢ τῶ ἐκπύρωσιν, ἀ-
 ἀλλαγῆν συμφράξῃναι ὅμῶς εἰς εἰδῶσι τὰ ὄνομα,
 μόνον μὲν τῶ τῶ πῆνδύματ' ἴσπαυός, ὅρ ὡσ σῶ-
 μάτω φθαρτῆ ἢ τῶ πῆν ὕλης παλλαγῆ, τῶσ αἰ-
 ταῦτα πῆνδύσαι θεῶς, πῶς ἢ αἰδῶ λέγονται, τῶσ
 Κρόνον, χρόνον, πῶν δὲ πέαν, γῶν πῶν μὲν, συλλα-
 βῶσσαν ἑκ τῶ Κρόνος ἢ ἀποπίπῃσσαν (τῶσ ὁ μῆ-
 τρη πάντων νομίζεται) τῶν δὲ, γῶνδοντα ἢ κατὰ
 ναλίσκοντα ἢ τῶ πῆν τῶ μὲν τῶ αἰαγκάλῶν, ὁ-
 μιῆσαν τῶ ἀρσῆ τῶ πῶς τῶ θῆλυ, τέμνοσιν ἢ κα-
 ταβάλλασιν ἀρσῆ εἰς μήτραν, ἢ γῶνδοντα αἰ-
 θρωπορ, γῶν εἰωσῆ τῶ πῶν θυμῶν, ὁ δὲ ἀφροδίστη, ἑ-
 χοντα τῶ δὲ μανίαν τῶ Κρόνος, τροπιῶν καιρῶ φθε-
 ρου αἰμψυχῶν ἢ ἀψυχῶ τὰ δὲ δεσμῶν τῶν τῶ
 τῶσ, χρόνον τῶ καιρῶν τρεπίμῶ ὁ ἀφανῆ γι-
 νόμῶν πῶσ τῶν ὅστος φαμὲν, εἰτε χρόν' ὄσιν
 ὁ Κρόνον, μεταβάλλει. εἰτε καιρός, τρέπεται
 εἰτε σῶτῶ, ἢ πάγος, ἢ σῶσι ὕγρα, ὁ δὲ αἰδῶν
 μῶναι τῶ δὲ θεῶν, καὶ ἀδανάτην καὶ ἀκίνησῶν ὁ ἀ-
 ναλλοίωσιν. εἰτε ἀρα ὁ Κρόνον, εἰτε τῶ ἐπ' αἰσῶ εἰ-
 δῶσ, θεῶς. πῶν δὲ τῶ Διός, εἰ μὲν αἰρ ὄπι γῶνδον
 ἐκ Κρόνος, ὁ τῶ μὲν ἀρσῆν ὁ Ζεὺς, τῶ ἴσπαυός Ἡρα δὲ
 ἢ ἀδελφῆ ἢ γῶνδον ἀλλοῖσιν. εἰ ἢ καιρός, τρέπεται ὁ
 τῶ ἢ μετ' ἀλλαγῆ, εἰτε μετ' ἀπὸ πῆν θεῶν. τῶ δὲ πῆσ
 λέγοντα ὄσιν ἢ οἱ ἀμενορ τὰ πῶν ἑκάστος τῶν
 πεφυσιολογησῶσ ὄσιν δὲ αἰσῶ ἢ οἱ αἰσῶ τῶ φῶσ εἰς ὄσιν
 ἢ αἰσῶ τῶ συγγραφέμῶν ἢ ἢ πῶν τῶ ἀθῶσ, τῶ φῶ
 27 νῶσιν εἰσά πῶντ' ἴσπαυός φῶσ ἢ τῶ τῶ ἴσπαυός
 ἢ φῶσιν αἰδῶσ, εἰ ἢ ἢ πῶντ' ἐφῶσ, ἢ δὲ ἢ πῶντ' ἢ
 αἰσῶ τῶ συγγραφέμῶν ἢ ἢ πῶν τῶ ἀθῶσ, τῶ φῶ
 αἰσῶ τῶ συγγραφέμῶν ἢ ἢ πῶν τῶ ἀθῶσ, τῶ φῶ
 αἰσῶ τῶ συγγραφέμῶν ἢ ἢ πῶν τῶ ἀθῶσ, τῶ φῶ
 αἰσῶ τῶ συγγραφέμῶν ἢ ἢ πῶν τῶ ἀθῶσ, τῶ φῶ

ἀσὶ λέγοντες ἢ πρὶ τῷ Ὀσίριδι, ὅσφρα γὰρ ὁ
 πῦρ τυφάνθη τῷ ἀδελφῷ πρὶ Πελαγον τῷ ἱού,
 ἢ ἵπτος (ἡ τῶσα τὰ μέλη καὶ ἐνροῦσε ἡσκησεν εἰς τὰ
 φῶς ἢ ταφὴ ἔως νύκτῃ ὀσειακῶ καλεῖται, αὐτὸ γὰρ
 κῆτω πρὶ τῷ Ἰδν ῥί νῦν σφερόμενοι, ἀπὸ πῆσ
 σὶ τῷ λόγῳ θεωρεῖται θεῶν τὰ δὲ σοιχεῖα ἢ τὰ μόρια
 αὐτῶν θεοποιούσιν, ἀλλ' ὅσφ ἀνόνμα πρὸς τῷ
 μῆνοι τῶν μὲν τῷ σίτῳ σαρκῶ, ὀσειν (ἄθῳ, φαε
 σὶ, μουσικῶς ἄπὸ τῆ ἀνδρείου τῶν μελῶν ἢ τῶν καρ
 πῶν ἄπὸ λυθῆναι πῆσι δὲ, ἐν ἡμέλει, συγγαίρο
 μῶν) τῶν δὲ ῥί ἀμπέλου καρπῶν, δίουνουσιν καὶ ἀ
 μέλαι, αὐτῶν τῶν ἀμπέλων, ἢ Κόραυνορ τῷ ῥί ἢ
 λίου φλόγα. καὶ πὶ γὰρ παύτα μάλλον ἢ θεολογοῦ
 σὶν αἰ εἰς μύθους θεοποιούσιν, ὅν κ' εἰς ὅσφ οἱ
 ἀπλογοῦνται ἑαὶ τῶν θεῶν, ὅσφ ἐπ' αὐτοῖς λό
 γους βεβαίουσι. τί ἢ εὐζώπῃ καὶ ὁ τῶν ῥί καὶ ὁ
 κῆκῳ καὶ ἢ ἰθάλα πῶς γῆ καὶ αἶρα, ἢ ἢ πῶς
 παύτα μιανὰ τῷ Διὸς μίξις, ἢ γῆ καὶ αἶρα. ἀλλ'
 ἀπὸ πῆσοντας τῷ μεγέθους τῷ θεοῦ, καὶ ἄσκη
 νῶν λόγῳ, ὅν γὰρ ἔχουσι συμπάθειαι εἰς τῶν
 ἀνθρώπων τόπον ὅν διὰ ἀμῶν, ἄπὸ τὰ εἰδῆ ῥί νῦν
 σφωεῖσιν ἢ κατὰ πῆσοντας, τὰς τῶν σοιχείων
 προπῆσ θεοποιούσιν, ὁμοίον εἶ καὶ αὐτῶν τις φῶς ἢ
 πῆσοντας, ἀπὸ τῷ κυβόρῃ τῶν ἀγῶν. αὐτῶν δὲ ὅσφ
 πῆσοντας νεῶς, καὶ ἢ πῆσοντας κῆκῳ, μὴ ἔχουσιν ῥῶν
 κυβόρῃ τῶν ὅσφ τῶν σοιχείων ὅσφ ῥί δὲ ἀσκησο
 μημῶν, δῆκα ῥί πῆσοντας τῷ θεοῦ πῆσοντας. ἢ τε γὰρ
 νῦν καὶ ἑαυτῶν ὅν πῆσοντας εἶται, τὰ πὶ σοιχεῖα χῶ
 οἱ τῷ ὁμοιοῦ ὅν κινῆσονται. εἰ ποῖτε αὐ
 τῶν σῶσαι παύτα ἑαυτῶν, τῶν οὐδ' ὅσφ λό
 γῶν, ῥῶν εἰδ' ὁσφ γῆ καὶ αἶρα, εἰ μὴ εἰς θεοῖς ὅσφ
 ἰθῶν ῥῶν τὰ ἀγάλα τῶν, ὅν γὰρ εἰς τὰς ἀλῶ
 γους καὶ ἀνθρώπων εἰκόνας, καὶ ἑαυτῶν ἰχθυήσῶ
 οἱ τῷ κινῆσονται. ῥῶν μὲν δὲ ἢ τῶν ῥῶν καὶ πῆ
 λῶν καὶ ἢ ῥῶν γῆ καὶ αἶρα ἢ ῥῶν ἐπ' ὄνομα εἰδ' ὁσφ
 γῆ καὶ αἶρα, ὅσφ ἢ ῥῶν ἀπὸ πῆσοντας ὅν μὲν εἰ ὅσφ
 λῶν ῥῶν πῆσοντας, καὶ αὐτῶν ἰθῶν ῥῶν ῥῶν, θεοῦ
 νομοῦ ῥῶν ὅσφ ῥῶν ῥῶν ῥῶν ῥῶν. ἀλλὰ
 καὶ ὁ λόγῳ νομῶν τε ἰχθυεῖ τὰ εἰδ' ὁσφ, καὶ τῶν
 αἰ γῆ καὶ αἶρα, ἄπὸ βατῶν ῥῶν τῶν ὄνομα
 σῶν, ἢ π' ἀκείβῶν ῥῶν τῶν ῥῶν. ἀναγκαῖον δὲ μοι
 μέλλον πὶ δεινῶν πῆσοντας οἱ ἄπὸ τῶν εἰδ' ὁσφ γῆ
 γῶν, καὶ ὅτι μὴ θεοῖς, πῆσοντας ῥῶν ῥῶν ῥῶν καὶ
 τῶν ἀπὸ φιλοσοφίας μῆσοντας. πῆσοντας ὁσφ ῥῶν
 ῥῶν (ὅσφ οἱ τὰ εἰκόνας διακρῶντες, ἀκείβῶν ῥῶν
 μῆσοντας ῥῶν) εἰς θεῶν, εἰς δαίμονας, εἰς ἡρώας.
 ἀλλὰ

uel de Osiride, cuius à Typhone fratre occisi
 līs cum Horo filio membra quægens quum
 inuenisset, ad sepulturam comparauit: quæ
 etiamnum Osiriaca nominatur. Quid, in
 quam, est quod pluribus his immoremur:
 quum sursum deorsum circa diuersas mate
 rias occupati, à uero illo qui mète sola com
 prehenditur Deo aberrant? itaque elementa
 eorumque partes deficiant, aliàs alia nomi
 na eis imponentes. Nam frumenti sationem.
 Osirim uocant: aiuntque Isin, quum siue O
 siridis membra, siue fruges inuenisset, excla
 maste, Inuenimus, gaudemus. Vitis uerò fru
 ctum, Bacchum appellat: uitemq; ipsam. Se
 melen: & fulmen, æstum Solis. At qui illi qui
 fabulas in rebus diuinis introducūt, quiduis
 potius quàm theologī sunt dicendi: nec ui
 dent se, interim dum deos suos huiusmodi ar
 gumentis defendunt, uanitatē ipsorum suspi
 cionem magis augere. Esto Iupiter aër, Iuno
 terra, sitq; aliquod secundum naturam ipso
 rum coniugium: Europa uerò quid ad aërem
 pertinebat quid Leda, ut cum hac in cygnū,
 cum illa in taurum turpis adulter mutatus Iu
 piter rem habere uoluerit? Huiusmodi ergo
 deorum assertores, ut iam dixi, nō assequuti
 maiestatem Dei, quum ratione in locum cæ
 lestem (nulla ad eum mentis cognationē aut
 deuotione ducti) conficere non possint,
 circa materiæ species herent: & semper deor
 sum uergentes, elementorum mutationes dei
 ficiant: perinde ac si nauigium aliquis, quo ue
 ctus est, gubernatoris loco, haberet. Atqui
 ut nulla est utilitas, nauis, ut cunq; rebus om
 nibus instructæ, si desit gubernator: sic ele
 menta in hoc mundo digesta, nihil absq; Dei
 prouidentia inuenerint. nam & nauis per se
 nunquam nauigat: & elementa sine Deo ne
 mouerentur quidem.

Porrò uos, qui intellectu omnibus præ
 statis: hoc forsàn à me interrogabitis, Qua igi
 tur ratione simulachra quædam certos edūt
 effectus, si dii quorum honori dedicantur,
 non sunt? neque enim inanimatas & immo
 biles imagines per se aliquid posse, absque eo
 qui moueat, credibile est. Fieri quidem in
 diuersis ciuitatibus & populis aliquos ab
 idolis eorumque nomine effectus, nos etiam
 non negamus. non tamen idcirco quod ab

alijs fructū aliquem perceperint aliqui, uel etiā læsi fuerint nonnulli, deos esse qui aut ob
 fuere, aut profuere, putamus. Verū qua ratione posse aliquid existimēt idola: & quinam
 in eis agant, eorū sibi nomina usurpantes, diligentius trutinemus. Sed antequā hoc aggre
 diar, ut quinā in idolis operetur, quodq; dii non sint, demonstrē, necesse erit philosophos
 etiam aliquos testes mihi proferre. Primū igitur Thales, triplici diuisione (ut referūt qui
 philosophiam eius altius sunt scrutati) deum, dæmōnes, & herōes [scu genios] nuncupat.

Neque uerò hi comminiscimur quicquam, sed ea quæ tradiderunt Prophetæ, exponimus. Itaque à statu suo defecerunt, alij quidem amatoribus capti uirginum, & libidine carnis accensi: ipse uerò princeps, tum negligentia, tum improbitate circa procurationem sibi cōcreditam. Ex amatoribus igitur uirginum, gigantes, ut uocant, nati sunt. (quorū si poëta etiam aliqua ex parte historiam prodiderūt, non est quod miremini: quum diuina & cælestis sapientia tantum à terrestri: & humana absit, quantum ab ipsa ueritate uerisimilitudo. nam secundum principem materiæ,

Nouimus effari mendacia plurima, ueri Quæ speciem referant.)

Hi igitur angeli qui quum calis excidissent, circa aërem & terram obuerrantes, non amplius euehi supra cælos potuerūt: nec nō animæ gigantū, dæmones illi sunt qui circa mundum oberrant: & motus, hæc quidem constitutioni quam à parentibus accepserunt: illi uerò pristinæ libidini suæ conuenientes edūt. Cæterum princeps ille materiæ, ut ipse rerum euentus probat. Dei bonitati sua procuratione se opponit.

Sæpe mihi fubiuit cura
 Animum, dubitauit anxie,
 Deus an fortuna regat
 Hominum inconstantem uitam.
 In qua & inopinatò sæpius
 Et iniquè miseri sunt quidam.
 In familijs etiam claris
 Aliqui, quod nemo sperasset,
 Absque Deo fortunati.

Perplexum se his carminibus fatetur Euripides, neq; scire cuinam rerum terrestrium huiusq; mortalis uitæ gubernatio sit adscribenda, in qua boni plerunq; miserè, mali uerò fœliciter degant: & in qua aliquis dixerit,

Hæc nos uidentes, quomodo uel legibus
 Vtemur, esse uel deos fatebimur?

Hinc & Aristoteles commotus, ea quæ infra cælum sunt, nulla prouidentia regi putauit. At qui æterna Dei uniuersalis prouidentia undiquaque ex æquo se nobis extendit.

Coacta tellus, seu uelit, seu non uelit,
 Producit herbas, & pecus pascit meum.

Ea uerò quæ ad singulos pertinet, non pro hominum opinione, sed ueritatis uis, ut quilibet meretur, procedit, & res etiam cæteras secundum communem earum constitutionis legem gubernat. Quoniam autem commotiones illæ & operationes dæmoniacæ, quæ à contrario spiritu proficiscuntur, inordinatos istos impetus excitant: atque insuper homines, alium aliter, tum singulos, tum integras gentes, particulatim & publicè, pro ratione materiæ & erga Deum affectionis, intus forisque mouent: eam ob causam aliqui, quorum non parua autoritas est, non certo ordine hanc uniuersitatem esse constitutam, sed temere fortuitoque agi ferrique omnia censuerunt. Nesciebant enim illi,

nihil

ἴσασθαι δὲ μηδὲν ἡμᾶς ἀμολογεῖν ὡς λέγειν, ἀλλὰ ὅτι
 ποροφῆταις ἐκπεφάνηκεν, μνησθῆναι. ἐκεῖνοι μὲν,
 εἰς ἐπιθυμίαν πεισθέντες παρὰ θεῶν, καὶ ἡρώδης
 σαρκὸς ἐυεργετῆς. τοῦτος δὲ, βεβαίως, καὶ
 πονηρὸς περὶ τῶν περὶ τὴν ἀφροσύνην γινώσκον-
 τῶν δὲ διοίκησιν. ἐκ μὲν οὖν τῶν περὶ τὰς παρὰ θε-
 οῦ ἐχόντων, οἰκαλούμενοι ἐργασθῆσαν γίγαν-
 τες, εἰ δὲ τις ἐκ μέρους εἰρηται περὶ τῶν γιγαν-
 τῶν καὶ ποιητῶν λόγῳ, μὴ θαυμάσῃ, τῆς
 κοσμικῆς σοφίας, ὅσον ἀλήθεια πιδανὸς ἀφῆ-
 ρεῖ, ἀλλὰ καὶ τοῦτον, καὶ ἄλλοι, οὐκ ἐπιθυμοῦν-
 τῶν δὲ, ἐπιθυμοῦν καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὕλης,
 ἰσχυρὸν ἴσασθαι πολλὰ λέγειν ἐπιθυμοῦν ὁμοίᾳ. οὐ-
 ρῆ τῶν οὐρανῶν οἱ ἀγγελοὶ οἱ ἐκπεσόντες τῶν οὐρα-
 νῶν, περὶ τῶν ἀέρα ἐχόντες καὶ τῶν γῆν, οὐκ ἐπι-
 εἰς τὰ ὑπερουράνια ὑπερκεύεαι διωκόμενοι. καὶ
 αἱ τῶν γιγαντῶν ψυχᾶς, οἱ περὶ τὴν κοσμὸν ἐπι-
 πλανώμενοι δαίμονες, ὁμοίως κινήσεις οἱ μὲν αἱ
 ἐλαβὼν συστάσειν οἱ δαίμονες, οἱ δὲ αἱ ἐπιθυμοῦν
 ἐπιθυμοῦν οἱ ἀγγελοὶ, ποιούμενοι. ὁ δὲ τῆς ὕλης
 ἀρχὴν, ὡς ἐπιθυμοῦν τῶν γιγαντῶν ἰσχυρὸν, ἐ-
 ναντία τῷ ἀγαθῷ τοῦ θεοῦ ἐπιθυμοῦν καὶ δ-
 32 οὐκ ἐπιθυμοῦν πολλὰ μοι παρὰ τῶν δὲ φροντῆς, εἰ-
 τε τύχη εἴτε δαίμων τὰ βίῳτα κερταί. παρὰ
 τὴν ἐπιθυμίαν καὶ παρὰ τὴν δίκην πῦς μὲν ἀπὸ οὐρανῶν
 εἰς τὴν γῆν πτωτῶν ἀπὸ θεοῦ, τοὺς δὲ διτυχεῶν
 τὰς ἀγῆρας παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν. καὶ δίκην δὲ παρὰ
 τῶν ἢ κακῶς, ἢ ἀφῆρας τῶν ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμοῦν.
 ἕως ἡμεῶν τῶν ἀφῆρας δαίμονος, ἢ ἢ εἴποισ
 καὶ, τῶς οὖν τὰ δὲ ἐπιθυμοῦν, ἢ θεῶν γῆρας εἶναι δὲ
 τῶν ἢ νόμοισι χρῶμεθα; τὸ τὸ τῶν ἀφῆρας ἀ-
 φῆρας εἰς τὴν ἀφῆρας τοῦ θεοῦ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυ-
 μοῦν. καὶ τῶν ἀφῆρας ἐπιθυμοῦν ἡμῶν μὲν οὐκ ἐπιθυ-
 μοῦν τοῦ θεοῦ, ἢ γῆ δὲ ἀφῆρας καὶ θεῶν, καὶ μὴ
 θεῶν, φύουσαν διὰ τὰ μὲν πῶναι βοτῶν. τῆς δὲ ἐ-
 πὶ μέρους πρὸς ἀφῆρας ὅν πρὸς δόξαν χρῶν-
 σης ἐπὶ τοὺς ἀφῆρας, καὶ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν
 κινήσιν συστάσειν νόμον λόγου προνομιῶν. ἀλλ'
 ἐπὶ καὶ ἀφῆρας πύου καὶ τῶν ἀφῆρας δαίμονος
 καὶ κινήσεις καὶ γῆρας τὰς ἀφῆρας ταύτας
 ἀφῆρας παρὰ τῶν ἢ τῶν ἀφῆρας ἀφῆρας
 ἀλλῶς ἢ κατὰ τὴν ἀφῆρας, μερικῶς ἢ κοινῶς ἢ
 τὴν ὕλης λόγον τὸ τὸ πῶς τὰ θεῶν συμπεθέρας, ἢ
 ἀφῆρας τὸ ἐξῆρας λινῶσαι δὲ τὸ τῶν, ὅν δόξαν ὅ
 μικρὰ, γῆρας, ὅ τῶν ἢ τῶν πῶς τῶν ὅ τῶν
 ναί, ἀλλ' ἀλόγῳ τῶν ἀφῆρας τὸ φῆρας, οὐκ ἐπιθυμοῦν

ἔτι τῶν μὲν περὶ τῶν τοῦ παντὸς κόσμου σύστασι,
 ἐν δὲ ἀτακτοῦ ὄντι βραχυμελιμῶν, ἀλλ' ἐκα-
 σοῦ αὐτῶν γεγονὸς λόγῳ· διὸ ὄν δὲ τῶν ὡρισμέ-
 νων ἐπ' αὐτοῖς παραβαίνουσι τάξιμ'· ὁ δὲ αὐθρο-
 πῶ κατὰ μὲν τῶν πεποινητά καὶ αὐτῶς ὁ τῶν
 τῶν ἔχει, καὶ τῆ κατὰ τῶν ἰσοσιμ φῦσει, ἕνα καὶ
 κοινὸν ἐπεχούσιν λόγῳ, καὶ τῆ κατὰ τῶν πλάσιμ
 ἀσέβεια, ὅν παραβαίνουσι τῶν ἐπ' αὐτῆ νόμον,
 ἢ τῶν τοῦ βίου τελεῶν, ἢ τῶν κοινῶν μὲν ὄντι. κατὰ
 δὲ τῶν ἰδίου ἐαυτῶν λόγῳ καὶ τῶν τοῦ ἐπιχούσιν
 ἀρχῶν, ἢ τῶν πρῶτον δουλωτῶν δαίμωνων ἐ-
 νεργεῖαι, ἀλλ' ἄλλως φέρεται ἢ κινεῖται· κοινῶν
 πάντες τῶν ὄντων ἔχοντες λογισμῶν. ὁ μὲν
 περὶ τὰ εἰδωλα αὐτῶς ἔλιοντες, οἱ δαίμονες εἰσιν
 οἱ πῶσι μῆνοι, οἱ πῶσι τῆ κατὰ τῶν ἐρεῶν
 ἀμῶν, ὁ ταῦτα πορὶ ληξάμῶν, οἱ ἵδῶσι πολλοῖς
 ἀρεσῶν θεοῖ, ὁ τῶν ἰσοσιμ ἐπινομαζόμενοι, ὡς
 εἰσιν ἐκ τῶν κατ' αὐτῶς ἰσοσιμ εἰδῶναι, αὐθροπῶν γε-
 γόνῶν. ἢ τῶν μὲν δαίμωνων εἰσιν τῶν ἀβατέων
 τῶν οἰονομασι, πῶσι ἢ ἐκείνῳ αὐτῶν φερέται. οἱ
 μὲν ἀρετέωνσι τὰ αἰδῶν, οἱ πῶσι τῶν βίαν, οἱ δὲ
 ἐγκόπιουσι ἢ γέμῶνσι, οἱ πῶσι τῶν ἀρετῶν.
 καὶ ἢ μὲν ταῦτοι, φονεῖαι τῶν ἐχθρῶν. ἐδὲ γὰρ τῶν
 τῶν μαχάριαις ὁ τοῖς ἀρετῶν αἰνιζόμενοι
 αὐτῶς λέγειν, ἢ ὅσα εἰδῶν δαίμωνων, ὁ γὰρ θεοῦ κί-
 νῆν ὡν τὰ πρῶτα φύσιμ.

Ὅταν δὲ ὁ δαίμων αὐθροπῶν πορὶ ἰσοσιμ
 τῶν νομῶν ἐβλάψῃ πρῶτον. --
 ὁ ἵδῶν, τελείως ἀγαθὸς ὢν, αἰδῶν ἀγαθοποιῶν δὲν.
 ὁ δὲ ἰσοσιμ ἄλλως μὲν εἰσιν τῶν φερέται, ἐφ' ἐτέρῳ ἢ
 ἀνίσταται τῶν ἐκείνῳ, ἐκείνῳ μέγιστον τεκμήριον, τῶν
 αἰσιν ἢ πῶσι μὲν ἢ Νερυλλίνῳ ἐκείνῳ ἔχει. ὁ δὲ αὐθροπῶν
 καὶ ἢ ἡμῶν τῶν πῶσι, Ἀλεξάνδρου ἢ Πρωτέως. τῶν
 Ἀλεξάνδρου ἐπ' ὡν τῶν ἀγορῶν ἢ ὁ πάφος ἢ ἢ ἐκείνῳ
 οἱ μὲν ἄλλοι αὐθροπῶν τῶν Νερυλλίνῳ, ἰσοσιμ
 εἰσιν ἰσοσιμ (ἐπ' ὡν τῶν ἰσοσιμ πόλις) εἰσιν ἢ
 αὐθροπῶν ἢ ἰσοσιμ τῶν νομῶν νομίζεται
 ἢ ἰσοσιμ δὲ αὐθροπῶν ἢ ἰσοσιμ πῶσι ἀλεξάνδρου ἢ ἰσοσιμ
 φῶν, ἢ ὁ Πρωτέως (τῶν δὲ ἰσοσιμ ἀγνοεῖται βίβλῳ
 ταῦν τῶν εἰσιν τῶν πῶσι περὶ τῶν ὄντων) ὁ μὲν
 καὶ αὐθροπῶν λέγεται ἰσοσιμ. τῶν δὲ τοῦ Ἀλε-
 ξάνδρου (δύσπαρι, εἰσιν ἢ ἀρετῶν, ἰσοσιμ) δη-
 μοτελεῖς ἀγονται θυσίαι καὶ εἰσορταῖ, ὡς ἐπινοῶν
 θεῶν, πόσι τῶν ὄντων ὁ Νερυλλίνῳ καὶ ὁ Πρωτέως
 καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου εἰσιν οἱ ταῦτα φερέται
 περὶ τὰ ἀγῶνιστά, ἢ τῶν ὄντων ἢ ἐκείνῳ;

nihil eorum quæ ad totius mundi constitu-
 tionem spectant, uel inordinatum, uel negle-
 ctum esse: sed singula quæq; certa ratione fa-
 cta. quamobrem præscriptum sibi ordinē ni-
 hil est quod transgrediatur. Homo etiam or-
 dinem à creatore sibi decretum seruat, tum
 in generationis suæ natura, quæ una commu-
 niq; ratione in omnibus perficitur: tum for-
 mationis & mèbraturæ modo, qui ueluti le-
 ge quadã intra suos fines cohibetur: tum ter-
 mino uitæ, qui æqualis communisq; omnes
 manet. Quanquã uerò etiam ratio cinãdi uis
 eadem & cõmunis omnium sit, unusquisq; ta-
 mē, put partim suo ingenio inclinãt, partim
 à principē[materiã] obtinente & affectis ei-
 malis genijs afficitur, alius aliter fertur mo-
 turq;. Et hi quidem qui ad idola eos pertra-
 hũt, genijs suntrilli de quibus diximus: qui fan-
 guine uictimarum gaudent, easq; lambũt. Dis
 uerò illi qui uulgo hominum placent, & sua
 statuis nomina communicant, aut ab eis acci-
 piunt, homines fuerunt, ut ex ipsorum histo-
 rijs constat. Quod autẽ dæmones sint qui ho-
 minum illorum aut deorũ [ut uulgo creditur]
 nomina sibi assumunt, ex actionibus singulo-
 rum comprobari potest. Alij enim ut puden-
 da exciduntur, authores sunt, qui coniuncti
 sunt Rheæ: alij ipsa hominũ corpora uulne-
 rant aut incidunt, qui Dianæ adherent. Tau-
 rica quidẽ etiam hospites iugulat. Ut nihil di-
 cam de [hominibus] illis qui cultris & flagel-
 lis nodatis se ipsos dilcrutiant: nihil etiam de
 diuerſis dæmonum generibus. Deus certẽ ad
 ea quæ præter naturam sunt, neminẽ mouet.

At dæmon homini quum fruit aliquod
 malum,
 Peruertit illi primitus mentem suam.
 Deus uerò quum absolutẽ bonus sit, perpe-
 tuò beneficus est.
 Porro quòd alij sint qui agunt, alij uerò quo-
 rum in honorem collocatur statua: illustria
 nobis argumenta Troas & Parium fuerint.
 habet enim illa imagines Neryllini, uiri qui
 nostro seculo claruit: Parium uerò, Alexan-
 dri & Protei. Alexandri quidem etiãnum in fo-
 ro & sepulchrũ & simulacrũ est. Porro Ne-
 ryllini cætereq; quidẽ statua, ornatus sunt pu-
 blicus (nã his quoq; ciuitas ornatur) una ex il-

lis tum consulentibus respondere, tum medicari creditur. Quamobrẽ & sacra ei faciunt, &
 auro illinunt, & coronent statua[m] Troadenses. Protei uerò (quẽ non ignoratis in ignem se
 inieçisse circa Olympiã) statuta similiter responsa dare perhibetur. Alexandri uerò statua

(O Paris infœlix, quanquam formosè, libido
 Te facit insanum)
 Sacrificia publicè & festa peragũt, tanquam propitio & exaudienti deo. Annegitur Ne-
 ryllinus, & Proteus & Alexander ea quæ circa statuas fiunt, efficiunt, an materiæ natura?

At qui materia res est: quod quidnam posset per se? quum aliam quamvis figuram cōflari queat, ut peluis ac Amaside illo apud Herodotū: Caterum Neryllinus & Proteus & Alexander, quidnā opis laborantibus adferrent? Nam quæ hoc tempore statua Neryllini effere dicitur uivente ipso & ægotante facit. Quid igitur dicendum? Primū sanē irracionales animæ & phantastici circa opinioniones motus, aliās idola (spectra aut simulachra) partim à materia trahunt, partim ipsimet sibi confingunt & pariunt. Et hoc tunc maximè in animam cadit, quum spiritum materialem in se admisit, eiq̄ unione quadā permista est. quod fit quum non ad cælestia & eorū conditorem, sed deorsum ad terrestria respiciēs, tota in terram declinat, nihil iam quàm sanguis & caro, non amplius spiritus syncerus. Ibi irracionales inquam & phantasmatū (hoc est inaniū uiformum) pleni animæ motus, imaginationes procreant, quarū insana in idolorum amorem ruit cupiditas. Quū uerò mollicula & flexibilis anima, rudis & expers sanæ doctrinæ, quæ nec ueritate est contēplata, neque patrē & opificem uniuersorum cogitatione complexa, falsis ipsa de se opinionibus fuerit imbuta: dæmones illi materiæ dediti, nidoria & sanguinis uictimarū auidi, & hominum impostores, per falsos illos & uanos in vulgi ac imperitorū animis motus (ceu instrumenta quædā) imaginationes quasdam, tanquam ab idolis & simulachris, quorū ipsi nomina ulurpant: profectas, eis infundunt. Et quum suapte ui ac ratione anima, utpote immortalis, plerunq̄ moueatur & agat in homine, ita ut futura prædicat, & rerum præsentium statum dirigat aut emendet, huius sapientiæ laudem dæmones sibilucrantur. Sed de nominibus etiam deorum aut dæmonum ut aliquid adferamus, quæ antehac exposita sunt, postulare uidebitur. Herodotus itaq̄, & Alexander Philippi filius in epistola ad matrem (qui utriq̄ in diuersis ciuitatibus Aegypti, Heliopoli, Memphi & Thebis, in colloquium cum sacerdotibus uenisse dicuntur) homines eos fuisse, ex illis cognouisse se aiūt. Sic enim scribit Herodotus, Eos itaque quorum imagines erant, (pontificum, in grandi quodam coenaculo,) demonstrabant tales omnes extitisse, (uultu & forma corporis, habitūque in uita,) sed multum à dijs distantes. priores tamen his uiris fuisse deos in Aegypto principes, unā cum hominibus habitantes: & eorum semper unum extitisse dominatorem, & postremum illic regnante Orum Osiridis filium, quem Græci Apollinem nominant. Hunc, postquam extinxit Typhonem, regnasse in Aegypto postremum. Osiris Græcalingua est Dionysus (id est Liber.) Ergo tum alij tum ultimus rex Aegypti, homines fuerunt: ab illis uerò ad

ἀλλ' ἢ μὴ ἔλη, χαλκὸς δὲ τῆς τῆς θαλάσσης δὴ αὐτῶν
 λαβὼν αὐτοῦ, ὅν μεταποίησε πύλιον εἰς ἑτέρον ἔπι-
 μαίξει, ὡς τῶν ποδῶν ἡμεῶν ὁ πῦρ (ἔσθ) Ἡροδό-
 τῳ Ἀμασί. ὁ δὲ Νερυλλίνῳ καὶ ὁσιρωτέως καὶ ὁ
 Ἀλέξανδρῳ τῆς πλεονεξίας ἡρώδου: ἀλλ' ἢ εἰκὼν
 λέγεται νῦν γιγνέσθαι, γινέσθαι καὶ ἴδναι καὶ νο-
 σοῦναι Νερυλλίνου. τῆς οὖν πρώτης μοῆς αἰ τῆς
 ψυχῆς ἀλογοὶ καὶ ἰνδαλματώδεις πρὸς τὰς δὲ
 ξας κινήσεις, ἄλλοτε ἄλλα εἶδωλα, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς
 ἕλης ἐλκουσι, τὰ δὲ αὐταῖς ἀναπλαθῆναι καὶ
 κῆρσι. πάχει δὲ τοῦτο ψυχὴ μάλα τῶν ὀλιγοῦ
 προσλαβοῦσα καὶ ἀδυσυγκραθεῖσα πονδύματῳ,
 ὅν πρὸς τὰ οὐρανια καὶ τῶν τούτων ποιητῶν, ἀλ-
 λά καὶ τῶν πρὸς τὰ ἐπίγεια βλήπουσα κερδοδικῶς
 εἰς γῆν, ὡς μόνον αἷμα καὶ σὰρξ, οὐκ ἐστὶ πονδύμα
 λαθαρῶν γιγνομένη. αἰ οὖν ἀλογοὶ αὐτὰ καὶ ἰν-
 δαλματώδεις εἰς ψυχῆς κινήσεις, ἐδωλεμῶν εἰς
 ἀρπικτοῦσι φαντασίας. ὅταν δὲ ἀπαλλῆ καὶ ὀλι-
 γοῦ ψυχῆ, αἰνήσθαι μὲν καὶ ἀπειρῶν λόγων ἐξ-
 ῥωμῶν, ἀδιδέρκῳ δὲ τῶν ἀληθῶν, ἀπῆρῶν
 τῶν δὲ τοῦ πατρὸς καὶ ποιητοῦ τῶν ὄλων, γί-
 ποσφραγίστικα ψυδῶν πρὸς αὐτῆς διόξας δι-
 πῶν τῶν ἕλων δαίμονες λήγει πρὸς τὰς κινήσεις
 καὶ τῶν ἱερῶν αἷμα ὄντες, ἀπατῆλοι δὲ αἰ δὲ
 πῶν, προσλαβόντες τὰς ψυδῶν ὄξας ταύτας
 τῶν πολλῶν τῆς ψυχῆς κινήσεις, φαντασίας αὐ-
 τοῖς, ὡς ἀπὸ τῶν εἰδωλῶν καὶ ἀγαλμάτων, ἰδι-
 βατεύοντες αὐτῶν τῆς νοήμασι, εἰσέρῳ παρ-
 χουσι. καὶ ὅσα καὶ αὐτῶν, ὡς ἀδύνατῳ ὄσα, ἰ-
 γικῶς κινεῖται ψυχῆ, ἢ πορκεῖν οὐκ ἐστὶ τὰ μέλλον-
 τα, ἢ θεραπείουσα τὰ ὄντα κινεῖται, τούτων τῶν
 δόξαν κερτοῦται οἱ δαίμονες. ἀναγκῶν δὲ ἰ-
 σσας, κατὰ τὰ πορκεῖν ἡμεῶν, πρὸς τῶν ὄνοματων
 ὀλίγα εἰπῶν. Ἡρόδοτῳ μὲν οὖν καὶ Ἀλέξανδρῳ
 ὁ τῶν φιλίππου, γῆ τῆς πρὸς τῶν μητέρα ἡμεῶν, (καὶ
 τῶν τῶν τῆς ἡλιόπολις, ἢ μὲν οὐκ ἐστὶν εἰς λό-
 γους τῆς ἱερῶν ἀφίχθαι λέγονται) φασὶ τῶν ἐκεί-
 νων, ἀδιδέρκῳ αὐτῶν ἡρώδου, μαθεῖν. Ἡρόδοτος μὲν
 ἡ δὲ ὄντα αἰ εἰκόνες ἦσαν, τοῖσδε τοῖς ἀπῆρῳ
 35 σφιας αὐτῶν ἔόντας, θεῶν ἢ πολλῶν ἀπῆρα γι-
 νος. τῶν ἢ πρόπορον τῶν ἀδιδέρκῳ τῶν ὄντων, θεῶν ἢ
 αἰνῶν ἀρχόντας, ἀκείοντες ἡμεῶν οἱ αὐθῶνται
 ἢ τῶν αἰετῶν ἢ ἐκείνα τῶν κρατίοντα εἰνῶν ἢ ἄλλῳ
 σιλῶσαι ὄρον τῶν ὄσφιας πᾶσα τῶν Ἀπολλίνα ἐλ-
 λῶν ὄνομαζοσι. τῶν κατὰ πᾶσαν τῶν ὄντων, ἢ
 σιλῶσαι ἢ ἄλλῳ αἰνῶν. ὄσφιας δὲ ὄσα δὲ δὲ δὲ
 νῶν κατὰ ἐλλῶν γλῶσσῶν, οἱ τε οὖν αἰμοὶ, ἢ
 τῶν δὲ τῶν βασιλέων αἰνῶν. παρὰ δὲ τῶν ὄντων, εἰς

Græcos

Ἰλλυας ἦλθε τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν. Ἀπόλλων ὁ
 Διονύσιος καὶ Ἰσιδὸς, ὡς ἀκούεις Ἡρόδοτος λέγει. Ἀ-
 πόλλωνα δὲ καὶ Ἀρτέμιον, Διονύσιος Ἰσιδὸς λέγει σὺν
 τῷ πατρὶ. Ἄλλοτε δὲ, προφῆρ αὐτῶν οὐ βέλων ἤρ-
 ῃ, οὐδ' ἄρα ἰσὺς γεγονότας, πρώτους βασιλείας ἐ-
 χου, πῶ μὲν, ἀγνοία ἐλθέσθαι πᾶσι τὸν θεῶν ὀνομα-
 σίας, πῶ δὲ χάριτι ἐλαφρῆς θεὸς ὁμοίως γυναιξί-
 μων τῶν ἡρώων. τὸς μὲν καὶ ἀπαρτὸς ἐστὶν τὸς ἀρεσφίας καὶ
 τὸς μάγας οἱ πᾶσι αὐτῶν ἰσοθῆσοι. τὰς δὲ θελείας
 ἡ σφίμ' ἐξεσι θύει, ἀλλὰ ἐραὶ εἰσι τῶν ἰσιδῶν. τὸ ἀγα-
 ματὸν γυναιξίον, ἔσκερον ἐστὶν. καθάπερ οἱ ἑλλη-
 νες τῶν ἰσιδῶν γράφουσι. τίνες δ' αὖ μάλλον τούτων π-
 εδύθησαν λέγουσιν, ἢ οἱ καὶ Ἰσιδοκλῆος γῆρας, πᾶσι πα-
 τέρων, ὡς τῶν ἰεροσωτῶν, καὶ τῶν ἰσοθῆσων ἰσοθῆ-
 κῶν. ὁ γὰρ τὸς σεμνοποιούσας ζεῦσας τὰ ἐδῶ
 λα, εἰς ἀνθρώπων αὐτὸς γῆρας ἐδύθη. εἰ τι
 μὲν οὐκ Ἡρόδοτος ἐλεγε, πᾶσι τῶν θεῶν, ὡς πᾶσι ἀν-
 θρώπων, ἰσοθῆσων ἀγνοήσας, ὡς λέγουσι τῶν Ἡροδό-
 τῶν, τὰ μὲν νῦν θεῶν ἀφρηγμάτων, οἷα ἡκούον,
 ἐκείμιν προθύμῳ δυνάσθαι, ἔχου τὰ ὀνόματα αὐτῶν
 ὡς μὲν ἀεὶ ἔλαττα μὴ πιστεύειν ὡς μυθολογία ἐδῶ. εἰ
 πᾶσι δὲ Ἀλέξανδρον, ὡς Ἐρμῆος ὁ τρισμύσιος ἀντικα-
 λῶντος, σὺν ἀπῶν τῶν αἰθῶν αὐτοῖς γένος, ὡς ἄλλοι
 μυθολογοῦσι (ἢ καὶ μὴ καὶ ἕκαστον καὶ ἀλέγοιμι) ὅτι λόγος ἐ-
 πὶ λατρίᾳ πᾶσι, ἐκαστῶν ὄντας αὐτὸς μὴ νουοῦσθαι
 θεὸς, καὶ ὅτι μὲν ἀνθρώποι, ἀλλὰ οἱ καὶ ἀγνοήσων
 ἀλογιστῶν, οἱ θεὸς λέγοντες, ἀδύνατα, ἢ ἡλιον,
 σελήνην, τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐνκοῦν νομί-
 ζουσι, καὶ ἐραὶ τοὺς τὰ φῶς αὐτῶν. διηλοῖ δὲ καὶ
 Ἀπολλοδώρου γὰρ ἐστὶν πᾶσι θεῶν. Ἡρόδοτος δὲ καὶ
 τὰ μὲν ὀνόματα αὐτῶν φησὶ μυστήρια. γὰρ δὲ βουσι-
 οῦσιν, ὡς ἀκούουσι τῶν ἰσιδῶν ἰσοθῆσων, ἐρηται
 πρότερόν μοι. τὴν ἰσοθῆσων γὰρ δὴν μετὰ τῶν θυ-
 σίλων πᾶσι καὶ πᾶσι, μυθολογίας ἡμέτερα πολλὰ
 ἀνθρώπων. τῶν δὲ τὴν ἰσοθῆσων τῶν φῶν, οὐ μοι
 ἰσοθῆσων ἐστὶν λέγειν. εἰ θεοὶ, καὶ ἀθάνατοι, εἰ δὲ τὴν
 ἰσοθῆσων, καὶ τὰ πᾶσι ἐστὶν αὐτῶν μυστήρια, ἀ-
 θῶνται. ὡς αὐτὸς Ἡρόδοτος, εἰσι δὲ καὶ ἀθῶν
 φῶν, τῶν οὐκ ὄντων ποιοῦμαι ἐπὶ τριούτῳ πρῆ-
 γματι ἐξαγορεύειν τὸ οὐνοῦμα. γὰρ αἰεὶ, γὰρ ἐστὶν ἰσοθῆ-
 σων ἰσοθῆσων, ὅτι πᾶσι τῶν πᾶσι τῶν ἰσοθῆ-
 σων ἰσοθῆσων ἐχόμενον ποίχου. λίμνη δ' ἐστὶν ἐχόμε-
 νη λίμνῃ κρητῶν δὲ κρητῶν κρητῶν γὰρ κρητῶν, μέγα-
 ρον ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὅσην περὶ τῶν ἰσοθῆσων
 κρητῶν. ὅτι δὲ τῶν λίμνην ταύτην τὰ δὴ κρητῶν τῶν
 πᾶσι αὐτὸς νουοῦσας καὶ ἐστὶν μυστήρια αὐτῶν ἰσοθῆ-
 σων.

Græcos translata sunt nomina deorum. A-
 pollo Dionysi & Ifidis filius fuit: ut idem He-
 rodotus ait, Apollinem & Dianam aut Dio-
 nyfi & Ifidis filios esse: Latonam uerò, nutri-
 cem horum ac liberatricem. quos cælesti ori-
 gine natos, primos habuerunt reges: & par-
 tim ignorantia ueræ erga Deum pietatis, par-
 tim quod imperio eorum adulerantur, unâ
 cum uxõribus eorum, diuinis honoribus af-
 fecerunt. Boues mares eodemque mun-
 dos (inquit Herodotus) ac uitulos uniuersi
 Aegiptij immolant, fœminas eis immolare
 non licet, ut pote Ifidi consecratas. Nam Ifi-
 dis simulachrum, muliebre est, bubulis præ-
 ditum cornibus quemadmodum Io Gra-
 ci describunt. Cuiam uerò fides his de re-
 bus æquius adhiberetur, quàm qui à maiori-
 bus suis, secundum generis successione, filij
 subinde à parentibus, ut sacerdotij munus,
 ita historiam acceperunt? neq; enim ipsos mi-
 nistros ædium sacrarum, qui magnificare idola
 assolent, deos suos homines fuisse metiri uel-
 le [si res secus haberet] iurifimile est. Quod
 si Herodotus solus diceret, Aegypcios trade-
 re, illos qui pro dijs ducuntur, olim homines
 fuisse: forsan ex hac prodeunti, & huiusmodi
 (Atque ex ijs narrationibus, quæ ad rem di-
 uinâ pertinentia (ex sacerdotibus Aegypcius)
 audiui, ea nõ libenter enuntiauerim, nisi ipso-
 rum tantummodo nomina: æquum existimans
 omnes homines idem sentire de his) tãquam
 fabulatori, fides habenda nõ esset. Nunc quo-
 niam Alexander quoq; & Mercurius ille ter-
 maximi cognominate, generis eorũ æternita-
 tem consentientes inter se negant, & alij in-
 super innumerij (quid enim singulos recense-
 re?) ne suspicandum quidem locus relinquatur,
 quin reges quum essent, diuini cultus eis de-
 creti sint. Hoc & doctissimi quiq; Aegypcio-
 rum testantur: qui deorũ nomine cælũ, terrã,
 solem & lunã comprehendunt. reliquos uerò
 homines, mortales existimant, & tẽpla, ipsorũ
 sepulchra. Idẽ in libro de dijs Apollodorus
 docet. Herodotus etiã passiones eorũ, myste-
 ria nominat. In Busrri urbe (inquit) quod diẽ
 festum Ifidi agant, superius à me dictũ est. Ver-
 berantur enim post sacrificium cuncti, multa

sanẽ hominũ milia, uiri & mulieres quomodo autem (aliã, quo autem) uerberentur, non
 est mihi fas dicere. Si dii sunt, immortales sunt: sin uerberantur, & passiones eorum, my-
 steria sunt, homines fuerint. Rursus enim Herodotus, Sunt etiam, inquit, sepulchra (cu-
 ius nomen si nuncupauero hac in re, haud sanctẽ fecero) in urbe Sai in templo Mineruæ:
 post totum delubrum, eius parieti, contigua. Atque in fano stant ingentes obeli (id est
 uerua) lapidei: locũque contiguus lapidea basi adornatus, & circunquaque probẽ elab-
 oratus: magnitudine, ut mihi uidebatur, quantam in Delo lacus qui dicitur trochoides.
 In hoc simulachra habentur passionum eius, quæ, mysteria nocturna Aegiptij uocant.

Nō solūm autē, mulachrum Ofiridis [apud Aegyptios,] sed conditura quoque ostenditur. Et alibi, Certi quidam homines condendis mortuorum corporibus constituti sunt, qui, quum adiplos cadauer portatum est, ostendunt ijs qui portauerunt exemplaria mortuorum lignea, pingendo afsimilata. Et eorum unum accuratissimē fabrefactum esse aiunt: cuius ego nomen si nuncupauero, fraud faciam sanctē. Quinetiā ex Græcis quidam eruditione circa poësin & hystorias clari, dijs suis passiones quasdam animi absurdas tribuunt, ut Herculi Homerus,

Crudelis, quem non potuit reuerentia diuūm,

Non ius hospitij fidum, sacrataq; mensa,

Flectere, qn ipsum miserē demitteret orco.

Talis si fuit Hercules, mirum non est quod insaniuit, quodq; rogo succenso seipsum cremauit. De Aesculapio autem Hesiodus,

Pater hominūmque deūmque

Fulmine Latoidē, sublimis ab æthere, dirō

Iratus percussit.

Et Pindarus,

Vincitur & sapientia lucrispe.

Celsit & Asclepius auro

Præsentī, opifer uirum

Iam leto functum ut reuocaret.

Iratus at illos Saturnius

Atro fulminē traiecit.

Vnde uijs spirandī clausis

Ambo interiorunt statim.

Atqui tales si dij fuerunt, quis credat ita pecupia & auri cupidine captos, ut homines solent?

O quām beari se putat ab auro genus

Mortalium: non ut magis uel liberi

Parentibus, uel gaudeant hiliberis.

Nulla enim re indiget numen, & omnē concupiscētiam superat, Sed neq; mortem obire potuissent. Sin homines, improbi illi pfectō, rudes, & nimium auari erant. Quid multa?

An etiā Castor & Polux & Amphiarus me detinebunt? qui non ita dudum homines ex

hominibus nati, numina censentur? Quid quodd etiam Ino foeminam, post suum furorem, & quæ in illo perpessa est, deorum ordini asciscunt?

Periclitantes in mari hanc cognomine

Diuam uocabunt Leucotheam.

Et de filio,

Nautæ in uocabunt opiferum Palæmonem.

Quodd si reprobī etiam & Deo inuisi homines, in deorum numerum relati sunt: & Dercetūs filia Semiramis, libidinosa & sanguinaria mulier, Syriæ deæ nomine culta est: & propter eandem Dercetūm, columbas & Semiramīn honorant Syri (in columbam enim mutata est mulier, ut nugatur Ctesia:) quid mirum si imperio & tyrannide florentes aliqui, a subditis deorū nomine nuncupati sint? Consentit nobis Sibylla, cuius & plato meminit, Extulit

καὶ οὐ μόνον ὁ πάθος πῦρ οἰείδω δένοντα, ἀλλὰ καὶ παρχία. ἐπειὰ ἄρα καὶ κρόδα νεκρῶν δεινύσασσι ποῖσι νομίθεσι παραδείγματα τῶν νεκρῶν εὐλίνα τῆ γραφῆς μεμνημένα. καὶ τῶν μὴ αὐτοδαισώτων αὐτῶν φασὶν εἶναι τοῦ οὐχ ἴσοιο ποιιδύμα ὄνομα ἐπὶ τριούτω πρῶγματι. νομάζειν, ἀλλὰ ἐν ἑλλωσῶν πῶδ ποιισμό εἰσοεῖαν σοφοί, πρὶν ἢ Ἡρακλῆος, Σχέτιλος δ' ἑτέρῳ πρὶν ἠδέσασθαι ὅτι δὲ τρῶν τῶν, τῶν οἱ πρὸ θνητῶν ἐπειτα δὲ πείθε καὶ αὐτῶν ἰδίω. τοῦτο δ' ἄν, ἐπὶ τῶν μὴ ἐμείνετο ἐκώτως δὲ, ἀνάφας πύραϊ, κατέκασσον αὐτῶν. πρὶ δὲ Ἀσκληπιῶ ἠίοδοθ' ἔλε, πατὴρ ἀνδρῶν δ' ὅτ' ἐχέσασθαι ἀπ' οὐλύμου δὲ βαλῶν ἠολόγηται ἱερωνῶ, ἐκτανε ἠηθίδω, ἔλε λρησῶν θυμὸν δένων. ἠίνδαροθ' δὲ, ἀλλὰ κέρδι καὶ σοφία δέδεκτα. ἔτραπτε καὶ κείνον ἀγαθῶσιν μὴ χυσοῦσθαι χερσὶ φανείσ. χερσὶ δ' ἄρα κροῖων εἶψας δ' ἀμφοῖν, ἀμυνοῦν εἰς τὴν κατέδωκεν ἀκείως, ἀδάω δὲ κερῶν- νῶσ ἠέσκηλε μῶρον. ἢ βίνω θεοὶ ἦσαν, καὶ οὐτὲ αὐτοὶ πῶδες χυσοῦσθαι ἐχορ' (Ὁ χυσοῦσ, ἔξωμα κάλλιον βεθθῶσ, ὡς οὐτὲ μῆτρε ἠδωνῶσ τοῖσ δ' ἔχε, οὐ πῶδε δὲ. --)

ἀνεπίδες γὰρ ἐν κρείττω ἠδιδυμίας τ' εἶσορ. οὐτὲ ἀπέθνησκον. ἢ ἀνδρῶν ποι γεγονότων, ἐν πύραϊ δ' ἄμα θείων ἦσαν, καὶ ζήμαστων ἐλάτῃσ. τί με πάλαι λέγειν, ἢ κάσσοθ' ἢ πολυδύκωσ μνημονδύοντα, ἢ Ἀμφιάρωσ, ὅσ ἐπείμ λόγῳ χθεῖσ ἐν πρώτω ἀνθρώποι δὲ ἀνθρώπων γεγονότων, θεοὶ νομίζονται. ὅπότε καὶ νῶ μετὰ τῶν κελύων καὶ τῶν ἠμυνοῦσ πῶδες, θεοὶ δλοξάζουσι γεγονέναι; ἑάντου πλάγῃσ δὲ ἠδωνῶσ ἐπὶ ἠνυμο. καὶ τῶν πῶδε δὲ αὐτῶσ, Σιμόνοσ Παλαίμων ναυτίλοισ κεκλήσεται.

εἰ γὰρ καὶ ὡσ ἀπὸ ἠψουσ καὶ θεοσ υγείσ, δλοξ ἐχορ εἶναι θεοί, καὶ ἢ θυγατρε τῆσ Δερκετοῦσ Σεμίραμοσ, λᾶγῃσ γυνῆ καὶ μαιφόνθ' ἔλοξε συρία θεόσ. καὶ δὲ τῶν Δερκετῶ, καὶ τῶσ πεισερεῶσ καὶ τῶν Σεμίραμοσ σέβουσι σύροσ (τ' γὰρ ἀδωία- τῶν, εἰσ πῶρεσῶν μετ' ἐβαλοῖν ἢ γυνῆ ὁ μῦθοσ παρὰ κτησία.) τί δαυμασοῦ τοῦσ μὲν ὑπὸ ἀρχῆ καὶ τυραννίδι, ὑπο τῶν κατ' αὐτοῦσ κληθῶναι θεοσ; Σιβύλλα, (μειμνηται δ' αὐτῶσ καὶ πλάτων)

αὐτῶσ, Σιμόνοσ Παλαίμων ναυτίλοισ κεκλήσεται. εἰ γὰρ καὶ ὡσ ἀπὸ ἠψουσ καὶ θεοσ υγείσ, δλοξ ἐχορ εἶναι θεοί, καὶ ἢ θυγατρε τῆσ Δερκετοῦσ Σεμίραμοσ, λᾶγῃσ γυνῆ καὶ μαιφόνθ' ἔλοξε συρία θεόσ. καὶ δὲ τῶν Δερκετῶ, καὶ τῶσ πεισερεῶσ καὶ τῶν Σεμίραμοσ σέβουσι σύροσ (τ' γὰρ ἀδωία- τῶν, εἰσ πῶρεσῶν μετ' ἐβαλοῖν ἢ γυνῆ ὁ μῦθοσ παρὰ κτησία.) τί δαυμασοῦ τοῦσ μὲν ὑπὸ ἀρχῆ καὶ τυραννίδι, ὑπο τῶν κατ' αὐτοῦσ κληθῶναι θεοσ; Σιβύλλα, (μειμνηται δ' αὐτῶσ καὶ πλάτων)

Διότι δὴ δεύει χρεῖα μερόπων ἀνθρώπων,
 ἔξ οὗ δὴ κατακλισμός, ἢ πλοῦτος γόνετ' ἀν-
 θρώπων,
 καὶ βασιλεὺς κρονῶ, καὶ Τιτάν, ταπεινός τε,
 γαίης τέκνα φέδρα, ἢ θράνας ἐκάλισαν
 ἀνθρώποι, γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἐνμαθόντων,
 οὐνεκα οἱ πρότεροι ἔσαν μερόπων ἀνθρώπων.
 ἦ δ' ἐπ' ἐχέει, ὡς Ἡρακλεῖα ἢ Περσεΐα, τοὺς δ' ἐ-
 πίτεχνα, ὡς Ἀσκληπιόν. οἷς μὲν οὐκ ἦ αὐτοὶ οἱ ἀρ-
 χήματα ἡμῶν μετέδιδον, ἢ αὐτοὶ οἱ ἀρχόντων,
 οἱ μὲν φόβω, οἱ δὲ αἰδοί, μετέχου τοῦ ὀνόματ' ὅ-
 ἢ Ἀντίνοῦ, Ἐλευθεροπίε τῶν ὑμετέρων πηγό-
 νων, πῶς ἕως οὗ ἐτυχε νομίζεσθαι διός. οἱ δὲ μὲν
 αὐτῶν, ἀβασανίσως τῶν ἐδιδεξαίτο.

κρητὸν ἀεὶ ψάσσα, ἢ γὰρ τάφω, ὡ αἶα, σείο
 κρητὸν ἐπικτήναντο, σὺ δ' ἔθανον. --

πισθῶν Καλλιμαχε τοῖς γοναῖς τ' Διός, ἀπισθεῖς
 αὐτῶν τάφω, ἢ νομίζω ἀποκρίσασθαι τάλαντες,
 ὅτις ἀγνοῦσι κηρύσσας τῶν τεθνηότων; καὶ μὲν
 ἢ αὐτῶν βλέπων, τῶν Πρίας ὑπομνήσκει τῶν
 αὐτῶν πλὴν ἰδῆς, ἀπισθοῦς τῶν τεθνηότων, ἐκ
 εἰδῶς ὅτι μόνον αἰδοί, ὁ γῆρας θεός. ἢ γὰρ ἀ-
 πιστοὶ οἱ ἄπο τῶν πολλῶν ἢ ποιητῶν λεγόμενοι μὲν
 οἱ περὶ τῶν θεῶν, ἢ περὶ τοῦ ἀπὸ αὐτοῦ διεί-
 ρασα, ὁ γὰρ εἰς ἡμῶν ψάσσα οἱ λόγοι. ἢ εἰ ἀληθεῖς
 αἰγνήσεις, οἱ ἐρωτῶνται, αἰ μαιφονία, αἰ κλοπῆαι,
 αἰ ἐκδομαί, οἱ κεραινοί, ἐκέτ' εἰσί, παυσάμενοι εἶπ.
 ἐπὶ καὶ ἢ γῆρας, οὐκ ὄντων. τίς γὰρ τοῖς μὲν π-
 σθῆναι, λόγῳ, τοῖς δὲ ἀπισθῆναι, ἢ τ' σεμιότορον
 περὶ αὐτῶν τῶν ποιητῶν ἰσορηῶντος; ὁ γὰρ αὐτῶν οὐδ'
 γνοῦσθαι θεοῖ, σεμινοποιοῦσαν τῶν κατ' αὐ-
 τῶν ἰσορῶν, οὐτοὶ τὰ πάθη τὰ αὐτῶν ἐψάσαν-
 το. ὡς μὲν οὐκ ἔσμεν ἀθεοί, θεοὶ ἀγοντῶν
 τῶν ποιητῶν τοῦδε τοῦ πάντες, καὶ τῶν παρ' αὐ-
 τῶν λόγων. κατὰ δὴ αὐτῶν τῶν ἐμῶν, εἰ καὶ μὴ
 πρὸς ἀξίαν, ἐλέγχεται. ἐπὶ δὲ, καὶ προφῶς καὶ
 μῆλας λογοποιοῦσιν ἀθεοῦς κατ' ἡμῶν, ἵνα τε μι-
 σῆν νομίζου μετὰ λόγου, καὶ οἰόμενοι τῶν θεῶν
 τεθνηότων, ἢ τῶν γῆρας ἀπάξου ἡμῶν τοῦ βίου, ἢ
 πικρῶν καὶ ἀπαρατήτων, τῆν τῶν αἰτίων ὑ-
 πὲρ ἡμῶν, τοὺς ἀχοντας παρασκιδάσασθαι πρὸς
 εἰδῶς πάλιν ὄντων, ὅτι αὐτῶν πῶς ἔδῳ, καὶ
 ἐν ἡμῶν μόνον, κατὰ πῶς θεῶν νόμον καὶ λό-
 γον παρεκλόνηκε, προσωλομῆν τῶν κακίων
 τῆν ἀρετῆν. οὕτω καὶ Πυθαγόρας μὲν ἅμα τρια-
 κωσίων ἐπὶ τοῖς κατὰ πλεῖστον πνεύ, Ἡρακλεῖα τ' δὲ

Extitit in terris decimum mortalibus a-
 uum,
 Postquam diluuijs homines perire prior
 res:
 Porro saturnus, & Titan, Iapetusq;
 Regnarunt: Cælo quos & Tellure creatos
 Dixerunt homines, Terræ Cæliq; uocâtes
 Nomine: quod cunctos homines uirtute
 præarent.

Alij uerò propter sui corporis robur dijs ad-
 numerati sunt, ut Hercules & Perseus. Alij ob
 præstatiâ artis, ut Aesculapius. Ita q; factum
 est ut alios ipsi subditi ultrosq; assentatione]
 uenerarēt: alij uerò à subditis, uel metu af-
 fectis, uel uirtutis ipforum reuerentia inuita-
 tis, cultum diuinum obtinerent. Antinoo
 quoque, maiorum uestrorum facilitate, con-
 tigit ut à subditis Dei loco haberetur: cuius
 etiam posteri cultum, nulla amplius inquisi-
 tione habita, admiserunt.

Mendaces semper Cretes sunt: atque se-
 pulchrum

Creta tuū ostendit defuncti Iuppiter: at tu
 Immortalis eras, es, erisq; per omnia secla.
 Tu uerò Callimache genitum quum credas
 Iouem, nō admittis sepulchrum? imò quum
 ueritatem ita te putes obumbraturum, igno-
 rantibus, etiam ut mortuum esse non dubiè
 suspicentur, authores. Tū quum uides antrū,
 Rheæ partum animo recolis: loculum uerò
 cernens, mortem eius offuscas. nescis nimirū
 solum æternum esse Deum, qui & ingenitus
 est. Certè autē fide dignæ non sunt quas de dijs
 uulgus hominum & poëtæ celebrât fabulas,
 & superfluum omnis illorum cultus est: (necq;
 enim usquam extant illi de quibus inanes fe-
 runtur fabulæ:) aut si uerè prædicatur eorum
 generationes, amores, cædes, furta, castratio-
 nes, fulmina, non amplius sunt, & iam pridem
 esse desierunt: ita ut antequam nascerentur
 etiam, non erant. Quæ enim ratio hæc per-
 suadebit, ut gigni quidem credamus, interire
 non item? Atqui credibile non est, poëtâs, à
 quibus & dij esse crediti sunt, & historia eorū
 splendide celebrata est, passiones & mor-
 tes eorum ementièdo, gloriæ ipforum detra-
 here uoluisse. Quantum igitur in me fuit,

etsi non pro dignitate rei, nequaquam nos esse, à Deo alienos qui uniuersitatis huius opi-
 ficem, simulque eius Verbum, ceu uerum Deum, ueneramur, demonstratum est. Illi uerò
 etiam epulas detestandas & concubitus incestos fingere de nobis audent, partim ne teme-
 re nobis infensū uideantur: partim quòd ita existimēt uel nos metu perclusos à nostra pro-
 fessione abduci: uel principū animos, propter flagitiorū magnitudinē, aduersus nos conci-
 tari & exasperari posse. Nos uerò illud in nos intelligimus, & non cōtra nos tantum, sed om-
 nibus retrò seculis, morē hunc fuisse scimus diuina quadā lege & ratione, ut contrariā sibi
 uirtutem improbitas impugnaret. Sic & Pythagoras cum trecentis alijs igne cōbustus est:

Democritus ab Ephesijs pulsus: Heraclitum Abderitæ, quæquam insanum, exilio, Socratem Athenienses morte affecerunt. Verùm ut illorum uirtus nihil est imminuta propter existimationem uulgi: sic nobis etiam temerariæ quorundâ calumniæ sanctioris uitæ institutum non obscurant: neque per eas gloriæ nostræ corâ Deo aliquid decedit. Respondebo tamen ad hæc etiam obiecta nobis facinorosa: etiam si uobis, sapientissimi princeps, ex ijs etiam quæ hactenus dixi, satis ea esse dissoluta uideri possint. Neque enim dubitare uos puto, homines illos, quorum uita omnis ad Deum, ueluti normam ac regulam, dirigitur, ut inculpatum & irreprehensibilem unum quicquid ei se præbeat, ne cogitatione quidem uel minimum crimen ullum admissuros. Si enim solam hanc præsentem uitam nos uicturos crederemus, suspicioni foret locus, nos carni & sanguini indulgētes, aut auaritia aut concupiscētia captos, peccare. nos uerò omnibus (non modò factis, sed etiam) cogitationibus & sermonibus nostris, tum noctu tum interdiu, Deum adesse scimus: eum quæ & totum esse lumen, & quæ in cordibus nostris latent uidere, et hac mortali defunctos uita, alteram hac terrestri longè meliorem, nempe caelestē, uos uicturos, (ut apud Deum & cū ipso, iam immutabiles & impassibili anima, non tanquam caro, etiâ si eam circumferamus, sed tanquam spiritus caelestis, maneamus) nô autem aliorum lapsus sequenti, deteriorem & in supplicij ignis, persuasi sumus. Non enim nos quoque Deus obiter tanquam pecora aut iumenta, neque ut periremus & aboleremur, creauit. Quod quum ita se habeat, spōte nos malos esse, & magno iudici tradere nos ipsos puniendos uelle, probabile non est. Illos quidem ea de nobis fingere, quæ de suis etiam dijs referūt: quorum (ut dixi) passiones (& libidines) mysteria nōminant: mirum non est. Atqui si licentiosum & promiscuum coitum tantopere damnant, oportebat eos uel Iouē odisse, qui ex Rhea matre, & Core (Proserpina) filia liberos sustulit, & forori suæ matrimonio iunctus est: uel Orpheum poētâ & fictorem huiusmodi scelerū, qui ipso etiam Thyeste detestandum magis ac scelestum Iouē fecit. Nam Thyestes etiam oraculo monitus, ut se suumque regnum conseruaret, cum filia rem habuit. Nōs certè tantum à promiscua illa uenere absumus, ut ne intuitus quidem nobis lasciuior aut libidini couiunctus permittatur. Nam qui mulierem, inquit (magister noster) uel aspectu sibi desiderarit, adulterium iam corde suo designauit. Quomodo igitur non castos aut pudicos suspicetur aliquis illos, quibus in alium usum oculos suos uertere nefas est quam à Deo conditi sunt, hoc est ut corpori luceant: & quibus

καὶ Δημόκριτος, ὁ μὲν, τῆς Ἐφεσίων πόλιος ἠ-
 λαινετο, ὁ δὲ τῆς Ἀβδηρῶν, ἀδικητηροῦ μί-
 νου μνηστῆρα, καὶ Σοκράτους ἀδελφῶν θάνατον
 κατέγνωσεν. ἀλλ' ὡς κείνοι οὐδὲν χείρους εἰς ἀρε-
 τὴν λόγον, εἴα τῶν τῶν πολλῶν εἴδω. οὐδὲ ἡμεῖς
 οὐδὲν ἄλλο ἢ πρὸς ὀρθότητα βίου ἢ παρὰ π-
 νον ἀκριβῆς βλασφημία. διδοξοῦμεν γὰρ πρὸς τῶν
 θεῶν, πλὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ αἰωνησώτα τὰ
 ἐγκλήματα. ὑμεῖς μὲν οὐκ ἴσθ' ὅτι εἴρηκα οὐ οἶδα
 ἀπολεσθῆναι ἐμαυτῶν. σιωπῶσι γὰρ πάντας ὑ-
 πέρφρον οὐσίτες, οὓς ὁ βίος ὡς πρὸς στέμνω φη-
 θεὸν κανονίζεται, ὅπως ἀνυπαίτητος καὶ ἀνέπι-
 πτῆτος ἐκείνου ἡμῶν ἀνθρώπου ἀνὲρ ἡγίως, ἵε-
 τοῦτος μὲν εἰς γίνονται ποτα τοῦ βραχυτάτου
 ἐλθουσέμενος ἀμαρτήματός. εἰ μὲν γὰρ εἴα φη-
 σὶ τῶν βίου βιώσειδαι πεπεσμέδα, καὶ ἄπο-
 πτῆσιν φιλῶ, δουδύοντας σαρκὶ καὶ αἵματι, ἢ
 κερδους ἢ ἀπιδυμίας ἐλάττους γνομώλους, ἀμαρ-
 τῆν ἐπει δὲ ἐφεσηκίαι καὶ οἱς γίνουμι, οἱς λα-
 λούμεν, καὶ νύκτωρ καὶ μετ' ἡμέραν φη θεὸν οἶδα
 μὲν, πάντα δὲ φῶς αὐτῶν ὄντα, καὶ τὰ γινῆ καρ-
 δία ἡμῶν ὄρα, πεπεσμέδα τοῦ γινῆσθαι ἀπα-
 λαγήτου βίος βίου ἑτέρου βιώσειδαι ἀμένονα ἢ κα-
 τὰ φησὶ δὲ, καὶ ἐπουραίου, οὐκ ἐπίγειον. ὡς
 ἀνὰ μετὰ θεῶν, ἢ σὺν θεῶ ἀπλινεῖς ἢ ἀπὸ θεῶν ἴψυ
 χλῶ. εἴ ὡς σπερδόν, ἢ ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς οὐραίου
 πνύμα, μνοῦμι. ἢ συγκατεπέστησαν τοῖς
 λοιποῖς χείρονα, καὶ εἴα τυρός. (οὐ γὰρ καὶ ἡμεῖς
 ὡς πρὸ βατὰ ἢ ἑσπύγια, πάρεργον, καὶ ἵνα ἀ-
 πολοῦμεθα καὶ ἀφανιδέμεθα, ἐπλάσθη ὁ θεός)
 ἔθι τῶ τοῖς οὐκ ἐκὸς ἡμῶν ἐθελοκακίαν, ὅσ' ἀνθρώπος
 εἶ μὲν γὰρ παραδιδόναι καλαθουσιμῶν δ-
 κας. τὸ μὲν οὐκ ὀφθαλμοῦ οὐδὲν λογοποιεῖν
 πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς τῶν σφετέρων λέγουσι θεῶν, καὶ
 πᾶσι αὐτῶν δεικνύουσι μυστήρια. χλῶ δ' αὐ-
 τοῦς, εἰ δὲ νῦν ἢ ἐπ' ἀδείας καὶ ἀδιαφόρος μί-
 νου δὲ, κελίαν ἐμελλοῦ, ἢ φησὶ δια μισσηκίαι, ἐκ
 μητρὸς μὲν Ρέας, θυγατρὸς δὲ Κόρης πεπεσμέδα-
 ποιημῶν, γυναικὶ δ' ἰδία ἀδελφῆ γυνώμενον. ἢ φησὶ
 φῶντων ποικιλῶν ὀρφεία, ὅτι καὶ ἀόσιον ἑπερ φη
 οὐσίην καὶ μαρὸν ἐποίησε φησὶ δια. καὶ γὰρ τοῦ-
 τος τῆ θυγατρὶ κατὰ χρῆσμον ἐμίγη, βασιλεὺς ἐ-
 δέλωρ καὶ οὐσίης ἐκδικηθῆναι ἡμεῖς δὲ φησὶ φη
 ἀδιάφοροι εἶναι ἀπέχμεν, ὡς μὲν εἰδ' ἡμῶν
 πρὸς ἐπιθυμίαν θῆναι. ὁ γὰρ βλέπων, φησὶ,
 γυναικὰ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἢ δὴ με-
 μοίχθηκεν γὰρ τῆ καρδία αὐτοῦ. οἱς οὐκ ἔ-
 δερ φησὶ πλεον ἐξέσιμ ὄρα, ἢ εἴφ' ἢ ἐπλάσθη τὸς
 ὀφθαλμοῦς ὁ θεός, ἡμῶν φῶς αὐτοῦς εἶναι.

ἢ οἱς
 μῶν γ
 αὐτοῦ
 πρὸς νό
 ρὸς εἴ
 ὅρ φη
 μῶν φη
 ἢ τῶν
 ἢ οἱς
 ἀδελφ
 μῶν φη
 δελφ
 εἰ πο
 ματα
 ἢ οἱς
 τῶν φη
 λημα
 κρὸν
 πρὸν
 γὰρ τῶ
 χῆς ἢ οἱ
 ἢ τῶ
 ἢ μ
 τα βα
 να, οὐ
 πλεον
 μῶν φη
 τας α
 θεῶν
 λορ τ
 θυμῶ
 πολυ
 μελε
 τῶν φη
 ὁ γὰρ
 σφ, φ
 αὐτῶ
 ρας τ
 μῶν φη
 θεῶν
 τῶ φη
 γνο
 τα α
 ἢ τῶ
 na
 nur
 uxo
 lam
 ma
 nur
 uit
 qui
 uer

ἠγούμενος ἰσὺν ἰδίων ἡδύων, μοιχείαι, ἐφ' ἑτέρας ἤσφραλ-

& quibus lascivius intueri, adulterij instar est. quum in alios usus oculos sibi factos, & se cogitationum quoque suarum reos futuros intelligant? Non enim cum humanis legibus nobis res est, quas etiam improbus aliquis effugerit. A Deo quidem disciplinam nostram esse traditam, Domini, ab initio asserui. Summa apud nos lex est, quæ iustitiæ modum & exemplum in nobis ipsis requirit, à nobis ad proximum trãsfert. Quamobrem etiam pro ætatis discrimine, alios pro filijs & filiabus, alios pro fratribus & sororibus habemus: pro uetiores ætate patrum & matrum loco honoramus. Illorum igitur quos tanquam fratres & sorores, aut alio cognationis nomine coniunctos nobis ducimus, inuiolata & integra manere corpora, maximi apud nos fit.

Rursus quum religio nostra nos doceat, (sicut uir quidã sanctus scripsit): Si quis osculum suæ cupiditatis causa repetierit. Et mox, Summa igitur cautione comunicãdum est osculum, ut nõ aliter quàm pia salutatio, uel potius adoratio quædam habeatur: quæ si uel parum impura cogitatione inquinata fuerit, à uita aterna nos alienet. Ergo spe uita aternæ freti, presentẽ hanc eiusq; delicias, & sensuum etiam animarq; (non puras) uoluptates contemnimus. Itaque uxorem quam secundum approbatas nobis lēges, sibi quisq; duxerit, reputat, non in aliũ quàm in procreandã sobolis finem. Quæ admodum enim agricola, postquam semina terræ mandauit, messis tempus expectat, nec alia superinjicit: sic nobis etiam concupiscentiæ modus liberorum procreatione definitur. Inuenias autẽm multos ex nostris in utroque sexu, qui in cãlibatu consenscant: quòd in hoc statu Deo coniunctiores se futuros sperent. Quòd si uirginum & illorum qui (ultro) eunuchi sunt, uita, Deo magis conciliat: concupiscentia uerò & impurior cogitatio (quanuis nõ erumpēs) abducit: certẽ illa quæ cogitare non sustinemus, multo prius magisq; ne ipso perpetremus facinore, cauebimus. Non enim in meditatione sermonis, & structura uerborum, sed

42 in rebus opere declarandis, tanquam doctrina uiua, profelsio nostra posita est. quare uel ut natus est unusquisque nostrum manet, uel nuptijs copulatur unicis. secundæ enim, decorum quoddam adulterium sunt. Qui enim uxorem suam dimiserit, & duxerit alteram, adulteratur, inquit (Dominus noster): neque illam dimittere concedens cuius delibata est pudicitia, neque alteram ducere. Nam qui prima uxore, licet defuncta, seipsum priuat, adulter est, quanquam dissimulanter: & manum Dei transgreditur. quoniam à principio Deus uirum unum & mulierem unam creauit: & carnem à carne, & unionem miscendi utriusque sexus separat. Ceterum tales quum simus, (quid dico tacenda) non defunt qui hæc crimina nobis obijciant, & ut pro uerbo dicitur, Meretrix pudicam, nam qui libidinis mercenariæ ceu forum statuunt,

41 πολλὰ ἡμῖν ἀνύθειται ἠδ' ἀδιάφορα αὐτῶν τὰ σώματα μόνειν. πάλιν ἡμῖν λέγοντο ἑὸν λόγον. ἐὰν τις εἶδῃ ἐκ δευτέρου καταλιγόντων ἡρεσῶν αὐτοῦ, αὐτὸν φέρουσιν, οὐτως ἂν ἀκριβοῦσα διττὸ ἔλεγμα, μᾶλλον δὲ τὸ πρὸς κνήμη δέει ὡς, εἰ ποιοῦμεν τῆσθαι πῶς ἀνοία πρὸς βολωθέν, ἐξὼ ἡμᾶς ἑαίνοντο πρὸς τὸ εἶδος, ἐλπίδα οὐκ ἔστιν αἰώνια ἔχοντες, ἑὸν τὸ πῶς εἶδῃ βία καταφρονῶμεν, μέχρι ἡμῶν τῶν φησὶ ἡδύων. γνωστὰ ἢ ἔκαστος ἡμῶν, τὸ ἠγάγετο ἡμῶν ἢ ἡμῶν τοῦ ἐμῶν νόμου, νομίζου, ἢ τῶν πλὴν ἡμῶν ἢ παρὰ τὸ ποιεῖν ἀδύνατον ὡς γὰρ ἡ γενοῦσα καταβῆκα ἐς γῆν τὰ σπέρματα, ἄμικτον ποσειμῆται, οὐκ αὐτὸσφάτων· καὶ ἡμῖν μέτρον ὑπὸ θυμίας, ἢ πικρῶν οἰκίας. ἔνθους δ' αὐτὸ πολλοὺς τῶν παρ' ἡμῶν, καὶ αὐθρᾶς καὶ γνωστὰς, καταπραγασοντας ἀγαθῶν, ἐλπίδι τοῦ μαλλον συνιστάει ἑδῶν. εἰ δὲ τὸν παρθενία ἑδῶν δίνουχία μέναι, μᾶλλον πειρίσει ἑδῶν θεῶν ἢ ἡμῶν γένους καὶ ἠθιθυμίας ἐλθέων, ἀπῆγε ἄν τὰς γένους φησὶ γομῶν, πολλὴν πρότερον τὰ ἔργα παρὰ τῶν μετὰ. οὐ γὰρ μὴ εἰς λόγων, ἀλλ' ἠθιθέξαι ἢ δὲ σκοπεῖν ἔργων τὰ ἡμέτερα, ἢ οἷος τις ἔσχεθῃ, μόνη, ἢ ἐφ' ἐνὶ γάμῳ. οὐ γὰρ δεύτερος, ἄν παρῆς εἶται μοιχεία ὅς γὰρ αὐτὸν ἀκλύσῃ, φησὶ, πλὴν γνωστὰ ἄν, ἢ γὰρ ἠγάγεθῃ ἢ ἀλλῶν, μοιχεῖται, ἢ τὰ ἀκλύφῃ ἠθιθέξαι ἢ ἐπαυτέως ἢ πρὸς θημῶν, ἢ τῶν ἠθιθέξαι. οὐ γὰρ ἀρετῶν ἐκ τῶν πρὸς τῶν γνωστῶν, ἢ εἰ πέθνηκε, μοιχὸς εἶται πρὸς ἀκαταλυμῶν, πρὸς ἀλλῶν ἢ τῶν ἠθιθέξαι τοῦ θεοῦ, ὅτι ἠθιθέξαι ὅς θεὸς ἢ αὐθρᾶ ἐπλασε ἢ μίαν γνωστὰ. λυῶν δὲ τῶν ἠθιθέξαι πρὸς σπέρμα ἢ τῶν ἠθιθέξαι πρὸς μίαν ἢ γένους ἢ ἠθιθέξαι. ἀλλ' οἱ τριούρι (ὡς τὸ αὐτῶν οἰκίας τὰ ἀπόρρητα): ἀνοῦοι τὰ τῶν παρῶν, ἢ πρὸς τῶν ἠθιθέξαι, οὐ γὰρ ἀγαθῶν ἢ τῶν παρῶν, & di-

& diuersoria profunda omnis obscenae uoluptatis adoleſcentibus proponunt, & ne maribus quide abſtinent: maſculi cu maſculis ſcelus perpetrates: corpora quaeq; ſpecioſa multis uiolates modis: in pulchritudine a Deo factam cotumelioſi. neq; enim pulchritudo uilius in terra rei per ſe exoritur, ſed manu & uoluntate Dei immititur. Illi in qua facinorū de quibus ipſi ſibi cōficij ſunt, quaeq; in ſuos etiā Deos referūt, deq; ipſis eadem tanquā praecleara praedicant, nos accuſant. Itaque adulteri & puerorū corruptores, in eunuchos & ſemel nuptos nos inuehuntur: quū ipſi piſciū inſtar uiuāt. Nam & piſces obuū queneq; deuorāt, & qui inter eos ualidior fuerit, imbecilliorē perſequitur. Hoc nepe eſt [quod nobis obijcitur ab illis] carnibus humanis ueſci, quum praeter leges, quas uos et maiores ueſtri rebus omnibus iuſtiſimē perpēſis, ſanciuſtiſis, innocentū fama uiolatur, tāta quide calūniatorū frequētia, ut Procōſules & praefecti a uobis in diuerſas prouincias miſſi, cauſis audiedis non ſufficiāt: traducitur in qua fama illorum, quibus, quū uerberātur, nō licet non praebere ſe ipſos, & quū maledicūtur, nō benedicere nō licet. Neq; enim illis iuſtis eſſe ſatis eſt (quom talionem, & par pari referri iuſtitia poſtulet) ſed bonitatē & patientiā in ſuper ſibi proponunt. Quis igitur nō amēs, in hoc uiuedi inſtituto, nos homicidas appellet? non enim carnes guſtare hominū licet, antequā caſus aliquis fuerit. quē admodum autē primū ab eis falſo dicitur: ita ſecundū quoq; mendacium eſt. Iā ſiquis ab eis rogitet an uiderint ipſi quē dicūt, nullus tū adeo impudēter mendax eſt, ut ſe uidiſſe fateatur. Atqui & ſeruus aliqui noſtrum poſſidit, alij plures, alij pauciores: quos ea quae facimus latere nō poſſunt. uerū ne ex illis quide ull^o aduerſum nos tale quicquā mētutus eſt. Quomodo enim quiſquā uel homicidij uel humanarū carnū epulationis inſimularēt illos, quos ne iuſte quide occidēdi hominis ſuppliciu intueri uelle aut poſſe cognouerit? Quis nō ſpectacula illa, in quibus gladiatores & belluas populo, praefertim uos Imperatores exhibitis, maximi facit? Nos uerò non ita multum, ſiue ſpectator ſit aliquis, ſiue author caedis, intereſſe iudicantes, alieno ab his ſpectaculis animo ſumus. Quomodo igitur qui ne ab alijs quide fieri, ne quid inde ſceleris & piaculi in nos redundet, uidere ſuſtinemus, homicidium committeremus ipſi? Et qui mulieres medicamentis abortiuis utētes, homines occidere, & rationē reddituras Deo dicimus: qua rationē [iam natos & perfectos] homines nos iugulabimus? Non enim ei uſde eſt, foetum in utero, animal eſſe, ideoq; curam eius a Deo ſucipi exiſtimare: & poſtquam in lucem editus eſt, interficere. ut neque, non exponere infantem, tanquam omnes qui exponunt parricide [aut ſi ita dicere licet, infanticidæ] ſint: iam uerò educatum occidere. At qui per omnia nobis conſtamus, & cōſentanea rationi ubique facimus: a qua leges accipimus,

in caſa τῶν ἀδελφῶν πεποιημένοι τῆς νεῖς πα-
 ρος ἀσχετῶς ἠδονῆς, καὶ μὴ τῶν ἀρετῶν φειδόμε-
 νοι. ἀσχετῶς γὰρ ἀρετῶν τὰ δεινὰ καὶ τὰ φοβερά, ἀσχε-
 τῶν σεμνότητων καὶ ἐπιεικῶν ἀσχετῶν ἀσχετῶν, πάντως
 αὐτὰ ὑβρίζοντες: ἀμμουῦτες καὶ τὸ ποικίλον τὸ θεῶν κα-
 λόν. (ὅ γὰρ αὐτὸ ποικίλον αὐτῶν τῶν καλῶν, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ
 χερὸς καὶ γνώμης πεμπόμενον τῶν θεῶν) οἱ δὲ ἡμεῖς
 ἄσχητον αὐτοῖς καὶ τῶν σφοδρῶν λέγειν θεῶν, ἐπὶ αὐτῶν,
 ὡς σεμνὰ, καὶ τῶν θεῶν αὐτὰ ἀνομιῶντες. ταῦτα ἡμεῖς
 λοιδοροῦμεν. καὶ οἱ μοιχοὶ καὶ παιδερασταὶ τῶν
 ἐθελῶν, καὶ μονογάμοι, οἱ δίκην ἰχθυῶν λαμβάνοντες, καὶ γὰρ
 οἱ καὶ ἀποπίνουσι τὸ ἔμπεσοντα, ἐλαύνοντες οἱ ἰχθυόεν-
 τος τὸ ἀδυνάτερον. καὶ τὸ πτόθι σαρκῶν ἀπέδιδον
 θρωπικῶν, τὸ κελύειν νόμον, οὗς ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι
 εἰς πρόγονοι πῶς πάσαν δικαιοσύνην ἐξέτασαν
 ἐθελῶν, τῶν ἰσχυρῶν ἐλάττωσιν, ὡς καὶ τῶν ὑφ' ἡμῶν κα-
 τὰ πεμπόμενος ἠγεμόνας τῶν ἐθνῶν ἕστακεν τὸ δίκ-
 ας, οἷς δὲ παιδομάχοις μὴ πῶς ἔχοντες, οὐδέ κα-
 κῶς ἀκούσει μὴ δολοεὶν ἔφεση, ὅ γὰρ ἀπαρκῆ δίκαι-
 οὐ εἶναι (εἰ καὶ δικαιοσύνη, ἢ ἰσοῦς ἀμείβειν) ἀλλ' ἰσχυ-
 ροῖς καὶ ἀνεξέτακτοις εἶναι πρόκειται. τίς οὖν δὴ φρονῶν
 εἶποι, τοῖς τῶν ὄντων ἡμεῖς, ἀνδροφόνους εἶναι, ὅ γὰρ ἐν
 πᾶσι δὴ κρεῖων ἀνθρώπων, μὴ πρότερον ἀποκτε-
 νασέναι. τὸ πρότερον οὖν ψυδόμενοι. τὸ δὲ ὑπε-
 ρον καὶ μὴ τίς αὐτῶν ἐρηται, εἰς ἑωράκασιρ ἀλέου-
 σιν, οὐδέ τίς τῶν ἀπυρροβιασμένων, ὡς εἰπεῖν ἰδίῳ.
 καὶ τοῖς δὲ τοῖς εἰσιν ἡμῖν, τοῖς μὴ καὶ πλείους τοῖς ἢ
 ἐλάττωσιν. οὗς οὐ καὶ λαθεῖν. ἀλλὰ καὶ τῶν ὄντων
 καὶ ἡμῶν τὰ ἰσχυρὰ οὐδέ καὶ ψυδόμενοι. οὗς γὰρ
 σεσιν οὐδὲ ἰδίῳ καὶ δικαίως φονδομάχον ἔσομι-
 νοῦντας, τῶν τῶν καὶ καὶ ποῖ καὶ ἀνδροφόνων, ἢ ἀν-
 θρωποβορῶν: τίς οὐ γὰρ τῶν ἀπυρροβιασμένων τῶν οὐδὲ
 πλῶν ἀγωνίας καὶ δὴ θηρίων, ἐμάλις τὰς ὑφ' ἡ-
 μῶν ἀγομῶνας ἔχει; ἀλλ' ἡμεῖς πλείονας εἶναι τὸ ἰδίῳ τὸ
 φονδομάχον τὸ ἀποκτεῖναι, νομίζοντες, ἀπυρροβ-
 σαμεν τὰς ἰσχυρὰς βίας. πῶς οὐ μὴ δὲ ὀρθῶντες, ἵνα
 καὶ αὐτοῖς ἀγῶν ἐμίσσηται πῶς ἰσχυροῦνται, φον-
 δοεὶν διωκόμεθα; καὶ οἱ τὰς τοῖς ἀμείβωνται δίκαι-
 οῦς, ἀνδροφόνους καὶ λόγον ὑφ' ἡμῶν ἐπὶ ἕστα-
 βλώσεως τῶν θεῶν φραμῶν, κατὰ πόσον ἀνδροφονο-
 νοῦνται λόγον; ὅ γὰρ τοῦ αὐτοῦ, νομίζω μὴ καὶ τὸ
 ἰδίῳ γαστρός, ζωὸν εἶναι, καὶ δὴ τὸ ποικίλον τῶν θεῶν,
 καὶ παρεληλυθότα εἰς τὸν βίον, φονεῖται. καὶ μὴ ἐκτε-
 θῆναι ἢ τὸ γῆμνηθῆναι, ὡς τὸ ἐκτεθῆναι τῶν ἀνθρώπων
 τῶν, πάλιν ἢ τὸ τραπεζῶν ἀναρῶν. ἀλλ' ἐσομὴ πάλιν
 ταῦτα παῖσιν ὁμοιοῖ καὶ ἰσοῖ, δουλεύοντες τῶν λόγων
 non

ἐπὶ ἀρχόντες αὐτῶν. τίς ἄν ἐν ἀνάστασιμ πεπωσιευ-
 κὸς, ἢ δι' σώμασιμ ἀνάστασιμ κινῶν τὰ πρῶτα τὰ
 φρονεῖ γὰρ ἡ αὐτῶν, ἢ ἀνάστασιμ ἡμῶν πεπεσῶν τὰ
 σώματα, ἢ ἐδίξεν αὐτὰ ὡς δὴ ἀνάστασιμ. ἢ ἀπὸ
 δόξασιν ἢ νομίσειμ τὴν γλῶσσαν τὴν νεκρῶν, οὓς δὲ
 ἡ αὐτῶν ἐκκατέθανον αὐτῶν, μὴ τε ἀπαύθυσεν δὲ.
 πῶς ἀντίον ἢ ἔμεινον, τὸς ἢ μὴ τε λόγον ὑπέκειν
 ἢ γινώσκων ἢ πονηρῶν ἢ χυρῶν βίον, μὴ τε ἀνάστασιμ
 εἶναι οἰομένους, σωματοπολυδρα δὲ ἐπὶ σώματι καὶ
 τὴν ψυχῶν καὶ διὰ τὰ ἴδια ποσὸν βίον ἡμῶν λογισμέ-
 νος, μηδένος αὐτῶν ἀποχρησθῆναι πολυμάτης· τὸς ἢ μὴ
 δὲ ἀναστήσειμ ἔσεσθαι τὸς τῶν θεῶν, συγκαταδίθεσε
 δὲ ἢ ἢ τὸ ἔσπευγον ἢ σωμα τῶν ἀλόγοις ὄρμασι
 ἐπὶ ψυχῆς ἢ ἀθημιμαίς, πεπεισμένους, ὅτι δὲ λῆρος
 ἐκεῖ ὅτι τῶν βραχυτάτων τῶν ἀμαρτιῶν· εἰ δὲ τῶν
 λῆρος πολλὸν δοκέει, τὸ ἀπὸ τῶν καὶ διαλυθῆναι, καὶ ἀ-
 φημι δὲ τὸ σῶμα συσῆναι πάλιν, κακίας μὴ δὲ αὐτῶν
 εἰσότητος δόξαν ἀποφειομένη δὲ τὸς ὅτι πῶς ἔσονται
 τας, ἀλλ' ὀφθαλμοῖς οἷς γὰρ ἀπατάμεν ἑαυτὸς λό-
 γοις, ἀδικεῖμεν ἐδιδίκα, ὅτι μὴ γινώσκων ἢ καὶ ἡμῶν μέ-
 νου ἀνάστασιμ τὰ σώματα, ἀλλὰ ἐπὶ πολλοὺς
 τῶν φιλοσόφων, πρὸς ἕνα ἢ τὸ παρὸν περὶ διακινῶ
 αἰνῶν, ἢ μὴ ἀναστασιμ τῶν πτωχευμένων ἐπεισῶν
 διακινῶν λόγους ἢ πρὸς νοῦν ἢ ἀδικεῖν, ἐπὶ τῶν
 τῶν συνάσεως λέγοντες ἢ ὅτι περὶ βύτῶν τὰ ἀ-
 σώματα τῶν σωμάτων, ἢ τὰ νοῦν τὰ πῶν τῶν ἀ-
 δικεῖν, καὶ περὶ τῶν πρὸς τῶν ἀδικεῖν, ἢ ἀδικεῖν,
 συνιστάμεν ἢ μὴ τῶν σωμάτων, ἢ τὴν ἡδίστων 44
 βίον τῶν σωμάτων. ἐκ δὲ τῶν νοῦν ὅτι γὰρ κα-
 λῶν, ἢ τῶν πρὸς τῶν πλάτων, ἢ ἡμῶν τῶν
 ἀδικεῖν τῶν σωμάτων, ἢ τῶν ἀρχῶν σωμάτων, ἀ-
 πό τῶν αὐτῶν ἢ πάλιν συσῆναι. ἀλλ' ἀνάστασιμ
 ἢ ὅτι τῶν ἀνάστασιμ λόγους, ἢ μὴ δὲ πῶν τῶν
 πῶν φύσιν ἢ πῶν χυρῶν ἢ μὴ τῶν ἀδικεῖν, ἢ ἀδικεῖν,
 ἢ τῶν βασιλείας ἀδικεῖν, ἀδικεῖν ἢ τὰ
 ἐκκατέθανον, ἢ ἀδικεῖν ὅτι ὅτι ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν
 καὶ ἢ τῶν ψυχῶν περὶ ἀδικεῖν, ἢ βασιλείαν ἀ-
 δικεῖν ἢ ἀδικεῖν. τῶν ἀδικεῖν ὅτι ἀδικεῖν ὅτι ἀδικεῖν
 τῶν ἀδικεῖν, ἢ ἀδικεῖν πρὸς τῶν ἀδικεῖν ὅτι ἀδικεῖν
 ἀδικεῖν τῶν ἀδικεῖν, ἀδικεῖν δὲ καὶ ἐπὶ ἀδικεῖν
 ἢ ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν, πῶν τῶν ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν,
 ἀδικεῖν τῶν ἀδικεῖν, ὅτι ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν
 ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν, ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖν τὰ κα-
 κὰ ἀδικεῖν ἀδικεῖν ἀδικεῖν.

nō ipsi praescribimus. Quis obsecro futurā re-
 surrectionē persuasus, corporibus resurrecturis
 seipsum prebeat sepulchrū? Nō enim ad eos-
 dē pertinet, & resurrectione corpora nostra nō
 dubitare, & ipsē, ceu nō resurrectionis, uelci:
 & terrā quos acceperit mortuos redditurā, à
 se uerò quos intra se aliquis sepeliuerit, ne re-
 petēdos quidē existimare. Imò cōtrā, lōgē cre-
 dibilius est, illos qui praesentis huius siue p-
 bae siue improbae uitae nunquam sibi rationē,
 reddendam, nec ullam fore resurrectionē, sed
 animā cū corpore simul interiturā, ueluti in
 eo extinguēdā, putauerint, nullū nō facin^o au-
 furōs: eos uerò qui in omnia & singula in qui-
 sitionē à Deo futurā, & corpus quod temer-
 rīs animae motibus libidinibusq; inferuiuit,
 cōmunes ei poenas luiturū crediderint uel in
 minimis delinquere nequaquā consentaneū
 est. Quòd si cui friuola & stolidū haec senten-
 tia uidet, putrefactū, solutū & planè abolitū
 corpus, denuo coagmentatū iri, nō improbi-
 tati tamen, q̄ nos credimus, ipse deridet, sed
 simplicitati nostrae imputari ab eo aequū fue-
 rit. Vt enim opinione hac nos ipsos decipia-
 mus, cui per eam nocebimus? Resurrecturos
 quidē, mortuos, nō nostra tantū aut noua per-
 suasio est, sed philosophis etiā multis appro-
 bata: quod in praesentia euagari fortè uide-
 rer. [*quāobrē paucissimis attingā.] Qui de
 rebus intellectibus & sensibus, earūq; cō-
 stitutione aliquid prodiderūt [philosophi] cor-
 pora subtilissima & intellectu tantū percipiē-
 da, priora antiquioraq; illis faciūt quae sensu
 percipiūtur: etiāsi cognitioni nostrae sensilia
 primū occurrāt [atq; ab illis discēdi plerunq;
 initiū fiat, ordine naturae cōuerso:] haec autē
 (sensilia in quā) ex primis et subtilissimis (que,
 crassiorū & sensiliū cōparatione, in corporea
 dixeris) inuicē coagmentatis cōstitui aiūt. Ex
 principijs igitur & elementis illis intellectu-
 bus, unde ab initio cōcreta sunt corpora, ut
 & Pythagoras & Plato sentiunt, rursus post-
 quā dissoluta fuerint, coalescere, & constitui
 denuo quidnā prohibet? Verū haec de resur-
 rectione disceptatio differatur. Vos uerò d

undiquaq; in omnibus natura simul & disciplina boni, moderati, benigni & imperio digni
 Principes, mihi (obsecro) qui crimina nobis obiecta dissolui, & insuper nos esse pios erga
 Deum, uita & moribus honestos animo, sobrios ac téperantes ostendi, capitibus regis an-
 nuite. Ecqui enim cōsequuntur aequius ea que petūt, quā nos adeo uobis deuoti addictiq;
 Nos enim pro imperio uestro preces ad Deum fundimus, & ut filius (quod iustissimū est)
 in regno olim parenti succedat, utq; imperiū uestrū magis magisq; semper augeatur, deniq;
 omnia ex animi sentētia uobis eueniant, oramus. quod & nobis salutare fuerit, ut quietam
 tranquillamq; uitam degentes, uobis interim ad quaelibet imperata promptē inferuiamus.

FINIS.

